

REGOLAMENT (UE) Nru 1305/2013 TAL-PARLAMENT EWROPEW U TAL-KUNSILL**tas-17 ta' Diċembru 2013****dwar appoġġ għall-iżvilupp rurali mill-Fond Agrikolu Ewropew għall-Iżvilupp Rurali (FAEŻR) u li jhassar ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1698/2005**

IL-PARLAMENT EWROPEW U L-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidraw it-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea u b'mod partikolari l-Artikoli 42 u l-Artikolu 43(2) tiegħu,

Wara li kkunsidraw il-proposta tal-Kummissjoni Ewropea,

Wara t-trasmissjoni tal-abbozz tal-att leġislattiv lill-parlamenti nazzjonali,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Qorti tal-Awdituri,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew,

Wara li kkunsidraw l-opinjoni tal-Kumitat tar-Reġjuni,

Filwaqt li jaġixxu skont il-proċedura leġislattiva ordinarja,

Billi:

(1) Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni intitolata "Il-PAK fid-dawl tas-sena 2020: Nindirizzaw l-isfidi tal-futur fl-ambitu tal-ikel, tar-riżorsi naturali u dak territorjali" stabilixxiet l-isfidi, l-oġġettivi u l-orjentazzjonijiet potenzjali fir-rigward tal-politika agrikola komuni ("il-PAK") wara l-2013. Fid-dawl tad-dibattitu dwar din il-Komunikazzjoni, il-PAK għandha tiġi rriformata b'effett mill-1 ta' Jannar 2014. Din ir-riforma għandha tkopri l-istrumenti ewlenin kollha tal-PAK, inkluż ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1698/2005⁽¹⁾. Fid-dawl tal-ambitu tar-riforma, huwa adatt li jiġi jithassar ir-Regolament (KE) Nru 1698/2005 u li jiġi sostitwit b'test ġdid.

(2) Politika ta' żvilupp rurali għandha tiġi stabbilita biex takkompanja u tikkumplementa l-pagamenti diretti u

l-miżuri tas-suq tal-PAK u b'hekk tikkontribwixxi għall-ghanijiet ta' dik il-politika kif stabbiliti fit-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea ("TFUE"). Tali politika ta' żvilupp rurali għandha tintegra wkoll l-oġġettivi ewlenin ta' politika stabbiliti fil-Komunikazzjoni mill-Kummissjoni tat-3 ta' Marzu 2010 intitolata "Ewropa 2020 - Strateġija għal tkabbir intelligenti, sostenibbli u inklussiv" ("l-Istrateġija Ewropa 2020") u għandha tkun koerenti mal-oġġettivi ġenerali tal-politika ta' koeżjoni ekonomika u soċjali kif stabbiliti fit- TFUE.

(3) Minhabba li l-oġġettiv ta' dan ir-Regolament, jiġifieri l-iżvilupp rurali, ma jistax jintlaħaq biżżeġġed mill-Istati Membri minhabba r-rabtiet bejn l-iżvilupp rurali u l-istrumenti l-oħra tal-PAK, l-għadd ta' disparitajiet li jeżistu bejn id-diversi żoni rurali u l-limiti tar-riżorsi finanzjarji tal-Istati Membri wara t-tkabbir tal-Unjoni, iżda, permezz tal-garanzija pluriennali tal-finanzi tal-Unjoni u permezz ta' konċentrazzjoni fuq il-prioritajiet tagħha, jista' jintlaħaq aħjar fil-livell tal-Unjoni, l-Unjoni tista' tadotta miżuri, skont il-prinċipju ta' sussidjarjetà kif stabbilit fl-Artikolu 5 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea ("TUE"). Skont il-prinċipju ta' proporzjonalità, kif stabbilit f'dak l-Artikolu, dan ir-Regolament ma jmurx lil hinn minn dak li hu mehtieg biex jintlaħaq dan l-oġġettiv.

(4) Sabiex jiġi żgurat l-iżvilupp sostenibbli taż-żoni rurali, jehtieg li ssir enfasi fuq għadd limitat ta' prioritajiet ewlenin relatati mat-trasferiment tal-għarfien u l-innovazzjoni fl-agrikoltura, il-forestrija u ż-żoni rurali, il-vijabbiltà tal-azjendi agrikoli għall-kompetittività tat-tipi kollha tal-agrikoltura fir-reġjuni kollha u li jiġu promossi teknoloġiji innovattivi għall-azjendi agrikoli u l-ġestjoni sostenibbli tal-foresti, l-organizzazzjoni tal-katina tal-ikel, inkluż l-ipproċessar u l-kummerċjalizzazzjoni ta' prodotti agrikoli, it-trattament xieraq tal-annimali u l-immaniġġjar tar-riskji fl-agrikoltura, il-preservazzjoni u t-tishih tal-ekosistemi li huma relatati mal-agrikoltura u l-forestrija, il-promozzjoni tal-użu effiċjenti tar-riżorsi u t-transizzjoni għal ekonomija b'livell baxx ta' emissjonijiet ta' karbonju fis-setturi tal-agrikoltura, tal-ikel u tal-forestrija, u l-promozzjoni tal-inkluzjoni soċjali, it-tnaqqis tal-faqar u l-iżvilupp ekonomiku taż-żoni rurali. F'dan il-proċess għandha tkun ikkunsidrata d-diversità ta' sitwazzjonijiet li jaffettwaw iż-żoni rurali b'karatteristiċi differenti jew kategoriji differenti ta' benefiċjarji potenzjali u l-oġġettivi trasversali tal-innovazzjoni, l-ambjent, il-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima u l-adattament għalih. L-azzjoni ta' mitigazzjoni għandha tkun relatata kemm mal-limitazzjoni tal-emissjonijiet fl-agrikoltura u l-forestrija mill-attivitajiet ewlenin bħall-produzzjoni tal-bhejjem, l-użu ta' fertilizzanti u l-preservazzjoni ta' bjar tal-karbonju u t-tishih tal-gbir tal-karbonju fir-rigward tal-użu tal-art, it-tibdil fl-użu tal-art u s-settur tal-forestrija. Il-priorità tal-Unjoni

⁽¹⁾ Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1698/2005 tal-20 ta' Settembru 2005 dwar appoġġ għall-iżvilupp rurali mill-Fond Agrikolu Ewropew għall-Iżvilupp Rurali (FAEŻR) (ĠU L 277, 21.10.2005, p. 1).

għall-iżvilupp rurali marbuta mat-trasferiment tal-għarfien u l-innovazzjoni fl-agrikoltura, il-forestrija u ż-żoni rurali għandha tapplika orizzontalment b'rabta mal-prijoritajiet l-oħra tal-Unjoni għall-iżvilupp rurali.

- (5) Il-prijoritajiet tal-Unjoni għall-iżvilupp rurali għandhom ikunu segwiti fil-qafas tal-iżvilupp sostenibbli u l-promozzjoni tal-Unjoni tal-ghan tal-harsien u t-titjib tal-ambjent, kif stabbilit fl-Artikolu 11 TFUE, b'kunsiderazzjoni għall-prinċipju ta' min inigġes iħallas. L-Istati Membri għandhom, jipprovdu informazzjoni dwar l-appoġġ għall-oġġettivi dwar it-tibdil tal-klima f'konformità mal-ambizzjoni li mill-inqas 20 % tal-baġit tal-Unjoni jkun iddedikat għal dan l-ghan permezz tal-użu ta' metodoloġija adottata mill-Kummissjoni.
- (6) L-attivitajiet tal-Fond Agrikolu Ewropew għall-Iżvilupp Rurali ("il-FAEŻR") u l-operazzjonijiet li jikkontribwixxi għalihom għandhom ikunu konsistenti u kompatibbli mal-appoġġ minn strumenti oħra tal-PAK.
- (7) Sabiex jiġu żgurati l-bidu immedjat u l-implimentazzjoni effiċjenti tal-programmi ta' żvilupp rurali, l-appoġġ mill-FAEŻR għandu jkun ibbażat fuq l-eżistenza ta' kondizzjonijiet ta' qafas amministrattivi li huma sodi. Għalhekk l-Istati Membri għandhom jivvalutaw l-applikabbiltà u t-twettiq ta' ċerti kondizzjonalitajiet ex ante. Kull Stat Membru għandu jhejji programm nazzjonali għall-iżvilupp rurali għat-territorju kollu tiegħu jew sett ta' programmi reġjonali, jew kemm programm nazzjonali kif ukoll sett ta' programmi reġjonali. Kull programm għandu jidentifika strateġija li tilhaq il-miri b'rabta mal-prijoritajiet tal-Unjoni għall-iżvilupp rurali u għażla ta' miżuri. L-ipprogrammar għandu jikkonforma mal-prijoritajiet tal-Unjoni għall-iżvilupp rurali, u fl-istess waqt jadatta għal kundest nazzjonali u jikkumplementa l-politiki l-oħra tal-Unjoni, b'mod partikolari l-politika tas-suq agrikolu, il-politika ta' koeżjoni u l-politika komuni tas-sajd. L-Istati Membri li jagħzlu li jhejju sett ta' programmi reġjonali għandhom ikunu jistgħu jhejju wkoll qafas nazzjonali, mingħajr allokkazzjoni baġitarja separata, sabiex jiffaċilitaw il-koordinazzjoni fost ir-reġjuni biex jindirizzaw l-isfidi nazzjonali.
- (8) L-Istati Membri għandhom ikunu kapaċi jinkludu fil-programmi ta' żvilupp rurali tagħhom sottoprogrammi tematiċi li jindirizzaw htigijiet speċifiċi f'żoni ta' importanza partikolari għalihom. Is-sottoprogrammi tematiċi għandhom jikkonċernaw, fost affarijiet oħra, il-bdiewa żgħażaġh, l-azjendi agrikoli żgħar, iż-żoni muntanjużi, il-holqien ta' ktajjen tal-provvista qosra, in-nisa f'żoni rurali u l-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima u l-adattament għalih, u l-bijodiversità. Għandhom jintużaw ukoll

sottoprogrammi tematiċi li jipprevedu l-possibbiltà li jingħata kontribut għar-ristrutturar tas-setturi agrikoli li għandhom impatt qawwi fuq l-iżvilupp taż-żoni rurali. Sabiex jiżdied l-intervent effiċjenti ta' ċerti sottoprogrammi tematiċi, l-Istati Membri għandhom jithallew jipprevedu rati ta' appoġġ oghla għal ċerti operazzjonijiet koperti minn dawh is-sottoprogrammi tematiċi.

- (9) Il-programmi ta' żvilupp rurali għandhom jidentifikaw il-htigijiet taż-żona koperta, u għandhom jiddeskrivu strateġija koerenti biex jissodisfawhom fid-dawl tal-prijoritajiet tal-Unjoni għall-iżvilupp rurali. Dik l-istrateġija għandha tkun ibbażata fuq l-istabbiliment ta' miri. Għandhom jiġu stabbiliti r-rabtiet bejn il-htigijiet identifikati, il-miri stabbiliti u l-għażla tal-miżuri magħzula biex jiġu ssodisfati dawn il-htigijiet. Il-programmi ta' żvilupp rurali għandhom jinkludu wkoll l-informazzjoni kollha meħtieġa għall-valutazzjoni tal-konformità tagħhom mar-rekwiżiti ta' dan ir-Regolament.
- (10) Il-miri għandhom jiġu stabbiliti fi programmi tal-iżvilupp rurali abbażi ta' sett komuni ta' indikaturi ta' mira għall-Istati Membri kollha u fejn neċessarju, abbażi ta' indikaturi speċifiċi għall-programm. Sabiex jiġi ffaċilitat dan l-eżerċizzju, iż-żoni koperti minn dawn l-indikaturi għandhom jiġu definiti, skont il-prijoritajiet tal-Unjoni għall-iżvilupp rurali. Minhabba l-applikazzjoni orizzontali tal-prijorità tal-Unjoni għall-iżvilupp rurali marbuta mat-trasferiment tal-għarfien fl-agrikoltura u l-forestrija, l-interventi taht din il-prijorità għandhom jitqiesu bħala strumentali għall-indikaturi ta' mira definiti għall-kumplement tal-prijoritajiet tal-Unjoni.
- (11) Jehtieg li jiġu stabbiliti ċerti regoli għall-ipprogrammar u għar-reviżjoni ta' programmi ta' żvilupp rurali. Għandha tkun prevista proċedura simplifikata għar-reviżjonijiet li ma taffettwax l-istrateġija tal-programmi jew il-kontribuzzjonijiet finanzjarji rispettivi tal-Unjoni.
- (12) L-evoluzzjoni u l-ispeċjalizzazzjoni tal-agrikoltura u l-forestrija u l-isfidi partikolari affrontati mill-imprizi mikro u żgħar u ta' daqs medju ("SMEs") fiż-żoni rurali jirrikjedu livell adatt ta' taħriġ tekniku u ekonomiku kif ukoll aktar kapaċità biex jaċċessaw u jiskambjaw l-għarfien u l-informazzjoni, inkluz permezz tat-tixrid tal-aħjar prattiki tal-produzzjoni għall-agrikoltura u l-forestrija. L-azzjonijiet tat-trasferiment tal-għarfien u l-informazzjoni mhux biss għandhom jikkonsistu f'kursijiet ta' taħriġ tradizzjonali iżda għandhom jiġu adattati għall-htigijiet tal-atturi rurali. Għaldaqstant għandhom jiġu appoġġati wkoll workshops, coaching, attivitajiet ta' dimostrazzjoni, azzjonijiet ta' informazzjoni u kif ukoll skemi ta' skambju u żjarat qosra fl-azjendi agrikoli u fil-foresti. L-għarfien u

l-informazzjoni miksuba għandhom jippermettu li l-bdiewa, is-silvikulturisti, il-persuni involuti fis-settur tal-ikel u l-SMEs rurali, li jtejb u b'mod partikolari l-kompetittività u l-użu effiċjenti tar-riżorsi tagħhom u jtejb u l-prestazzjoni ambjentali tagħhom filwaqt li fl-istess hin jikkontribwixxu għas-sostenibbiltà tal-ekonomija rurali. Meta jipprovdu appoġġ lill-SMEs, l-Istati Membri għandhom il-possibbiltà li jagħtu prijorità lil SMEs li għandhom rabta mas-setturi tal-agrikoltura u tal-forestrija. Sabiex jiġi żgurat li l-azzjonijiet tat-trasferiment tal-għarfien u l-informazzjoni jkun u effettivi biex jinkisbu dawn ir-riżultati, għandu jkun rikjest li l-fornituri tas-servizzi tat-trasferiment tal-għarfien ikollhom il-kapaċitajiet adatti kollha.

- (13) Is-servizzi konsultattivi għall-azjendi agrikoli jgħinu lill-bdiewa, il-bdiewa żgħażaġh, is-silvikulturisti, amministraturi tal-art oħrajn, u lill-SMEs f'żoni rurali biex itejbu l-ġestjoni sostenibbli u l-prestazzjoni kumplessiva tal-azjenda jew in-negozju tagħhom. Għaldaqstant, għandu jiġi mhegġeġ kemm l-istabbiliment ta' dawn is-servizzi kif ukoll l-użu ta' servizzi ta' konsulenza minn bdiewa, bdiewa żgħażaġh, silvikulturisti, amministraturi tal-art oħrajn u SMEs. Sabiex jittejb u l-kwalità u l-effikaċja tal-pariri offruti, għandhom jiġu previsti l-kwalifiki minimi u t-taħriġ regolari tal-konsulenti. Kif previsti fir-Regolament (UE) Nru 1306/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁽¹⁾ is-servizzi konsultattivi tal-biedja għandhom jgħinu lill-bdiewa biex jivvalutaw il-prestazzjoni tal-azjenda agrikola tagħhom u jidentifikaw it-titjib meħtieġ fir-rigward tar-rekwiżiti statutorji tal-ġestjoni, il-kondizzjonijiet agrikoli u ambjentali tajba, il-prattiki agrikoli li huma ta' benefiċċju għall-klima u l-ambjent stabbiliti fir-Regolament (UE) Nru 1307/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁽²⁾ u miżuri fil-livell ta' azjenda agrikola previsti fil-programmi ta' żvilupp rurali bil-ghan tal-modernizzazzjoni tal-azjendi agrikoli, il-bini tal-kompetittività, l-integrazzjoni settorjali, l-innovazzjoni, l-orjentazzjoni tas-swieq kif ukoll il-promozzjoni tal-intraprenditorija. Is-servizzi konsultattivi tal-biedja għandu wkoll jgħinu lill-bdiewa jidentifikaw it-titjib neċessarju fir-rigward tar-rekwiżiti stipulati għall-implimentazzjoni tal-Artikolu 11(3) tad-Direttiva Qafas dwar l-Ilma tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁽³⁾

("id-Direttiva Qafas dwar l-Ilma"), kif ukoll ir-rekwiżiti għall-implimentazzjoni tal-Artikolu 55 tar-Regolament (KE) Nru 1107/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁽⁴⁾ u tal-Artikolu 14 tad-Direttiva 2009/128/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁽⁵⁾, b'mod partikolari b'rabta mal-konformità mal-prinċipji ġenerali ta' ġestjoni integrata ta' organiżmi ta' hsara. Fejn ikun rilevanti, il-pariri għandhom ikopru wkoll l-istandards tas-sikurezza jew dawk ta' fuq il-post tax-xogħol relatati mal-azjenda agrikola kif ukoll pariri speċifiċi għall-bdiewa li qed jistabbilixxu azjenda għall-ewwel darba. Għandu jkun possibbli wkoll li l-pariri jkopru l-istabbiliment minn bdiewa żgħażaġh, l-iżvilupp sostenibbli tal-attivitajiet ekonomiċi tal-azjenda, l-ipproċessar lokali u kwistjonijiet ta' kummerċjalizzazzjoni relatati mal-prestazzjoni ekonomika, agrikola u ambjentali tal-azjenda jew l-intrapriża. Jistgħu wkoll jingħataw pariri speċifiċi dwar il-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima u l-adattament għalih, il-bijodiversità, il-protezzjoni tal-ilma, l-iżvilupp ta' ktajjen tal-provvista qosra, il-biedja organika u l-aspetti tas-saħħa tat-trobbija tal-annimali. Meta jipprovdu appoġġ lill-SMEs, l-Istati Membri għandhom il-possibbiltà li jagħtu prijorità lil SMEs li għandhom rabta mas-setturi tal-agrikoltura u tal-forestrija. Is-servizzi ta' ġestjoni u ta' għajjnuna b'rabta mal-azjendi agrikoli għandhom jgħinu lill-bdiewa jtejb u jiffaċilitaw il-ġestjoni tal-azjenda tagħhom.

- (14) Skemi ta' kwalità tal-Unjoni jew nazzjonali, inklużi skemi ta' ċertifikazzjoni tal-azjendi agrikoli għall-prodotti agrikoli u l-oġġetti tal-ikel, jipprovdu lill-konsumaturi garanziji dwar il-kwalità u l-karatteristiċi tal-prodott jew il-proċess tal-produzzjoni użat b'riżultat tal-partecipazzjoni tal-bdiewa f'dawn l-iskemi, jiksbu valur miżjud għall-prodotti kkonċernati u jtejb u l-opportunitajiet tagħhom fis-suq. Il-bdiewa u gruppi ta' bdiewa għandhom għaldaqstant ikunu mhegġa biex jippartecipaw f'dawk l-iskemi. Sabiex jiġi żgurat l-użu effettiv tar-riżorsi tal-FAEŻR, l-appoġġ għandu jiġi limitat għal bdiewa attivi fit-tifsira tal-Artikolu 9 tar-Regolament (UE) Nru 1307/2013. Peress li fiż-żmien meta jidhlu f'dawn l-iskemi u fl-ewwel snin tal-partecipazzjoni tagħhom, l-ispejjeż u l-obbligi addizzjonali imposti fuq il-bdiewa minhabba l-partecipazzjoni tagħhom ma jiġux remunerati kompletament mis-suq, l-appoġġ għandu jingħata għal partecipazzjonijiet godda u għandu jkopri perijodu ta' mhux iżjed minn hames snin. Minhabba l-karatteristiċi speċjali tal-qoton bħala prodott tal-biedja, l-iskemi tal-kwalità tal-qoton għandhom ikunu

(1) Regolament (UE) Nru 1306/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-17 ta' Diċembru 2013 dwar il-finanzjament, il-ġestjoni u l-monitoraġġ tal-politika agrikola komuni (Ara paġna 549 ta' dan il-Gurnal Uffiċjali).

(2) Regolament (UE) Nru 1307/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-17 ta' Diċembru 2013 li jistabbilixxi r-regoli għal pagamenti diretti lill-bdiewa taħt skemi ta' appoġġ fil-qafas tal-politika agrikola komuni u li jhassar ir-Regolamenti tal-Kunsill (KE) Nru 637/2008 u (KE) Nru 73/2009 (Ara paġna 608 ta' dan il-Gurnal Uffiċjali).

(3) Direttiva 2000/60/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li tistabbilixxi qafas għal azzjoni Komunitarja fil-qasam tal-politika tal-ilma (ĠU L 327, 22.12.2000, p. 1).

(4) Regolament (KE) Nru 1107/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-21 ta' Ottubru 2009 dwar it-tqeghid fis-suq ta' prodotti għall-protezzjoni tal-pjanti u li jhassar id-Direttivi tal-Kunsill 79/117/KEE u 91/414/KEE (ĠU L 309, 24.11.2009, p. 1).

(5) Direttiva 2009/128/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-21 ta' Ottubru 2009 li tistabbilixxi qafas għal azzjoni Komunitarja biex jinkiseb użu sostenibbli tal-pestiċidi (GU L 309, 24.11.2009, p. 71).

koperti wkoll. L-appoġġ għandu jkun disponibbli wkoll għal attivitajiet ta' informazzjoni u ta' promozzjoni li jikkonċernaw prodotti koperti mill-iskemi ta' kwalità u ċertifikazzjoni li jirċievu appoġġ skont dan ir-Regolament.

- (15) Sabiex tittejjeb il-prestazzjoni ekonomika u ambjentali tal-azjendi agrikoli u l-imprizi rurali, sabiex tittejjeb l-effikaċja tas-settur tal-kummerċjalizzazzjoni u l-ipproċessar tal-prodotti agrikoli, inkluż l-istabbiliment ta' facilitajiet ta' pproċessar u ta' kummerċjalizzazzjoni fil-kuntatt ta' ktajjen tal-provvista qosra u swieq lokali, sabiex tiġi pprovduta l-infrastruttura meħtieġa għall-iżvilupp fl-agrikoltura u l-forestrija u sabiex jiġu appoġġati l-investimenti mhux remunerattivi meħtieġa għall-ilhuq tal-ghanijiet ambjentali, għandu jingħata appoġġ lill-investimenti fiżiċi li jikkontribwixxu għal dawn l-ghanijiet. Matul il-perijodu ta' pprogrammar 2007-2013, varjetà ta' miżuri koprew oqsma differenti ta' intervent. Fl-interess tas-simplifikazzjoni, iżda wkoll biex il-benefiċjarji jkunu jistgħu jfasslu u jwettqu proġetti integrati b'iżjed valur miżjud, miżura waħda għandha tkopri l-parti l-kbira tat-tipi ta' investimenti fiżiċi. L-Istati Membri għandhom jindirizzaw l-appoġġ għall-azjendi agrikoli eliġibbli għall-ghajjnuna għal investimenti relatati mal-appoġġ tal-vijabbiltà tal-azjendi agrikoli abbażi tar-riżultati tal-analiżi tal-preġij, id-dgħufijiet, l-oportunitajiet u t-tħeddid ("SWOT" - Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats) bħala mezz biex dik l-ghajjnuna tkun indirizzata aħjar. Sabiex jiġi ffacilitat l-istabbiliment minn bdiewa żgħażaġh għall-ewwel darba, jista' jingħata perijodu addizzjonali ta' eliġibbiltà biex l-investimenti jikkonformaw mal-istandards tal-Unjoni. Sabiex titrawwem l-implimentazzjoni ta' standards tal-Unjoni godda, l-investimenti relatati mal-konformità ma' daww l-istandards għandhom ikunu eliġibbli għal perijodu addizzjonali wara li huma jsiru obbligatorji għall-azjenda agrikola.
- (16) Is-settur agrikolu huwa soġġett iżjed minn setturi oħra, għal ħsara fil-potenzjal produttiv tiegħu minhabba d-dizastri naturali, avvenimenti klimatiċi negattivi u avvenimenti katastrofiċi. Sabiex tingħata ghajjnuna għall-vijabbiltà u l-kompetittività tal-azjendi agrikoli fid-dawl ta' dawn id-dizastri jew avvenimenti, għandu jingħata appoġġ lill-bdiewa biex jiġu meġhuna jirrestawraw il-potenzjal agrikolu li tkun saritlu l-ħsara. L-Istati Membri għandhom jiżguraw ukoll li ma jkunx hemm kumpens żejjed tal-ħsara mġarrba, minhabba l-kombinazzjoni ta' skemi ta' kumpens tal-Unjoni (b'mod partikolari l-miżura tal-immaniġġjar tar-riskji taħt dan ir-Regolament), nazzjonali u privati.
- (17) Għall-iżvilupp ta' żoni rurali, il-holqien u l-iżvilupp ta' attività ekonomika ġdida fil-forma ta' azjendi agrikoli godda, id-diversifikazzjoni fattivitajiet mhux agrikoli inkluż l-ghoti ta' servizzi lill-biedja u l-forestrija, l-attivitajiet relatati mal-kura tas-saħħa, l-integrazzjoni soċjali u

attivitajiet turistiċi huma essenzjali. Huwa possibbli wkoll id-diversifikazzjoni fattivitajiet mhux agrikoli biex tiġi indirizzata l-ġestjoni sostenibbli tar-riżorsi ċineġetiċi. Miżura għall-iżvilupp tal-azjendi agrikoli u n-negozji għandha tiffacilita l-istabbiliment inizjali ta' bdiewa żgħażaġh u l-aġġustament strutturali tal-azjenda agrikola tagħhom wara l-istabbiliment inizjali. Barra minn hekk, għandha tiġi promossa d-diversifikazzjoni tal-bdiewa fattivitajiet mhux agrikoli u l-istabbiliment u l-iżvilupp ta' SMEs mhux agrikoli f'żoni rurali. Dik il-miżura għandha tinkoraġġixxi wkoll l-intraprenditorija tan-nisa f'żoni rurali. Għandu jiġi inkuraġġut ukoll l-iżvilupp ta' azjendi żgħar, li potenzjalment huma ekonomikament vijabbli. Sabiex tkun żgurata l-vijabbiltà ta' attivitajiet ekonomiċi godda appoġġati minn dik il-miżura, l-appoġġ għandu jkun kondizzjonali fuq il-preżentazzjoni ta' pjan ta' negozju. L-appoġġ għal bidu ta' negozju għandu jkopri biss il-perijodu inizjali tal-hajja ta' tali negozju u ma għandux isir ghajjnuna għall-operat. Għalhekk, meta l-Istati Membri jagħzlu li jagħtu ghajjnuna f'pagamenti, tali pagamenti għandhom isiru fuq perijodu ta' mhux aktar minn hames snin. Barra minn hekk, sabiex ikun inkuraġġit ir-ristrutturar tas-settur agrikolu, għandu jkun ipprovdut appoġġ, fil-forma ta' pagamenti annwali jew ta' darba, għall-bdiewa eliġibbli għall-iskema bdiewa żgħar stabbilita bit-Titolu V tar-Regolament (UE) Nru 1307/2013 ("l-iskema bdiewa żgħar") li jimpenjaw ruħhom li jittrasferixxu l-impriza kollha tagħhom u l-intitolamenti għal pagamenti korrispondenti lil bidwi iehor.

Sabiex jiġu indirizzati l-problemi ta' bdiewa żgħażaġh relatati mal-aċċess għall-art, l-Istati Membri jistgħu wkoll joffru dan l-appoġġ ikkombinat ma' forum ta' appoġġ oħrajn, pereżempju, permezz tal-użu ta' strumenti finanzjarji.

- (18) L-SMEs huma s-sinsla tal-ekonomija rurali tal-Unjoni. L-iżvilupp tan-negozju tal-biedja u dak mhux agrikolu għandu jkun immirat lejn il-promozzjoni tal-impjegi u l-holqien ta' xogħlijiet ta' kwalità fiż-żoni rurali, iż-żamma tax-xogħlijiet li jeżistu, it-tnaqqis taċ-ċaqliq staġjonali b'rabta mal-impjegi, l-iżvilupp ta' setturi mhux agrikoli barra l-agrikoltura u l-ipproċessar agrikolu u tal-ikel. Fl-istess hin jitrawmu l-integrazzjoni tan-negozju u r-rabtiet intersettorjali lokali. Għandhom jiġu inkoraġġiti wkoll proġetti li jintegraw l-agrikoltura u t-turiżmu rurali permezz tal-promozzjoni ta' turiżmu sostenibbli u responsabbli fiż-żoni rurali, u l-wirt naturali u kulturali kif ukoll l-investimenti fl-enerġija rinnowabbli.
- (19) L-iżvilupp tal-infrastruttura lokali u tas-servizzi bażiċi lokali fiż-żoni rurali, inklużi servizzi tad-divertiment u l-kultura, it-tiġdid ta' villaġġi u l-attivitajiet immirati lejn ir-restawr u l-aġġornament b'rabta mal-wirt kulturali u naturali tal-villaġġi u l-pajsaġġi rurali huwa element essenzjali ta' kwalunkwe sforz biex jiġi sfruttat il-potenzjal tat-tkabbir u tiġi promossa s-sostenibbiltà taż-żoni

rurali. Għaldaqstant għandu jingħata appoġġ għal operazzjonijiet għal dak il-ghan, inkluż l-aċċess għat-Teknoloġiji tal-Informazzjoni u tal-Komunikazzjoni u l-iżvilupp ta' broadband veloċi u ultraveloċi. F'konformità ma' daww l-oġettivi, għandu jkun inkoraġġut l-iżvilupp ta' servizzi u infrastruttura li jwasslu għall-inklużjoni soċjali u li jaqilbu x-xejra negattiva soċjali u ekonomika u dik tat-tnaqqis tal-popolazzjoni fiż-żoni rurali. Sabiex jinkiseb il-massimu tal-effikaċja ta' dan l-appoġġ, l-operazzjonijiet koperti għandhom jiġu implimentati f'konformità mal-pjanijiet għall-iżvilupp tal-muniċipalitajiet, u s-servizzi bażiċi tagħhom, fejn jeżistu tali pjanijiet, għandhom jiġu elaborati minn komunità rurali waħda jew aktar. Sabiex jinholqu sinerġiji u titjeb il-kooperazzjoni, l-operazzjonijiet għandhom ukoll, fejn ikun rilevanti, jipprovvu konnessjonijiet rurali-urbani. L-Istati Membri għandhom il-possibbiltà li jagħtu prijorità lil investimenti minn shubijiet ta' żvilupp lokali mmexxija mill-komunità, u lil proġetti amministrati minn organizzazzjonijiet tal-komunità lokali.

- (20) Il-forestrija hija parti integrali mill-iżvilupp rurali, u l-appoġġ għal użu tal-art sostenibbli u li ma jagħmilx hsara lill-klima għandu jinkludi l-iżvilupp taż-żoni tal-foresti u l-ġestjoni sostenibbli tal-foresti. Matul il-perijodu ta' pprogrammar 2007-2013, varjetà ta' miżuri koprew diversi tipi ta' appoġġ għal investimenti fil-forestrija u għall-ġestjoni tagħha. Fl-interess tas-simplifikazzjoni u biex il-benefiċjarji jkunu jistgħu jfasslu u jwettqu proġetti integrati b'izjed valur miżjud, għandu jkun hemm miżura waħda li tkopri t-tipi kollha ta' appoġġ għall-investimenti u l-ġestjoni b'rabta mal-forestrija. Dik il-miżura għandha tkopri l-estensjoni u t-titjeb tar-riżorsi tal-foresti, permezz tal-afforestazzjoni tal-art u l-holqien ta' sistemi agroforestali li jikkombinaw agrikoltura estensiva ma' sistemi ta' forestrija. Din għandha tkopri wkoll ir-restawr tal-foresti li tkun saritilhom hsara minn nirien jew diżastri naturali oħra u avvenimenti katastrofici u miżuri ta' prevenzjoni rilevanti; l-investimenti f'teknoloġiji tal-forestrija u fl-ipproċessar, il-mobilizzazzjoni u l-kummerċjalizzazzjoni ta' prodotti tal-forestrija mmirati biex itejbu l-prestazzjoni ekonomika u ambjentali tas-silvikulturisti; u investimenti mingħajr qligħ li jtejb u r-reżistenza għat-tibdil fil-klima u l-valur ambjentali tal-ekosistemi tal-foresti. L-appoġġ għandu jevita d-distorsjoni tal-kompetizzjoni u għandu jkun newtrali f'termini tas-suq. B'konsegwenza ta' dan, għandhom jiġu imposti limitazzjonijiet relatati mad-daqs u l-istatus legali tal-benefiċjarji. L-azzjonijiet ta' prevenzjoni kontra n-nirien għandhom jittiehdu f'żoni kklassifikati mill-Istati Membri bħala ta' riskju medju jew għoli. L-azzjonijiet kollha ta' prevenzjoni għandhom ikunu parti minn pjan ta' protezzjoni tal-foresti. Fil-każ ta' azzjoni għar-restawr tal-potenzjal ta' foresta li tkun ġarrbet hsara, l-okkorrenza ta' diżastru naturali għandha tkun soġġetta għal rikonossiment formali minn organizzazzjoni pubblika xjentifika.

Il-miżura b'rabta mal-forestrija għandha tiġi adottata fid-dawl tal-impenji tal-Unjoni u l-Istati Membri flivell

internazzjonali, u għandha tkun ibbażata fuq il-pjanijiet nazzjonali jew subnazzjonali tal-Istati Membri relatati mal-foresti jew fuq strumenti ekwivalenti li għandhom jikkunsidraw l-impenji mwettqa fil-Konferenza Ministerjali dwar il-Protezzjoni tal-Foresti fl-Ewropa. Hija għandha tikkontribwixxi għall-implimentazzjoni tal-Istrateġija Forestali tal-Unjoni f'konformità mal-Komunikazzjoni mill-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni intitolata "Strateġija Forestali għidha tal-UE: għall-foresti u għas-settur ibbażat fuq il-foresti".

- (21) Gruppi u organizzazzjonijiet ta' produttori jgħinu lill-bdiewa jiffaċċjaw flimkien l-isfidi li jirriżultaw minn iktar kompetizzjoni u mill-konsolidazzjoni tas-swieq downstream b'relazzjoni għall-kummerċjalizzazzjoni tal-prodotti tagħhom inkluż fis-swieq lokali. Għaldaqstant għandu jiġi inkoraġġut l-istabbiliment ta' gruppi u organizzazzjonijiet ta' produttori. Sabiex jiġi żgurat l-aħjar użu tar-riżorsi finanzjarji limitati, il-gruppi u organizzazzjonijiet ta' produttori li jikkwalifikaw bħala SMEs biss għandhom jibbenefikaw mill-appoġġ. L-Istati Membri għandhom il-possibbiltà li jagħtu prijorità lil gruppi u organizzazzjonijiet ta' produttori ta' prodotti ta' kwalità koperti mill-miżura dwar l-iskemi ta' kwalità għall-prodotti agrikoli u oġġetti tal-ikel f'dan ir-Regolament. Sabiex ikun żgurat li grupp ta' produttori jew organizzazzjoni ssir entità vijabbli, għandu jitressaq pjan ta' negozju lill-Istati Membri, bħala kondizzjoni għall-ghoti ta' appoġġ lil grupp ta' produttori jew organizzazzjoni. Sabiex ikun evitat li tiġi pprovduta għajnuna operattiva u sabiex jinżamm ir-rwol tal-appoġġ bħala incentiv, it-tul massimu tal-appoġġ għandu jkun limitat għal hames snin mid-data ta' rikonossiment tal-grupp ta' produttori jew l-organizzazzjoni abbażi tal-pjan ta' negozju tagħha.

- (22) Il-pagamenti agroambjentali klimatiċi għandu jibqa' jkollhom rwol prominenti fl-appoġġ tal-iżvilupp sostenibbli taż-żoni rurali u fir-reazzjoni għad-domanda dejjem tiżdied tas-soċjetà għal servizzi ambjentali. Għandhom jinkoraġġixxu aktar lill-bdiewa u lill-persuni responsabbli mill-ġestjoni tal-artijiet biex iservu lis-soċjetà kollha billi jintroduċu jew ikomplu japplikaw prattiki agrikoli li jikkontribwixxu għall-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima u l-adattament għalih u li jkunu kompatibbli mal-harsien u t-titjeb tal-ambjent, il-pajsagġ u l-karatteristiċi tiegħu, ir-riżorsi naturali, u l-hamrija u d-diversità ġenetika. F'dak il-kuntest, il-konservazzjoni tar-riżorsi ġenetiċi fl-agrikoltura u l-htigijiet addizzjonali tas-sistemi tal-agrikoltura li għandhom valur naturali għoli għandhom jingħataw attenzjoni speċifika. Il-pagamenti għandhom jikkontribwixxu biex ikopru spejjeż addizzjonali u dħul mitluf b'konsegwenza tal-impenn li jkun ittiehed,

u għandhom ikopru biss impenji li jmorru lil hinn mill-istandards u r-rekwiżiti obbligatorji rilevanti, skont il-prinċipju ta' "min inigġes iħallas". L-Istati Membri għandhom jiżguraw ukoll li l-pagamenti lill-bdiewa ma jwasslux għal finanzjament doppju taht dan ir-Regolament u r-Regolament (UE) Nru 1307/2013. F'hafna sitwazzjonijiet, is-sinerġiji li jirriżultaw mill-impenji meħuda b'mod kongunt minn grupp ta' bdiewa jimmultiplikaw il-vantaġġ ambjentali u klimatiku. Madankollu, l-azzjonijiet kongunti jwasslu għal spejjeż addizzjonali għat-tranzazzjonijiet li għandhom ikunu kkompensati b'mod adegwat. Barra minn hekk, sabiex ikun żgurat li l-bdiewa u l-persuni ohra responsabbli mill-ġestjoni tal-artijiet huma f'pożizzjoni li jimplimentaw b'mod korrett l-impenji li hađu, l-Istati Membri għandhom jagħmlu kull sforz biex jipprovdulhom il-hiliet u l-għarfien meħtieġa.

L-Istati Membri għandhom iżommu l-livell tal-isforz li għamlu matul il-perjodu ta' programmazzjoni 2007-2013 u għandhom ikunu meħtieġa li jonfqu minimu ta' 30 % tal-kontribuzzjoni totali mill-FAEŻR għal kull programm ta' żvilupp rurali dwar il-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima u l-adattament għalih kif ukoll kwistjonijiet ambjentali. Tali nfiq għandu jsir permezz tal-pagamenti agroambjentali klimatiċi u għall-biedja organika u pagamenti għal żoni li jaffaċċjaw limitazzjonijiet naturali jew speċifiċi ohra, permezz ta' pagamenti għall-forestrija, pagamenti għal żoni ta' Natura 2000 u appoġġ għall-investiment relatat mal-ambjent u l-klima.

- (23) Il-pagamenti lill-bdiewa għall-konverżjoni lejn jew il-harsien tal-biedja organika għandhom jinkoraġġixxu lill-bdiewa biex jippartecipaw f'dawn l-iskemi u b'hekk iwieġbu għad-domanda li qed tiżdied tas-soċjetà għall-użu ta' prattiki tal-biedja li ma jagħmlux hsara lill-ambjent u għal standards għolja ta' trattament xieraq tal-annimali. Sabiex tiżdied is-sinerġija fil-bijodiversità, il-benefiċċji miksuba mill-miżura ta' biedja organika, il-kuntratti kollettivi jew il-kooperazzjoni bejn il-bdiewa, għandhom jiġu mhegġa biex ikopru żoni akbar li jmissu ma' xulxin. Sabiex jiġi evitat li hafna bdiewa jmorru lura għall-biedja konvenzjonali, għandhom jiġu appoġġati kemm miżuri ta' konverżjoni kif ukoll miżuri ta' żamma. Il-pagamenti għandhom jikkontribwixxu biex ikopru spejjeż addizzjonali mgarrba u dhul mitluf b'konsegwenza tal-impenn li jkun ittiehed, u għandhom ikopru biss l-impenji li jmorru lil hinn mill-istandards u r-rekwiżiti obbligatorji rilevanti. L-Istati Membri għandhom jiżguraw ukoll li l-pagamenti lill-bdiewa ma jwasslux għal finanzjament doppju taht dan ir-Regolament u r-Regolament (UE) Nru 1307/2013. Sabiex jiġi żgurat l-użu effettiv tar-riżorsi tal-FAEŻR, l-appoġġ għandu jiġi limitat għal bdiewa attivi skont it-tifsira fl-Artikolu 9 tar-Regolament Nru 1307/2013.

- (24) L-appoġġ għandu jibqa' jingħata lill-bdiewa u lis-silvikulturi biex ikunu jistgħu jiġu indirizzati l-iżvantaġġi

speċifiċi fiż-żoni kkonċernati b'riżultat tal-implimentazzjoni tad-Direttiva 2009/147/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹⁾ u d-Direttiva tal-Kunsill 92/43/KEE ⁽²⁾ u sabiex jikkontribwixxi għall-ġestjoni effettiva tas-siti tan-Natura 2000 filwaqt li l-appoġġ għandu jkun disponibbli wkoll għall-bdiewa biex jgħin għall-jindirizzaw l-iżvantaġġi fiż-żoni idrografiċi b'riżultat tal-implimentazzjoni tad-Direttiva Qafas dwar l-ilma. L-appoġġ għandu jkun marbut ma' rekwiżiti speċifiċi deskritti fil-programm ta' żvilupp rurali li jmorru lil hinn mill-istandards u r-rekwiżiti obbligatorji rilevanti. L-Istati Membri għandhom jiżguraw ukoll li l-pagamenti lill-bdiewa ma jwasslux għal finanzjament doppju taht dan ir-Regolament u r-Regolament (UE) Nru 1307/2013 (DP). Barra minn hekk, għandhom ikunu kkunsidrati l-htiġijiet speċjali taż-żoni ta' Natura 2000 mill-Istati Membri fit-tfassil kumplessiv tal-programmi ta' żvilupp rurali tagħhom.

- (25) Pagamenti lil bdiewa f'żoni muntanjużi jew f'żoni ohra li jiffaċċjaw limitazzjonijiet naturali jew speċifiċi ohra għandhom, billi jinkoraġġixxu użu kontinwu ta' art agrikola, jikkontribwixxu għall-manutenzjoni tal-kampanja kif ukoll sabiex jinżammu u jkunu promossi sistemi agrikoli sostenibbli. Sabiex tkun żgurata l-effiċjenza ta' dan l-appoġġ, il-pagamenti għandhom jikkompensaw lill-bdiewa għal dhul mitluf u spejjeż addizzjonali marbuta mal-iżvantaġġ taż-żona kkonċernata. Sabiex jiġi żgurat l-użu effettiv tar-riżorsi tal-FAEŻR, l-appoġġ għandu jiġi limitat għal bdiewa attivi fit-tifsira tal-Artikolu 9 tar-Regolament (UE) Nru 1307/2013.
- (26) Sabiex ikun żgurat l-użu effiċjenti tal-fondi tal-Unjoni u trattament ugwali għall-bdiewa fl-Unjoni kollha, iż-żoni muntanjużi u ż-żoni li jiffaċċjaw limitazzjonijiet naturali jew speċifiċi ohra għandhom ikunu definiti f'konformità ma' kriterji oġġettivi. Fil-każ ta' żoni li jiffaċċjaw limitazzjonijiet naturali, daww il-kriterji għandhom ikunu kriterji bijofiziċi u sostnuti b'evidenza xjentifika qawwija. Għandhom ikunu adottati arrangamenti transizzjonali sabiex tkun iffaċilitata t-tnehhija gradwali ta' pagamenti f'żoni li, bħala riżultat tal-applikazzjoni ta' dawn il-kriterji, mhux ser jibqgħu jkunu meqjusa bħala li qed jiffaċċjaw limitazzjonijiet naturali.
- (27) Il-bdiewa għandhom jibqgħu jkunu inkoraġġiti jadottaw standards għolja tat-trattament xieraq tal-annimali billi jipprovdur appoġġ għall-bdiewa li jimpenjaw ruhhom li jadottaw standards tat-trobbija tal-annimali, li jmorru lil hinn mill-istandards obbligatorji rilevanti. Sabiex jiġi żgurat l-użu effettiv tar-riżorsi tal-FAEŻR, l-appoġġ għandu jiġi limitat għal bdiewa attivi fit-tifsira tal-Artikolu 9 tar-Regolament (UE) Nru 1307/2013.

⁽¹⁾ Direttiva 2009/147/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-30 ta' Novembru 2009 dwar il-konservazzjoni tal-ghasafar selvaġġi (ĠU L 20, 26.1.2010, p. 7).

⁽²⁾ Id-Direttiva tal-Kunsill 92/43/KEE tal-21 ta' Mejju 1992 dwar il-konservazzjoni tal-habitat naturali u tal-fawna u l-flora selvaġġa (ĠU L 206, 22.7.1992, p. 7).

(28) Għandhom jibqgħu jingħataw pagamenti lis-silvikulturisti li jipprovdu servizzi ta' konservazzjoni tal-foresti li ma jagħmlux hsara lill-ambjent u lill-klima billi jimpenjaw ruhhom li jtejb u l-bijodiversità, jippreservaw l-ekosistemi ta' foresti ta' valur għoli, itejbu l-potenzal tagħhom ta' mitigazzjoni ta' u adattament għat-tibdil fil-klima, u jsaħħu l-valur protettiv tal-foresti fir-rigward tal-erożjoni tal-ħamrija, il-harsien tar-riżorsi tal-ilma u r-riskji naturali. F'dak il-kuntest, għandha tingħata attenzjoni speċifika lill-konservazzjoni u l-promozzjoni tar-riżorsi ġenetiċi tal-foresti. Għandhom jingħataw pagamenti għal impenji ambjentali tal-foresti li jmorru lil hinn mill-istandards obbligatorji rilevanti stabbiliti mil-liġi nazzjonali.

(29) Matul il-perijodu ta' pprogrammar 2007-2013, l-uniku tip ta' kooperazzjoni li kien appoġġat b'mod esplicitu taħt il-politika tal-iżvilupp rurali kien il-kooperazzjoni għall-iżvilupp ta' prodotti, proċessi u teknoloġiji ġodda fis-settur agrikolu u tal-ikel u s-settur tal-forestrija. L-appoġġ għal dak it-tip ta' kooperazzjoni għadu meħtieġ iżda għandu jiġi adattat sabiex jissodisfa aħjar ir-rekwiżiti tal-ekonomija tal-għarfien. F'dak il-kuntest, għandu jkun hemm il-possibbiltà li proġetti minn operatur uniku jiġu ffinanzjati taħt dik il-miżura, bil-kondizzjoni li r-riżultati miksuba jiġu mxerrda, biex b'hekk jintlaħaq l-għan tat-tixrid ta' prattiki, proċessi jew prodotti ġodda. Barra minn hekk, hareġ biċ-ċar li l-appoġġ ta' firxa ħafna usa' ta' tipi ta' kooperazzjoni, b'firxa usa' ta' benefiċjarji, minn operaturi iżgħar sa daww kbar, jista' jikkontribwixxi għall-ilħuq tal-oġġettivi tal-politika ta' żvilupp rurali billi jgħin lill-operaturi fiż-żoni rurali jegħlbu l-iżvantaġġi ekonomiċi, ambjentali u żvantaġġi oħra tal-frammentazzjoni. Għaldaqstant, dik il-miżura għandha titwessa'. L-appoġġ għal operaturi iżgħar biex jorganizzaw proċessi tax-xogħol kongunti u jikkondividu l-faċilitajiet u r-riżorsi għandu jgħin biex ikunu ekonomikament vijabbli minkejja l-iskala żgħira tagħhom. L-appoġġ għal kooperazzjoni orizzontali u vertikali fost l-atturi fil-katina tal-provvista, kif ukoll għal attivitajiet ta' promozzjoni f'kuntest lokali, għandu jikkatalizza l-iżvilupp ekonomikament razzjonali ta' ktajjen tal-provvista qosra, swieq lokali u ktajjen tal-ikel lokali. L-appoġġ għal approċċi kongunti għal proġetti u prattiki ambjentali għandu jgħin biex jipproduċi iżjed benefiċċji ambjentali u klimatiki li jkunu iżjed konsistenti minn daww li jistgħu jingħataw minn operaturi individwali li jaġixxu mingħajr ma jirreferu għal xulxin (pereżempju, permezz ta' prattiki applikati fuq żoni ta' art akbar mhux maħduma).

L-appoġġ għandu jiġi pprovdut f'diversi forom. Ir-raggruppamenti u n-networks huma partikolarment rilevanti għall-kondiviżjoni tal-kompetenzi kif ukoll għall-iżvilupp ta' kompetenzi, servizzi u prodotti ġodda u speċjalizzati. Il-proġetti pilota huma għodod importanti biex tiġi ttestjata l-applikabbiltà kummerċjali ta' teknoloġiji, tekniki u

prattiki f'kuntesti differenti, u biex dawn jiġu adattati fejn meħtieġ. Gruppi operazzjonali huma element kardinali tas-Shubija Ewropea għall-Innovazzjoni ("is-SEI") għall-produttività u s-sostenibbiltà agrikoli. Ghodda importanti oħra tinsab fl-istrategġija ta' żvilupp lokali li joperaw barra l-kuntest tal-iżvilupp lokali LEADER – bejn atturi pubbliċi u privati minn żoni rurali u urbani. Għall-kuntrarju tal-approċċ LEADER, huwa possibbli dawn is-shubiji u l-istrategġiji jkunu limitati għal settur wieħed jew għal għanijiet ta' żvilupp relattivament speċifiċi, inklużi daww imsemmija aktar 'il fuq. L-Istati Membri għandhom il-possibbiltà li jagħtu prijorità lil kooperazzjoni fost entitajiet li jinvolvu produtturi primarji. L-organizzazzjonijiet bejn il-fergħat għandhom ikunu eliġibbli wkoll għall-appoġġ taħt din il-miżura. Tali appoġġ għandha tkun limitata għal perijodu ta' seba' snin minbarra għal azzjoni ambjentali u klimatika kollettiva f'kazijiet debitament iġġustifikati.

(30) Illum-il-ġurnata, il-bdiewa huma esposti għal riskji ekonomiċi u ambjentali dejjem jżdiedu bħala konsegwenza għat-tibdil fil-klima u l-volatilità li żdiedet tal-prezzijiet. F'dan il-kuntest, il-ġestjoni effettiva tar-riskji għandha importanza akbar għall-bdiewa. Konsegwentement, għandha tiġi stabbilita miżura għall-ġestjoni tar-riskju li tgħin lill-bdiewa jindirizzaw l-aktar riskji komuni li huma jiffaccjaw. Għalhekk, dik il-miżura għandha tgħin lill-bdiewa biex ikopru l-primjums li jħallsu għall-assigurazzjoni tal-uċuħ tar-raba', tal-annimali u tal-pjanti kif ukoll tgħin għall-istabbiliment ta' fondi reċiproċi u l-kumpens imħallas minn dawn il-fondi lill-bdiewa għat-telf li jgarrbu bħala riżultat ta' avvenimenti klimatiki negattivi, t-tfaqqigh ta' mard tal-annimali jew tal-pjanti, l-infestazzjoni minn organiżmi ta' hsara jew inċidenti ambjentali. Għandha tinkludi wkoll strument għall-istabbilizzazzjoni tas-suq fil-forma ta' fond mutwu bħala appoġġ lill-bdiewa li jiffaccjaw tnaqqis kbir fid-dhul tagħhom. Sabiex ikun żgurat li l-bdiewa jirċievu trattament ugwali fl-Unjoni, li ma hemmx tghawwiġ tal-kompetizzjoni u li l-obbligi internazzjonali tal-Unjoni jiġu rispettati, għandhom jiġu previsti kondizzjonijiet speċifiċi għall-ghoti ta' apoġġ taħt dawn il-miżuri. Sabiex jiġi żgurat l-użu effettiv tar-riżorsi tal-FAEŻR, l-appoġġ għandu jiġi limitat għal bdiewa attivi skont it-tifsira tal-Artikolu 9 tar-Regolament (UE) Nru 1307/2013.

(31) L-approċċ LEADER għall-iżvilupp lokali, fuq medda ta' snin, ta' prova tal-effettività tiegħu fil-promozzjoni tal-iżvilupp ta' żoni rurali billi jikkunsidra b'mod shiħ il-htigijiet multisettorjali għal żvilupp rurali endogeniku permezz tal-approċċ tiegħu minn isfel għal fuq. Il-LEADER għandu għaldaqstant jtkompla fil-futur u l-applikazzjoni tiegħu għandha tibqa' obbligatorja għall-programmi ta' żvilupp rurali fil-livell nazzjonali u/jew reġjonali.

- (32) L-appoġġ għall-iżvilupp lokali LEADER mill-FAEŻR għandu jkopri wkoll proġetti ta' kooperazzjoni interterritorjali bejn gruppi fi Stat Membru jew proġetti ta' kooperazzjoni transnazzjonali bejn gruppi f'diversi Stati Membri jew proġetti ta' kooperazzjoni bejn gruppi fi Stati Membri u ma' pajjiżi terzi.
- (33) Sabiex shab f'żoni rurali li għadhom mhux qed japplikaw il-LEADER ikunu jistgħu jittestjaw u jhejju għat-tfassil u l-implimentazzjoni ta' strateġija tal-iżvilupp lokali, għandu jiġi ffinanzjat ukoll "pakkett tal-bidu LEADER". L-appoġġ ma għandux ikun taht il-kondizzjoni tas-sottomissjoni ta' strateġija ta' żvilupp lokali.
- (34) L-investimenti huma komuni għal hafna miżuri tal-iżvilupp rurali taht dan ir-Regolament u jistgħu jkunu marbuta ma' operazzjonijiet ta' natura diversa hafna. Sabiex tiġi żgurata ċ-ċarezza fl-implimentazzjoni ta' daww l-operazzjonijiet, għandhom jiġu stabbiliti ċerti regoli komuni għall-investimenti kollha. Daww ir-regoli komuni għandhom jiddefinixxu t-tipi ta' nefqa li jistgħu jiġu kkunsidrati bħala nefqa tal-investment u għandhom jiżguraw li jkunu biss daww l-investimenti li johlqu valur għid fl-agrikoltura li jirċievu appoġġ. Sabiex jiġi ffaċilitat l-implimentazzjoni ta' proġetti ta' investment, l-Istati Membri għandhom ikollhom il-possibbiltà li jagħmlu pagamenti bil-quddiem. Sabiex jiġu żgurati l-effikaċja, il-gustizzja u l-impatt sostenibbli tal-assistenza tal-FAEŻR, għandhom jiġu stabbiliti regoli li jiżguraw li l-investimenti marbuta mal-operazzjonijiet ikunu sostenibbli u li l-appoġġ tal-FAEŻR ma jintużax biex ifixkel il-kompetizzjoni.
- (35) Għandu jkun possibbli għall-FAEŻR li jappoġġa investimenti fl-irrigazzjoni sabiex jiġu pprovduti benefiċċji ekonomiċi u ambjentali, dment li tkun żgurata s-sostenibbiltà tal-irrigazzjoni kkonċernata. Għaldaqstant, f'kull każ, l-appoġġ għandu jingħata biss jekk fiż-żona kkonċernata jkun fis-sehh pjan ta' mmaniġġjar tal-baċin tax-xmara kif mehtieg mid-Direttiva Qafas dwar l-Ilma, u jekk il-kejl tal-konsum tal-ilma jkun diġà stabbilit fil-livell tal-investment jew jiġi attwat bħala parti mill-investment. Investimenti fit-titjib ta' infrastruttura jew tagħmir ta' irrigazzjoni eżistenti għandhom iwasslu għal kisba minima f'termini tal-effiċjenza fl-użu tal-ilma, espressa bħala ffrankar potenzjali tal-ilma. Jekk il-korp ta' ilma affettwat mill-investment jkun taht pressjoni għal raġunijiet relatati mal-kwantità tal-ilma kif stabbilit fil-qafas analitiku stabbilit mid-Direttiva Qafas dwar l-Ilma, nofs il-kisba f'termini tal-effiċjenza fl-użu tal-ilma għandha tiġi tradotta fi tnaqqis reali fl-użu tal-ilma fil-livell tal-investment appoġġat, sabiex titnaqqas il-pressjoni fuq il-korp tal-ilma kkonċernat. Għandhom jiġu stabbiliti ċerti każijiet li fihom mhux possibbli li japplikaw jew mhumix mehtieġa rekwiżiti ta' ffrankar potenzjali jew effettiv tal-ilma, inklużi daww fir-rigward ta' investimenti fir-riċiklaġġ jew fl-użu mill-għdid tal-ilma. Minbarra l-appoġġ li jagħti lil investimenti fit-titjib ta' tagħmir eżistenti, għandu jkun hemm dispożizzjoni biex il-FAEŻR jappoġġa investimenti firrigazzjoni għida soġġett għas-sejbiet ta' analiżi ambjentali. Madankollu, b'xi eċċezzjonijiet, ma għandux jingħata appoġġ lil irrigazzjoni għida fejn il-korp tal-ilma affettwat diġà jinsab taht pressjoni, peress li hemm riskju tas-sew għoli li jekk jingħata appoġġ f'ċirkostanzi bħal dawn, il-problemi ambjentali eżistenti jmorru għall-agħar.
- (36) Ċerti miżuri marbuta maż-żoni taht dan ir-Regolament jehtieġu lill-benefiċjarji li jiehd u impenji għal mill-anqas hames snin. Matul dak il-perijodu, huwa possibbli li jsehh bidliet fis-sitwazzjoni kemm tal-azzjenda jew tal-benefiċjarju. Għaldaqstant għandhom jiġu stabbiliti regoli li jiddeterminaw x'jiġri f'daww il-każijiet.
- (37) Ċerti miżuri taht dan ir-Regolament jistipulaw, bħala kondizzjoni għall-ghoti tal-appoġġ, li l-benefiċjarji jiehd u impenji li jmorru lil hinn minn xenarju bażi rilevanti definit f'termini ta' standards jew rekwiżiti obbligatorji. Fid-dawl tal-possibbiltà ta' bidliet fil-liġi matul il-perijodu tal-impenji li jwasslu għall-modifika tax-xenarju bażi, għandha ssir dispożizzjoni għar-reviżjoni tal-kuntratti kkonċernati sabiex jiġi żgurat li din il-kondizzjoni tibqa' tiġi ssodisfata.
- (38) Sabiex jiġi żgurat li r-rizorsi finanzjarji għall-iżvilupp rurali jintużaw bl-aħjar mod possibbli u sabiex jiġu mmirati miżuri taht il-programmi tal-iżvilupp rurali skont il-prijoritajiet tal-Unjoni għall-iżvilupp rurali u sabiex jiġi ggarantit it-trattament ugwali tal-applikanti, l-Istati Membri għandhom jistabbilixxu kriterji tal-għażla għall-għażla tal-proġetti. Għandha ssir biss eċċezzjoni għal din ir-regola għal pagamenti taht biedja organika, agroambjentali u klimatiċi, Natura 2000 u d-Direttiva Qafas dwar l-Ilma, żoni li jiffaċċjaw restrizzjonijiet naturali jew oħrajn speċifiċi, it-trattament xieraq tal-annimali, servizzi forestali ambjentali u klimatiċi u miżuri b'rabta mal-ġestjoni tar-riskju. Meta jiġu applikati l-kriterji tal-għażla, għandu jittiehed kont tad-daqs tal-operazzjoni, f'konformità mal-prinċipju ta'proporzjonalità.
- (39) Il-FAEŻR għandu jappoġġa, permezz ta' assistenza teknika, l-azzjonijiet relatati mal-implimentazzjoni ta' programmi ta' żvilupp rurali, inklużi l-ispejjeż marbuta mal-protezzjoni tas-simboli u l-abbrevjazzjonijiet relatati ma' skemi tal-kwalità tal-Unjoni li biex wiehed jissieheb fihom jista' jingħata appoġġ taht dan ir-Regolament, u l-ispejjeż tal-Istati Membri għad-delimitazzjoni taż-żoni li jiffaċċjaw restrizzjonijiet naturali.

- (40) In-networking tan-networks, l-organizzazzjonijiet u l-amministrazzjonijiet nazzjonali involuti fid-diversi stadji tal-implimentazzjoni tal-programm, organizzati fil-kuntest tan-network Ewropew għall-iżvilupp rurali, wera li jista' jkollu rwol importanti ferm fit-titjib tal-kwalità ta' programmi ta' żvilupp rurali billi jżid l-involvement tal-partijiet interessati fil-governanza tal-iżvilupp rurali kif ukoll billi jinforma lill-pubbliku generali bil-benefiċċji tiegħu. Għaldaqstant, għandu jiġi ffinanzjat bhala parti mill-assistenza teknika fil-livell tal-Unjoni. Biex jittiehed kont tal-htigijiet speċifiċi tal-evalwazzjoni, għandha tiġi stabbilita kapacià Ewropea tal-evalwazzjoni għall-iżvilupp rurali bhala parti min-network Ewropew għall-iżvilupp rurali sabiex tiġbor flimkien l-atturi kollha involuti u b'hekk jiġi ffaċilitat l-iskambju tal-kompetenzi f'dan il-qasam.
- (41) Is-SEI għall-produttività u s-sostenibbiltà agrikoli għanda tikkontribwixxi għall-ilhuq tal-oġġettivi tal-Ewropa 2020 tat-tkabbir intelligenti, sostenibbli u inkluziv. Huwa importanti li din tgħaqqad l-atturi rilevanti kollha fil-livell tal-Unjoni, nazzjonali u f'dak reġjonali, filwaqt li tippreżenta ideat godda lill-Istati Membri dwar il-mod li bih għandhom jiġu integrati, simplifikati u jiġu koordinati ahjar l-istrumenti u l-inizjattivi eżistenti u kif dawn għandhom jikkumplimentawhom b'azzjonijiet godda fejn mehtieg.
- (42) Sabiex jikkontribwixxi għall-ilhuq tal-ghanijiet tas-SEI għall-produttività u s-sostenibbiltà agrikoli, għandu jiġi stabbilit network tas-SEI li jgħaqqad flimkien f'network gruppi operazzjonali, servizzi konsultattivi u riċerkaturi involuti fl-implimentazzjoni ta' azzjonijiet li jindirizzaw l-innovazzjoni fl-agrikoltura. Għaldaqstant għandu jiġi ffinanzjat bhala parti mill-assistenza teknika fil-livell tal-Unjoni.
- (43) L-Istati Membri għandhom jirriservaw porzjon tal-ammont totali ta' kull programm ta' żvilupp rurali ddedikat għal assistenza teknika għall-finanzjament tal-istabbiliment u l-operat ta' network rurali nazzjonali li jgħaqqad l-organizzazzjonijiet u l-amministrazzjonijiet involuti fl-iżvilupp rurali, inkluża s-SEI, bl-ghan li jżidu l-involvement tagħhom fl-implimentazzjoni tal-programm u li jtejbu l-kwalità tal-programmi ta' żvilupp rurali. Għal dan il-ghan in-networks rurali nazzjonali għandhom jippreparaw u jimplementaw pjan ta' azzjoni.
- (44) Il-programmi ta' żvilupp rurali għandhom jipprevedu azzjonijiet innovattivi li jippromwovu settur agrikolu li juża r-riżorsi b'mod effiċjenti, li jkun produttiv u li jkollu livell baxx ta' emissjonijiet, bl-appoġġ tas-SEI għall-produttività u s-sostenibbiltà agrikola. Is-SEI għandu jkollha l-ghan li tippromwovi traspożizzjoni iżjed rapida u usa' ta' soluzzjonijiet innovattivi fil-prattika. Is-SEI għandha tohloq valur miżjud billi ttejjeb l-użu u l-effettività ta' strumenti marbuta mal-innovazzjoni u ttejjeb is-sinerġiji bejniethom. Is-SEI għandha timla d-diskrepanzi permezz ta' rabta ahjar bejn ir-riċerka u l-biedja fil-prattika.
- (45) L-implimentazzjoni ta' proġetti innovattivi fil-kuntest tas-SEI għall-produttività u s-sostenibbiltà agrikola għandha ssehh minn gruppi operazzjonali li jlaqqgħu flimkien bdiewa, amministraturi tal-foresti, komunitajiet rurali, riċerkaturi, NGOs konsulenti, negozji u atturi ohra kkonċernati permezz tal-innovazzjoni fis-settur agrikolu. Sabiex jiġi żgurat li r-riżultati ta' dawn il-proġetti jkunu ta' benefiċċju għas-settur kollu ingenerali, daww ir-riżultati fil-qasam tal-innovazzjoni u l-iskambju tal-għarfien fi hdan l-Unjoni u ma' pajjiżi terzi għandhom jiġu mxerrda.
- (46) Għandu jkun hemm provvediment biex jiġi ddeterminat l-ammont totali tal-appoġġ tal-Unjoni għall-iżvilupp rurali taht dan ir-Regolament għall-perjodu mill-1 ta' Jannar 2014 sal-31 ta' Diċembru 2020, skont il-Qafas Finanzjarju Pluriennali għall-perjodu mill-2014 sal-2020. L-appropriazzjonijiet disponibbli għandhom jiġu indikati fuq bażi ta' rata fissa għall-ipprogrammar.
- (47) Sabiex jiġi ffaċilitat l-immaniġġjar tal-fondi tal-FAEŻR, għandha tiġi stabbilita rata ta' kontribuzzjoni unika għall-appoġġ mill-FAEŻR għall-ipprogrammar tal-iżvilupp rurali b'rabta man-nefqa pubblika fl-Istati Membri. Sabiex jiġu kkunsidrati l-importanza partikolari jew innatura ta' ċerti tipi ta' operazzjonijiet, għandhom jiġu stabbiliti rati ta' kontribuzzjoni speċifiċi b'rabta magħhom. Sabiex jiġu mitigati r-restrizzjonijiet speċifiċi li jirriżultaw mil-livell ta' żvilupp, mid-distanza u l-insularità, għandha tiġi stabbilita rata ta' kontribuzzjoni adatta tal-FAEŻR għar-reġjuni anqas żviluppati, għar-reġjuni ultra-periferiċi msemmija fit-TFUE u għall-gżejjer żgħar tal-Eġew., kif ukoll ir-reġjuni ta' transizzjoni.
- (48) L-Istati Membri għandhom jiehdu l-passi neċessarji kollha biex jiżguraw li l-miżuri tal-iżvilupp rurali tagħhom ikunu verifikabbli u kontrollabbli, inkluż li jdaħħlu fis-sehh dispożizzjonijiet adegwati. Għal dak il-ghan, l-Awtorità ta' Ġestjoni u l-Aġenzija tal-Pagamenti għandhom jipprovdu valutazzjoni ex ante u jintrabtu li jivvalutaw il-miżuri tul l-implimentazzjoni tal-programm. Il-miżuri li ma jikkonformawx ma dik il-kondizzjoni għandhom jiġu agġustati.
- (49) Il-Kummissjoni u l-Istati Membri għandhom jiehdu l-passi neċessarji kollha biex jiżguraw il-ġestjoni tajba tal-programmi ta' żvilupp rurali. F'dan il-kuntest, il-Kummissjoni għandha twestaq miżuri u kontrolli adegwati u l-Istati Membri għandhom jiehdu miżuri li jiggarrantixxu l-funzjonament tajjeb tas-sistemi ta' ġestjoni tagħhom.

- (50) Ghandu jkun hemm Awtorità ta' Ġestjoni waħda li tkun responsabbli għall-ġestjoni u l-implimentazzjoni ta' kull programm ta' żvilupp rurali. L-obbligi tagħha għandhom ikunu speċifikati f'dan ir-Regolament. L-Awtorità ta' Ġestjoni għandha tkun tista' tiddelega parti mill-obbligi tagħha filwaqt li żżomm ir-responsabbiltà għall-effikaċja u l-korrettezza tal-ġestjoni. Fejn programm għall-iżvilupp rurali jkun fih sottoprogrammi tematiċi, l-Awtorità ta' Ġestjoni għandha tkun tista' tahtar korp ieħor biex iwettaq il-ġestjoni u l-implimentazzjoni ta' dak is-sottoprogramm b'rabta mal-allokazzjonijiet finanzjarji li ġew identifikati għalih fil-programm filwaqt li tiġi żgurata l-ġestjoni finanzjarja tajba ta' dawk is-sottoprogrammi. Fejn Stat Membru jkollu aktar minn programm wiehed x'jamministra, jista' jiġi stabbilit korp ta' koordinazzjoni sabiex tiġi żgurata l-konsistenza.
- (51) Kull programm ta' żvilupp rurali għandu jkun soġġett għall-monitoraġġ regolari tal-implimentazzjoni tal-programm u tal-progress li jkun sar biex jintlahqu l-miri stabbiliti tal-programm. Minhabba li l-wiri u t-titjib tal-impatt u tal-effikaċja tal-azzjonijiet taħt il-FAEŻR jiddependu wkoll fuq l-evalwazzjoni adatta matul il-preparazzjoni u l-implimentazzjoni ta' programm u t-tlestija tiegħu, għandha tiġi stabbilita b'mod kongunt sistema ta' monitoraġġ u evalwazzjoni mill-Kummissjoni u l-Istati Membri, bil-ghan li turi l-progress u tivvaluta l-impatt u l-effiċjenza tal-implimentazzjoni tal-politika ta' żvilupp rurali.
- (52) Sabiex jiġi żgurat li tkun tista' tiġi aggregata l-informazzjoni fil-livell tal-Unjoni, sett ta' indikaturi komuni għandu jkun parti minn dik is-sistema ta' monitoraġġ u evalwazzjoni. L-informazzjoni ewlenija dwar l-implimentazzjoni tal-programmi ta' żvilupp rurali għandha tiġi rreġistrata u miżmuma elettronikament bħala mezz li jiffaċilita l-aggregazzjoni tad-data. Il-benefiċjarji għandhom għaldaqstant ikunu mitluba jipprovdu l-informazzjoni minima meħtieġa għall-monitoraġġ u l-evalwazzjoni.
- (53) Ir-responsabbiltà għall-monitoraġġ tal-programm għandha tinqasam bejn l-Awtorità ta' Ġestjoni u Kumitat għall-Monitoraġġ stabbiliti għal dak il-ghan. Il-Kumitat għall-Monitoraġġ għandu jkun responsabbli għall-monitoraġġ tal-effikaċja tal-implimentazzjoni tal-programm. Għal dak il-ghan, ir-responsabbiltajiet tiegħu għandhom jiġu speċifikati.
- (54) Il-monitoraġġ tal-programm għandu jinvolvi t-tfassil ta' rapport ta' implimentazzjoni annwali li għandu jintbaġhat lill-Kummissjoni.
- (55) sabiex tittejjeb il-kwalità tiegħu u tinghata prova tal-kisbiet tiegħu, kull programm ta' żvilupp rurali għandu jkun soġġett għal evalwazzjoni.
- (56) L-Artikoli 107, 108 u 109 TFUE għandhom japplikaw għall-appoġġ għall-miżuri tal-iżvilupp rurali taħt dan ir-Regolament. Madankollu, minhabba l-l-karatteristiċi speċifiċi tas-settur agrikolu, dawk id-dispożizzjonijiet tat-TFUE ma għandhomx japplikaw għall-miżuri tal-iżvilupp rurali li jikkonċernaw l-operazzjonijiet li jaqgħu fl-ambitu tal-Artikolu 42 TFUE, u li jitwettqu taħt u f'konformità ma' dan ir-Regolament, jew għal pagamenti magħmula mill-Istati Membri, intiżi biex jipprovdu finanzjament nazzjonali addizzjonali għal operazzjonijiet ta' żvilupp rurali li għalihom jinghata l-appoġġ tal-Unjoni u li jaqgħu fl-ambitu tal-Artikolu 42 TFUE.
- (57) Barra minn hekk, bil-hsieb li tiġi żgurata l-konsistenza mal-miżuri għall-iżvilupp rurali eliġibbli għall-appoġġ tal-Unjoni u sabiex jiġu ssimplifikati l-proċeduri, il-pagamenti magħmula mill-Istati Membri, mahsuba biex jipprovdu finanzjament nazzjonali addizzjonali għal operazzjonijiet tal-iżvilupp rurali li għalihom jinghata l-appoġġ tal-Unjoni u li jaqgħu fl-ambitu tal-Artikolu 42 TFUE, għandhom jiġu inkluzi fil-programm ta' żvilupp rurali għall-evalwazzjoni u l-approvazzjoni skont id-dispożizzjonijiet ta' dan ir-Regolament. Sabiex jiġi żgurat li ma jkunx implimentat finanzjament nazzjonali addizzjonali li ma jkunx awtorizzat mill-Kummissjoni, l-Istat Membru kkonċernat għandu jkun impedit li jdahhal fis-seħh il-finanzjament addizzjonali propost għall-iżvilupp rurali qabel ma jkun gie approvat. Il-pagamenti magħmula mill-Istati Membri, intiżi biex jipprovdu finanzjament nazzjonali addizzjonali għal operazzjonijiet ta' żvilupp rurali li għalihom jinghata l-appoġġ tal-Unjoni u li ma jaqgħux fl-ambitu tal-Artikolu 42 TFUE għandhom jiġu nnotifikati lill-Kummissjoni skont l-Artikolu 108(3) TFUE, sakemm ma jaqgħux taħt regolament, adottat skont ir-Regolament tal-Kunsill 994/98 ⁽¹⁾, u l-Istati Membri għandhom ikunu impediti milli jdahhluhom fis-seħh qabel ma dik il-proċedura ta' notifika tirriżulta f'approvazzjoni finali mill-Kummissjoni.
- (58) Għandha tiġi stabbilita sistema ta' informazzjoni elettronika biex tipprovdi skambju effiċjenti u sigur tad-data ta' interess komuni kif ukoll biex tirreġistra, iżżomm u tamministra l-informazzjoni prinċipali u tirrapporta dwar il-monitoraġġ u l-evalwazzjoni.

⁽¹⁾ Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 994/98 tas-7 ta' Meju 1998 dwar l-applikazzjoni tal-Artikoli 92 u 93 tat-Trattat li jstabbilixxi l-Komunità Ewropea għal ċerti kategoriji ta' għajjnuna mill-Istat orizzontali (ĠU L 142, 14.05.1998, p. 1).

- (59) Ghandha tapplika l-ligi tal-Unjoni li tikkonċerna l-protezzjoni tal-individwi b'rabta mal-ipproċessar tad-data personali u dwar il-moviment liberu ta' dik id-data, b'mod partikolari d-Direttiva 95/46/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹⁾ u r-Regolament (KE) Nru 45/2001 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽²⁾.
- (60) Sabiex jiġu ssupplimentati jew amendati ċerti elementi mhux essenzjali ta' dan ir-Regolament, is-setgħa li jiġu adottati l-atti delegati f'konformità mal-Artikolu 290 TFUE ghandha tiġi delegata lill-Kummissjoni. Huwa ta' importanza partikolari li l-Kummissjoni twettaq konsultazzjonijiet xierqa waqt ix-xogħol ta' thejija tagħha, inkluż fil-livell ta' esperti. Il-Kummissjoni meta tkun qed thejji u tfassal atti delegati ghandha tiżgura, b'mod simultanju, fil-hin u xieraq, it-trażmissjoni tad-dokumenti rilevanti lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill.
- (61) Dik is-setgħa ghandha tkopri: il-kondizzjonijiet li tahtom persuna ġuridika tiġi meqjusa bħala bidwi żagħżuġ u l-istabbiliment ta' perijodu ta' grazzja għall-ksib tal-hiliet; it-tul ta' żmien u l-kontenut ta' skemi ta' skambju ta' azjendi agrikoli u foresti u żjarat f'azjendi agrikoli u foresti. Ghandha tkopri wkoll l-iskemi speċifiċi tal-Unjoni taht l-Artikolu 17(1)(a) u l-karatteristiċi ta' gruppi ta' produttori u tipi ta' azzjonijiet li jistgħu jirċievu appoġġ skont il-paragrafu 2 tal-Artikolu 17, kif ukoll l-iffissar ta' kondizzjonijiet biex jiġu evitati d-distorsjoni tal-kompetizzjoni, tiġi evitata d-diskriminazzjoni kontra prodotti u l-esklużjoni ta' marki kummerċjali mill-appoġġ.
- (62) Barra minn hekk, dik is-setgħa ghandha tkopri l-kontenut minimu tal-pjani tan-negozju u l-kriterji li għandhom jintużaw mill-Istati Membri biex jistabbilixxu l-limiti msemmijin fl-Artikolu 19(4); id-definizzjoni u r-rekwiżiti ambjentali minimi għall-afforestazzjoni u l-holqien ta' msaġar; il-kondizzjonijiet applikabbli għal impenji agro-ambjentali klimatiċi għall-estensifikazzjoni tal-biedja tal-bhejjem, għat-trobbija ta' razze lokali fil-periklu li jintilfu minhabba skopijiet agrikoli jew għall-preservazzjoni ta' riżorsi ġenetiċi tal-pjanti mhedda minn erożjoni ġenetika, kif ukoll id-definizzjoni ta' operazzjonijiet eliġibbli għall-konservazzjoni u għall-użu sostenibbli u l-iżvilupp ta' riżorsi ġenetiċi. Hija ghandha tkopri wkoll il-metodu ta' kalkolu li għandu jintuża sabiex jiġi evitat finanzjament doppju għall-prattika msemmija fl-Artikolu 43 tar-Regolament (UE) Nru 1307/2013 għall-miżuri agroambjentali klimatiċi, il-biedja organika, miżuri taht Natura 2000 u miżuri taht id-Direttiva Qafas għall-Ilma; id-definizzjoni taż-żoni li fihom l-impenji għat-trattament xieraq tal-annimali għandhom jipprovdur standards imtejba tal-metodi ta' produzzjoni; it-tip ta' operazzjonijiet eliġibbli għall-appoġġ taht il-konservazzjoni u l-promozzjon tar-riżorsi ġenetiċi tal-foresti; l-ispeċifikazzjoni tal-karatteristiċi ta' proġetti pilota, raggruppamenti, networks, ktajjen tal-provvista qosra u swieq lokali li ser ikunu eliġibbli għal appoġġ taht il-miżura ta' kooperazzjoni, kif ukoll il-kondizzjonijiet għall-ghoti ta' għajjuna għat-tipi ta' operazzjonijiet elenkati taht dik il-miżura;
- (63) Barra minn hekk, dik is-setgħa ghandha tkopri: it-tul ta' żmien minimu u massimu ta' self kummerċjali lil fondi reċiproċi taht il-miżuri ta' ġestjoni tar-riskju taht dan ir-Regolament; il-kondizzjonijiet li tahtom l-ispejjeż relatati ma' kuntratti ta' kiri jew tagħmir użat jistgħu jitqiesu bħala nefqa eliġibbli ta' investment, kif ukoll id-definizzjoni tat-tipi ta' infrastruttura tal-enerġija rinnovabbli eliġibbli għall-investment; il-kondizzjonijiet applikabbli għall-konverżjoni jew aġġustament ta' impenji taht il-miżuri msemmijin fl-Artikolu 28, 29, 33 u 34, kif ukoll id-definizzjoni ta' sitwazzjonijiet oħrajn fejn mhux ser ikun mehtieġ ir-rimbors tal-għajjuna. Hija ghandha tkopri wkoll: ir-reviżjoni tal-limiti massimi stipulati fl-Anness I; il-kondizzjonijiet li tahtom l-appoġġ approvat mill-Kummissjoni skont ir-Regolament (KE) Nru 1698/2005 jista' jiġi integrat f'appoġġ previst taht dan ir-Regolament, inkluż għall-assistenza teknika u għall-evalwazzjonijiet ex-post, sabiex tiġi ffaċilitata t-transizzjoni bla xkiel mis-sistema stabbilita mir-Regolament (KE) Nru 1698/2005 għas-sistema stabbilita minn dan ir-Regolament. Sabiex jitqies it-Trattat tal-Adeżjoni tar-Repubblika tal-Kroazja, daww l-atti ta' delega għandhom ikopru wkoll, għall-Kroazja, it-tranżizzjoni mill-appoġġ għall-iżvilupp rurali skont ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1085/2006 ⁽³⁾, fejn mehtieġ.
- (64) Biex jiġu żgurati kondizzjonijiet uniformi għall-implimentazzjoni ta' dan ir-Regolament, għandhom jingħataw setgħat ta' implimentazzjoni lill-Kummissjoni, fir-rigward tal-kontenut ta' programmi ta' żvilupp rurali u l-oqfsa nazzjonali, l-approvazzjoni ta' programmi u ta' modifiki għalihom, il-proċeduri u l-iskedi ta' żmien għall-approvazzjoni tal-programmi, il-proċeduri u l-iskedi ta' żmien għall-approvazzjoni ta' modifiki għall-programmi u għall-oqfsa nazzjonali, inkluż id-dhul fis-sehħ tagħhom u l-frekwenza tal-preżentazzjoni, ir-regoli dwar metodi ta' pagament għal spejjeż tal-partecipanti għal trasferiment ta' għarfien u azzjonijiet ta' informazzjoni, il-kondizzjonijiet speċifiċi għall-implimentazzjoni ta' miżuri ta' żvilupp rurali, l-istruttura u l-operat tan-networks stabbiliti b'dan ir-Regolament, ir-rekwiżiti għall-informazzjoni u r-riklamar, l-adozzjoni tas-sistema ta' monitoraġġ u evalwazzjoni u r-regoli għall-operat tas-sistema ta' informazzjoni, u r-regoli li jikkonċernaw il-preżentazzjoni tar-rapporti

(1) Direttiva 95/46/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-24 ta' Ottubru 1995 dwar il-protezzjoni ta' individwi fir-rigward tal-ipproċessar ta' data personali u dwar il-moviment liberu ta' dik id-data (GU L 281, 23.11.1995, p. 31).

(2) Regolament (KE) Nru 45/2001 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-18 ta' Diċembru 2000 dwar il-protezzjoni tal-individwi fir-rigward tal-ipproċessar tad-data personali mill-istituzzjonijiet u l-korpi tal-Komunità u dwar il-moviment liberu ta' tali data (GU L 8, 12.1.2001, p. 1).

(3) Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1085/2006 tas-17 ta' Lulju 2006 li jistabbilixxi Strument għall-Assistenza ta' Qabel l-Adeżjoni (IPA) (GU L 170, 29.6.2007, p. 1).

annwali ta' implimentazzjoni. Dawk is-setgħat għandhom jiġu eżerċitati f'konformità mar- Regolament (UE) Nru 182/2011 tal-Parlament Ewropew u l-Kunsill ⁽¹⁾.

- (65) Il-Kontrollur Ewropew għall-Protezzjoni tad-Data għe kkonsultat u adotta opinjoni fl-14 ta' Diċembru 2011 ⁽²⁾.
- (66) Minhabba l-urgenza għat-thejjija tal-implimentazzjoni bla xkiel tal-miżuri previsti, dan ir-Regolament għandu jidhol fis-seħh fil-jum tal-pubblikazzjoni tiegħu fil-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea.
- (67) L-iskema l-għdida ta' appoġġ prevista b'dan ir-Regolament tissostitwixxi l-iskema ta' appoġġ stabbilita bir-Regolament (KE) Nru 1698/2005. Ir-Regolament (KE) Nru 1698/2005 għandu għalhekk jiġi mħassar,

ADOTTAW DAN IR-REGOLAMENT:

TITOLU I

OBJETTIVI U STRATEĠIJA

KAPITOLU I

Suġġett u Definizzjonijiet

Artikolu 1

Suġġett

1. Dan ir-Regolament jistabbilixxi r-regoli ġenerali li jirregolaw l-appoġġ tal-Unjoni għall-iżvilupp rurali, iffinanzjat mill-Fond Agrikolu Ewropew għall-Iżvilupp Rurali ("il-FAEŻR") u stabbilit bir-Regolament (UE) Nru 1306/2013; Huwa jistabbilixxi l-oġġettivi li għalihom għandha tikkontribwixxi l-politika ta' żvilupp rurali u l-prijoritajiet rilevanti tal-Unjoni għall-iżvilupp rurali. Huwa jiddeskrivi l-kuntest strateġiku tal-politika ta' żvilupp rurali u jiddefinixxi l-miżuri li għandhom jiġu adottati sabiex tiġi implimentata l-politika ta' żvilupp rurali. Barra minn-hekk huwa jistabbilixxi regoli dwar l-ipprogrammar, in-netwerking, il-ġestjoni, il-monitoraġġ u l-evalwazzjoni abbażi tar-responsabbiltajiet kondiviżi bejn l-Istati Membri u l-Kummissjoni u r-regoli biex tiġi żgurata l-koordinazzjoni tal-FAEŻR mal-istrumenti l-oħra tal-Unjoni.

2. Dan ir-Regolament jikkumplementa d-dispożizzjonijiet tal-Parti Tnejn tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Regolament (UE) Nru 182/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Frar 2011 li jistabbilixxi r-regoli u l-prinċipji ġenerali dwar il-modalitajiet ta' kontroll mill-Istati Membri tal-eżerċizzju mill-Kummissjoni tas-setgħat ta' implimentazzjoni (ĠU L 55, 28.2.2011, p. 13).

⁽²⁾ GU C 35, 9.2.2012, p. 1.

⁽³⁾ Regolament (UE) Nru 1303/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' Diċembru 2013 li jistabbilixxi dispożizzjonijiet komuni dwar il-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali, il-Fond Soċjali Ewropew, il-Fond ta' Koeżjoni, il-Fond Agrikolu Ewropew għall-Iżvilupp Rurali u l-Fond Marittimu u tas-Sajd Ewropew u li jistabbilixxi d-dispożizzjonijiet ġenerali dwar il-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali, il-Fond Soċjali Ewropew, il-Fond ta' Koeżjoni u l-Fond Ewropew għall-Affarijiet Marittimi u s-Sajd u li jhassar ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1083/2006 (Ara paġna 549 ta' dan il-Gurnal Uffiċjali).

Artikolu 2

Definizzjonijiet

1. Għall-finijiet ta' dan ir-Regolament, għandhom japplikaw id-definizzjonijiet ta' "programm", "operazzjoni", "benefiċjarju", "strateġija tal-iżvilupp lokali mmexxja mill-komunità", "nefqa pubblika", "SMEs", "operazzjoni kompluta" u "strumenti finanzjarji" kif stipulat jew imsemmi fl-Artikolu 2 u ta' "reġjuni anqas żviluppati" u "reġjuni ta' transizzjoni" kif stipulat fil-punti (a) u (b) tal-Artikolu 90(2) tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013.

Barra minn dan, għandhom japplikaw id-definizzjonijiet li ġejjin:

- (a) "ipprogrammar" tfisser il-proċess ta' organizzazzjoni, ta' tehid ta' deċiżjonijiet u ta' allokkazzjoni ta' riżorsi finanzjarji f'diversi stadji, bl-involvement tal-ishab, mahsub għall-implimentazzjoni, fuq bażi pluriennali, tal-azzjoni kongunta mill-Unjoni u l-Istati Membri biex jintlahqu l-prijoritajiet tal-Unjoni għall-iżvilupp rurali.
- (b) "reġjun" tfisser unità territorjali li tikkorrispondi għal-livell 1 jew 2 tan-Nomenklatura tal-unitajiet territorjali għall-istatistika (livell 1 u 2 tan-NUTS) skont it-tifsira tar-Regolament (KE) Nru 1059/2003 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽⁴⁾;
- (c) "miżura" tfisser sett ta' operazzjonijiet li jikkontribwixxu għal prijorità waħda jew aktar tal-Unjoni għall-iżvilupp rurali;
- (d) "rata ta' appoġġ" tfisser ir-rata tal-kontribuzzjoni pubblika għal operazzjoni;
- (e) "spiza tat-transazzjoni" tfisser spiza addizzjonali konnessa mat-twettiq ta' impenn, iżda mhux direttament attribwibbli għall-implimentazzjoni tiegħu jew mhux inkluża fl-ispejjeż jew id-dhul mitluf li għalihom jingħata kumpens b'mod dirett u li tista' tiġi kkalkulata fuq bażi ta' spiza standard;
- (f) "żona agrikola" tfisser kwalunkwe żona użata bħala art għall-kultivazzjoni, merghat permanenti jew uċuh permanenti kif iddefinit fl-Artikolu 4 tar-Regolament (UE) Nru 1307/2013;
- (g) "telf ekonomiku" tfisser kwalunkwe spiza addizzjonali mgarrba minn bidwi bħala riżultat ta' miżuri eċċezzjonali mehudin mill-bidwi bil-għan li jnaqqas il-provvista fuq is-suq ikkonċernat jew kwalunkwe telf sostanzjali fil-produzzjoni;
- (h) "avveniment klimatiku negattiv" tfisser kondizzjonijiet tat-temp, bħal għata, maltempati u silġ, xita qawwija jew nixfa kbira, li jixbhu lil diżastru naturali;

⁽⁴⁾ Regolament (KE) Nru 1059/2003 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Mejju 2003 dwar l-istabbiliment ta' klassifikazzjoni komuni ta' unitajiet territorjali għall-istatistika (NUTS) (ĠU L 154, 21.6.2003, p. 1).

- (i) "mard tal-annimali" tfisser mard imsemmi fil-lista ta' mard tal-annimali stabbilita mill-Organizzazzjoni Dinjija għas-Saħha tal-Annimali u/jew fl-Anness għad-Deċiżjoni tal-Kunsill 2009/470/KE ⁽¹⁾;
- (j) "incident ambjentali" tfisser okkorrenza speċifika ta' tniġġis, kontaminazzjoni jew degradazzjoni fil-kwalità tal-ambjent li hija relatata ma' avveniment speċifiku u li tkun ta' ambitu ġeografiku limitat, iżda ma jkoprix riskji ambjentali ġenerali mhux marbuta ma' avveniment speċifiku, bħat-tibdil fil-klima jew it-tniġġis tal-arja;
- (k) "diżastru naturali" tfisser avveniment naturali ta' natura bijotika jew abijotika li jwassal għal tfixkil kbir fis-sistemi ta' produzzjoni agrikola jew fl-istrutturi tal-foresti, li eventwalment jikkawża hsara ekonomika kbira lis-setturi tal-biedja jew tal-foresti;
- (l) "avveniment katastrofiku" tfisser avveniment mhux previst ta' natura bijotika jew abijotika kkawżat minn azzjoni umana li jwassal għal tfixkil kbir fis-sistemi ta' produzzjoni agrikola jew fl-istrutturi tal-foresti, u eventwalment jikkawżaw hsara ekonomika kbira lis-setturi tal-biedja jew tal-foresti;
- (m) "katina tal-provvista qasira" tfisser katina tal-provvista li tinvolvi għadd limitat ta' operaturi ekonomiċi, impenjati lejn il-kooperazzjoni, l-iżvilupp ekonomiku lokali, u relazzjonijiet ġeografiċi u soċjali mill-qrib bejn il-produtturi, daww li jipproċessaw u l-konsumaturi;
- (n) "bidwi żagħżuġ" tfisser persuna li jkollha anqas minn 40 sena fil-mument tas-sottomissjoni tal-applikazzjoni, li jkollha hiliet u kompetenzi tax-xogħol adegwati u li tkun qiegħda tistabbilixxi lilha nnifisha għall-ewwel darba f'azjenda agrikola bħala l-kap ta' dik l-azjenda;
- (o) "objettivi tematiċi" tfisser l-objettivi tematiċi definiti fl-Artikolu 9 tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013.
- (p) "Qafas Strateġiku Komuni" ("QSK") tfisser il-Qafas Strateġiku Komuni msemmi fl-Artikolu 10 tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013;
- (q) "raggruppament" tfisser grupp ta' impriżi indipendenti, inklużi impriżi ġodda, impriżi żgħar, medji u kbar kif ukoll korpi ta' konsulenza u/jew organizzazzjonijiet ta' riċerka - li jifasslu biex jistimulaw attività ekonomika/innovattiva billi jippromwovu interazzjonijiet intensivi, jikkondividu faċilitajiet u jagħmlu skambju ta' għarfien u kompetenzi, kif ukoll billi jikkontribwixxu b'mod effettiv għat-trasferiment tal-għarfien, in-netwerking u t-tixrid tal-informazzjoni fost l-impriżi fir-raggruppament;

- (r) "foresta" tfisser medda ta' art ta' aktar minn 0,5 ettaru b'siġar għoljin aktar minn 5 metri u kanupew li jkopri aktar minn 10 fil-mija, jew siġar li kapaċi jilhqqu dawn il-limiti in situ u ma tinkludix art li b'mod predominanti għandha użu agrikolu jew urban, soġġetta għall-paragrafu 2.

2. Stat Membru jew reġjun jista' jagħżel li japplika definizzjoni ta' foresta, li mhix dik fil-punt (r) tal-paragrafu 1, li tkun imsejja fuq il-liġi nazzjonali eżistenti jew sistema ta' inventarju. L-Istati Membri jew ir-reġjuni għandhom jipprovdut tali definizzjoni fil-programm ta' żvilupp rurali.

3. Sabiex jiġi żgurat approċċ koerenti fit-trattament tal-benefiċjarji u biex jittiehed kont tal-htieġa għal perijodu ta' adattament, fir-rigward tad-definizzjoni ta' bidwi żagħżuġ stabbilita fil-paragrafu 1(n), il-Kummissjoni għandha tingħata s-setgħa li tadotta atti ddelegati f'konformità mal-Artikolu 83 dwar il-kondizzjonijiet li skonthom persuna ġuridika tista' tkun ikkunsidrata bħala 'bidwi żagħżuġ', u l-istabbiliment ta' perijodu ta' grazzja għall-akkwist ta' hiliet fuq ix-xogħol.

KAPITOLU II

Missjoni, objettivi u prijoritajiet

Artikolu 3

Missjoni

Il-FAEŻR għandu jikkontribwixxi għall-Istrateġija Ewropa 2020 billi jippromwovi l-iżvilupp rurali sostenibbli fl-Unjoni kollha b'mod li jikkumplimenta l-istrumenti l-oħra tal-PAK, l-politika ta' koeżjoni u l-politika komuni tas-sajd. Huwa għandu jikkontribwixxi għall-iżvilupp ta' settur agrikolu tal-Unjoni li huwa kompetittiv u innovattiv, li jkun iżjed bilanċjat fil-livell territorjali u ambjentali, li ma jagħmilx hsara lill-klima u li jkun reżiljenti. Huwa għandu jikkontribwixxi wkoll għall-iżvilupp tat-territorji rurali.

Artikolu 4

Objettivi

Fi hdan il-qafas ġenerali tal-PAK, l-appoġġ għal żvilupp rurali, inkluż għal attivitajiet fis-settur tal-ikel u dak mhux tal-ikel u fil-forestrija, għandu jikkontribwixxi biex jintlahqu l-objettivi li ġejjin:

- (a) it-trawwim tal-kompetittività tal-agrikoltura;
- (b) l-iżgurar tal-ġestjoni sostenibbli tar-riżorsi naturali u l-azzjoni favur il-klima;
- (c) il-kisba ta' żvilupp territorjali bilanċjat ta' ekonomiji u komunitajiet rurali inkluż il-holqien u ż-żamma tal-impjiegi.

⁽¹⁾ Deċiżjoni tal-Kunsill 2009/470/KE tal-25 ta' Mejju 2009 dwar in-nefqa fil-kamp veterinarju (ĠU L 155, 18.6.2009, p. 30).

Artikolu 5

Prijoritajiet tal-Unjoni għall-iżvilupp rurali

Sabiex jintlahqu l-oġġettivi ta' żvilupp rurali li jikkontribwixxu għall-istrategija Ewropa 2020 għal tkabbir intelliġenti, sostenibbli u inkluziv, għandhom jiġu segwiti s-sitt prijoritajiet tal-Unjoni għall-iżvilupp rurali, li jirriflettu fl-Oġġettivi Tematiċi rilevanti tal-QSK:

- (1) it-trawwim tat-trasferiment tal-għarfien u l-innovazzjoni fl-agrikoltura, il-forestrija u ż-żoni rurali, b'enfasi fuq l-oqsma li ġejjin:
 - (a) it-trawwim tal-innovazzjoni, il-kooperazzjoni, u l-iżvilupp tal-bażi tal-għarfien fiż-żoni rurali;
 - (b) it-tishih tar-rabtiet bejn l-agrikoltura, il-produzzjoni tal-ikel u l-forestrija u r-riċerka u l-innovazzjoni, inkluż għall-iskop ta' ġestjoni u prestazzjoni ambjentali mtejbja;
 - (c) it-trawwim tat-tagħlim tul il-hajja u t-taħriġ vokazzjonali fis-setturi tal-agrikoltura u l-forestrija.
- (2) it-titjib tal-vijabbiltà tal-azjendi agrikoli u l-kompetittività tat-tipi kollha ta' agrikoltura fir-reġjuni kollha u l-promozzjoni ta' teknoloġiji agrikoli innovattivi u l-ġestjoni sostenibbli tal-foresti, b'enfasi fuq l-oqsma li ġejjin:
 - (a) it-titjib tal-prestazzjoni ekonomika tal-azjendi agrikoli kollha u l-facilitazzjoni tar-ristrutturar u l-modernizzazzjoni tal-azjendi agrikoli, partikolarment bil-hsieb li jiżdiedu l-partecipazzjoni fis-suq u l-orjentament kif ukoll id-diversifikazzjoni agrikola;
 - (b) il-facilitazzjoni tad-dhul ta' bdiewa b'hiliet adegwati fis-settur agrikolu u, b'mod partikolari, it-tiġdid generazzjonali.
- (3) il-promozzjoni tal-organizzazzjoni tal-katina tal-ikel, inkluż l-ipproċessar u l-kummerċjalizzazzjoni ta' prodotti agrikoli, it-trattament xieraq tal-annimali u l-ġestjoni tar-riskji fl-agrikoltura, b'enfasi fuq l-oqsma li ġejjin:
 - (a) it-titjib tal-kompetittività tal-produtturi primarji billi jiġu integrati ahjar fil-katina agroalimentari permezz ta' skemi ta' kwalità, iż-żieda fil-valur tal-prodotti agrikoli, il-promozzjoni fis-swieq lokali u ċirkwiti qosra tal-provvista, gruppi u organizzazzjonijiet tal-produtturi u organizzazzjonijiet interprofessjonali;
- (b) l-appoġġ għall-prevenzjoni u l-ġestjoni tar-riskji tal-azjendi agrikoli.
- (4) ir-restawr, il-preservazzjoni u t-tishih tal-ekosistemi relatati mal-agrikoltura u l-forestrija, b'enfasi fuq l-oqsma li ġejjin:
 - (a) ir-restawr, il-preservazzjoni u t-tishih tal-bijodiversità, inklużi ż-żoni tan-Natura 2000, u ż-żoni li qed ihabbtu wiċċhom ma' restrizzjonijiet naturali jew oħrajn speċifiċi, u l-biedja li għandha valur naturali għoli, kif ukoll l-istat tal-pajsaġġi Ewropej;
 - (b) titjib tal-ġestjoni tal-ilma, inkluża l-ġestjoni tal-fertilizzanti u l-pestiċidi;
 - (c) il-prevenzjoni tal-erożjoni tal-ħamrija u t-titjib tal-ġestjoni tal-ħamrija.
- (5) promozzjoni tal-effiċjenza tar-riżorsi u l-appoġġ tal-bidla lejn ekonomija b'livell baxx ta' emissjonijiet ta' karbonju u reżistenti għat-tibdil fil-klima fis-setturi tal-agrikoltura, tal-ikel u tal-forestrija, b'attenzjoni għall-oqsma li ġejjin:
 - (a) effiċjenza akbar fl-użu tal-ilma permezz tal-agrikoltura;
 - (b) effiċjenza akbar fl-użu tal-enerġija fl-agrikoltura u l-ipproċessar tal-ikel;
 - (c) l-iffacilitar tal-provvista u l-użu ta' sorsi tal-enerġija rinnovabbli, prodotti sekondarji, skart u residwi u ta' materja prima oħra mhux tal-ikel, għal skopijiet tal-bijoeconomija;
 - (d) it-tnaqqis ta' emissjonijiet ta' gassijiet b'effett ta' serra u dawk tal-ammonja mill-agrikoltura;
 - (e) it-trawwim tal-konservazzjoni u tal-ġbir tal-karbonju fl-agrikoltura u l-forestrija;
- (6) il-promozzjoni tal-inklużjoni soċjali, it-tnaqqis tal-faqar u l-iżvilupp ekonomiku fiż-żoni rurali, b'enfasi fuq l-oqsma li ġejjin:
 - (a) l-iffacilitar tad-diversifikazzjoni, il-holqien u l-iżvilupp ta' impriżi żgħar kif ukoll il-holqien tal-impjiegi;
 - (b) it-trawwim tal-iżvilupp lokali fiż-żoni rurali;
 - (c) it-titjib fl-aċċessibbiltà għat-teknoloġiji tal-informazzjoni u tal-komunikazzjoni (ICT), fl-użu u l-kwalità tagħhom fiż-żoni rurali.

Dawk il-prijoritajiet kollha għandhom jikkontribwixxu biex jintlaħqu l-oġġettivi trasversali tat-trawwim tal-innovazzjoni u tal-kontribut lejn il-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima u l-adattament għalih. Il-programmi jistgħu jindirizzaw anqas minn sitt priyoritajiet jekk dan ikun ġustifikat abbażi tal-analiżi tas-sitwazzjoni f'termini ta' preġġi, id-dgħufijiet, l-oportunitajiet u l-perikli ("is-SWOT") u l-evalwazzjoni ex ante. Kull programm għandu jindirizza mill-anqas erba' priyoritajiet. Meta Stat Membru jippreżenta programm nazzjonali u sett ta' programmi reġjonali, il-programm nazzjonali jista' jindirizza anqas minn erba' priyoritajiet.

Oqsma oħra ta' prijorità jistgħu jiġu inkluzi fi programmi sabiex tiġi segwita waħda mill-prijoritajiet jekk ikunu ġġustifikati u li jistgħu jitkejlu.

TITOLU II

IPPROGRAMMAR

KAPITOLU I

Kontenut tal-ipprogrammar

Artikolu 6

Programmi ta' żvilupp rurali

1. Il-FAEŻR għandu jaġixxi fl-Istati Membri permezz ta' programmi ta' żvilupp rurali. Dawk il-programmi għandhom jimplimentaw strateġija għall-iżvilupp rurali li tilhaq il-prijoritajiet tal-Unjoni għall-iżvilupp rurali permezz ta' sett ta' miżuri kif definiti fit-Titolu III. Appoġġ mill-FAEŻR għandha tintalab għall-kisba tal-oġġettivi ta' żvilupp rurali taħt il-mira permezz tal-prijoritajiet tal-Unjoni.

2. Stat Membru jista' jippreżenta jew programm wiehed għat-territorju kollu tiegħu jew sett ta' programmi reġjonali. Alternattivament f'każijiet ġustifikati kif xieraq, huwa jista' jippreżenta programm nazzjonali u sett ta' programmi reġjonali. Jekk Stat Membru jippreżenta programm nazzjonali u sett ta' programmi reġjonali, il-miżuri u/jew it-tipi ta' operazzjonijiet għandhom ikunu pprogrammati jew fil-livell nazzjonali jew fil-livell reġjonali, u għandha tiġi żgurata l-koerenza bejn l-istrateġiji tal-programmi nazzjonali u dawk reġjonali.

3. L-Istati Membri li jkollhom programmi reġjonali jistgħu jippreżentaw ukoll qafas nazzjonali, għall-approvazzjoni skont l-Artikolu 10(2), li jkun fih elementi komuni għal dawn il-programmi mingħajr allokazżjoni baġitarja separata.

L-oqfsa nazzjonali tal-Istati Membri bi programmi reġjonali jista' jkun fihom ukoll tabella li tqassar, skont ir-reġjun u skont is-sena, il-kontribuzzjoni totali tal-FAEŻR lill-Istat Membru kkonċernat għall-perijodu kollu ta' programmar.

Artikolu 7

Sottoprogrammi tematiċi

1. Bil-ghan li jikkontribwixxu għall-kisba tal-prijoritajiet tal-Unjoni għall-iżvilupp rurali, l-Istati Membri jistgħu jinkludu

sottoprogrammi tematiċi fil-programmi ta' żvilupp rurali tagħhom li jindirizzaw htigijiet speċifiċi. Sottoprogrammi tematiċi bħal dawn jistgħu, fost l-oħrajn, ikunu relatati ma':

- (a) bdiewa żgħażaġh;
- (b) azjendi agrikoli żgħar kif imsemmija fit-tielet subparagrafu tal-Artikolu 19(2);
- (c) żoni muntanjużi kif imsemmija fl-Artikolu 32(2);
- (d) ktajjen tal-provvista qosra;
- (e) in-nisa fiż-żoni rurali;
- (f) il-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima u l-adattament għalih u l-bijodiversità.

Lista indikattiva ta' miżuri u tipi ta' operazzjonijiet ta' rilevanza partikolari għal kull sottoprogramm tematiku hija stabbilita fl-AnnessIV.

2. Is-sottoprogrammi tematiċi jistgħu jindirizzaw ukoll htigijiet speċifiċi marbuta mar-ristrutturar tas-setturi agrikoli b'impatt sinifikanti fuq l-iżvilupp ta' żona rurali speċifika.

3. Ir-rati tal-appoġġ stabbiliti fl-Anness II jistgħu jiġu miżjuda b'10 punti perċentwali addizzjonali għal operazzjonijiet appoġġati fil-qafas ta' sottoprogrammi tematiċi li jikkonċernaw azjendi agrikoli żgħar u ktajjen tal-provvista qosra, il-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima u l-adattament għalih u l-bijodiversità. Fil-każ ta' bdiewa żgħażaġh u żoni muntanjużi, ir-rati tal-appoġġ massimi jistgħu jiżdiedu f'konformità mal-Anness II. Madankollu, ir-rata massima tal-appoġġ ikkombinata ma tistax taqbeż id-90 %.

Artikolu 8

Kontenut tal-programmi ta' żvilupp rurali

1. Minbarra l-elementi msemmija fl-Artikolu 27 tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013, kull programm ta' żvilupp rurali għandu jinkludi:

- (a) l-evalwazzjoni ex ante msemmija fl-Artikolu 55 tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013;
- (b) analiżi SWOT tas-sitwazzjoni u identifikazzjoni tal-htigijiet li għandhom jiġu indirizzati fiż-żona ġeografika koperta mill-programm.

L-analiżi għandha tiġi strutturata madwar il-prijoritajiet tal-Unjoni għall-iżvilupp rurali. Il-htigijiet speċifiċi li jikkonċernaw l-ambjent, il-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima u l-adattament u l-innovazzjoni għandhom jiġu vvalutati tul il-prijoritajiet tal-Unjoni għall-iżvilupp rurali, bl-ghan li jiġu identifikati r-risponsi rilevanti f'dawn it-tliet oqsma fil-livell ta' kull prijorità;

(c) deskrizzjoni tal-istrategġja li turi li:

- (i) għandhom jiġu stabbiliti miri adatti għal kull wieħed mill-oqsma ta' prijorità ewlenin tal-Unjoni għall-iżvilupp rurali inklużi fil-programm, abbażi ta' indikaturi komuni tar-risultati imsemmija fl-Artikolu 69 u, fejn mehtieg, ta' indikaturi speċifiċi għall-programm;
- (ii) ikunu ġew magħżula l-kombinazzjonijiet rilevanti tal-miżuri b'raba ma' kull qasam ta' prijorità ewlenin tal-Unjoni għall-iżvilupp rurali inklużi fil-programm, abbażi ta' loġika korretta ta' intervent appoġġata bl-evalwazzjoni ex ante msemmija fil-punt (a) u l-analiżi msemmija fil-punt (b);
- (iii) l-allokazzjoni ta' riżorsi finanzjarji għall-miżuri tal-programm tkun ġustifikata u adegwata biex tikseb il-miri stabbiliti;
- (iv) il-htigijiet speċifiċi marbuta mal-kondizzjonijiet speċifiċi fil-livell reġjonali jew subreġjonali ġew ikkunsidrati u indirizzati b'mod konkret permezz ta' kombinazzjonijiet ta' miżuri jew sottoprogrammi tematiċi mfassla b'mod adegwat;
- (v) ikun integrat fil-programm approċċ adatt lejn l-innovazzjoni bil-hsieb li jinkludha l-prijoritajiet tal-Unjoni għall-iżvilupp rurali, inkluż is-SEI għall-produttività u s-sostenibbiltà agrikola, lejn l-ambjent, inklużi l-htigijiet speċifiċi taż-żoni tan-Natura 2000, u lejn il-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima u l-adattament għalih;
- (vi) ittiedu miżuri biex tiġi żgurata d-disponibbiltà ta' kapacià konsultattiva suffiċjenti dwar ir-rekwiżiti regolatorji u dwar azzjonijiet relatati mal-innovazzjoni;

(d) għal kull kondizzjonalità ex ante, stabbilita f'konformità mal-Artikolu 19, u l-parti II tal-Anness XI għar-Regolament (UE) Nru 1303/2013 għall-kondizzjonalitajiet ex-ante ġenerali, u f'konformità mal-Anness V għal dan ir-Regolament, evalwazzjoni ta' liema mill-kondizzjonalitajiet ex-ante huma applikabbli għall-programm u liema minnhom huma sodisfatti fid-data tal-preżentazzjoni tal-Ftehim ta' Shubija u l-programm. Fejn il-kondizzjonalitajiet ex-ante applikabbli mhumx sodisfatti, il-programm għandu jkun fih deskrizzjoni tal-azzjonijiet li għandhom jittiedu, tal-korpi responsabbli u skeda taż-żmien għal tali azzjonijiet f'konformità mas-sintesi ppreżentata fil-Ftehim ta' Shubija.

(e) deskrizzjoni tal-qafas tal-prestazzjoni stabbilit għall-finijiet tal-Artikolu 21 tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013;

(f) deskrizzjoni ta' kull waħda mill-miżuri magħżula;

(g) l-evalwazzjoni ex ante msemmija fl-Artikolu 56 tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013. L-Istati Membri għandhom jipprovdu biżżejjed riżorsi biex jiġu indirizzati l-htigijiet li ġew identifikati u biex jiġu żgurati monitoraġġ u evalwazzjoni xierqa;

(h) pjan ta' finanzjament li jinkludi:

(i) tabella li tistabbilixxi, f'konformità mal-Artikolu 58(4), il-kontribuzzjoni totali tal-FAEŻR ippjanata għal kull sena. Fejn applikabbli, din it-tabella għandha tindika separatament fi hdan il-kontribuzzjonijiet totali tal-FAEŻR, l-appropriazzjonijiet previsti għar-reġjuni anqas żviluppati u l-fondi trasferiti lill-FAEŻR bl-applikazzjoni tal-Artikolu 7(2) tar-Regolament (UE) Nru 1307/2013. Il-kontribuzzjoni annwali pplanata tal-FAEŻR għandha tkun kompatibbli mal-Qafas Finanzjarju Pluriennali;

(ii) tabella li tistabbilixxi, għal kull tip ta' operazzjoni b'rata tal-kontribuzzjoni speċifika tal-FAEŻR u għall-assistenza teknika, il-kontribuzzjoni totali tal-Unjoni pplanata u r-rata tal-kontribuzzjoni applikabbli tal-FAEŻR. Fejn applikabbli, din it-tabella għandha tindika b'mod separat ir-rata tal-kontribuzzjoni tal-FAEŻR għar-reġjuni anqas żviluppati u għal reġjuni oħra;

(i) pjan ta' indikaturi, maqsum f'oqsma ta' prijorità, li jinkludi l-miri msemmijin fil-punt (i) tal-Artikolu 8(1)(c) u r-risultati pplanati u n-nefqa pplanata ta' kull miżura ta' żvilupp rurali magħżula f'raba ma' qasam ta' fokus korrispondenti;

(j) fejn applikabbli, tabella dwar il-finanzjament nazzjonali addizzjonali għal kull miżura f'konformità mal-Artikolu 82;

(k) fejn applikabbli, il-lista tal-iskemi ta' għajjnuna li jaqgħu taħt l-Artikolu 88(1) li għandhom jintużaw għall-implimentazzjoni tal-programmi;

(l) informazzjoni dwar il-komplementarjetà mal-miżuri ffinanzjati mill-istrumenti l-oħra tal-politika agrikola komuni, u mill-Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej ("ESI");

(m) arrangamenti għall-implimentazzjoni tal-programmi inklużi:

(i) haħra mill-Istat Membri tal-awtoritajiet kollha msemmija fl-Artikolu 65(2) u, għal skopijiet ta' informazzjoni, deskrizzjoni qasira tal-istruttura tal-immaniġġjar u l-kontroll;

(ii) deskrizzjoni tal-proċeduri tal-monitoraġġ u l-evalwazzjoni, kif ukoll il-kompożizzjoni tal-Kumitat għall-Monitoraġġ;

(iii) dispożizzjonijiet li jiżguraw li l-programm jiġi ppubblicizzat, inkluż permezz tan-netwerk rurali nazzjonali msemmi fl-Artikolu 54;

(iv) deskrizzjoni tal-approċċ li jipprovdi l-prinċipji fir-rigward tal-istabbiliment tal-kriterji għall-għażla tal-operazzjonijiet u l-istrategġji ta' żvilupp lokali, li jikkunsidra l-miri rilevanti; f'dan il-kuntest l-Istati Membri jistgħu jipprevedu li tingħata prijorità lill-SMEs konnessi mas-settur tal-agrikoltura u tal-forestrija.

- (v) b'rabta mal-iżvilupp lokali, fejn applikabbli, deskrizzjoni tal-mekkaniżmi li jiżguraw il-koerenza bejn l-attivitajiet previsti skont l-istrategġi ta' żvilupp lokali, il-miżura ta' "Kooperazzjoni" msemmija fl-Artikolu 35, u l-miżura ta' "Servizzi bażiċi u tiġdid tal-irhula f'żoni rurali" msemmija fl-Artikolu 20, inklużi konnessjonijiet urbani-rurali;
- (n) l-azzjonijiet meħuda biex jiġu involuti l-imsieħba msemmija fl-Artikolu 5 tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013 u taqsira tar-riżultati tal-konsultazzjoni mas-shab;
- (o) fejn applikabbli, l-istruttura tan-netwerk rurali nazzjonali kif imsemmi fl-Artikolu 54(3), u d-dispożizzjonijiet għall-ġestjoni tiegħu, li jikkostitwixxu l-bażi għall-pjanijiet ta' azzjonijiet annwali tiegħu.
2. Meta jiġu inklużi sottoprogrammi tematiċi fi programm ta' żvilupp rurali, kull sottoprogramm għandu jinkludi:
- (a) analiżi speċifika tas-sitwazzjoni ibbażata fuq il-metodoloġija SWOT u l-identifikazzjoni tal-htigijiet li għandhom jiġu indirizzati mis-subprogramm;
- (b) miri speċifiċi fil-livell ta' subprogrammi u għażla ta' miżuri, ibbażati fuq definizzjoni dettaljata tal-logika tal-intervent tas-subprogramm, inkluża valutazzjoni tal-kontribut mistenni tal-miżuri magħżula biex jintlaħqu l-miri;
- (c) pjan ta' indikaturi speċifiku separat, bir-riżultati pplanati u n-nefqa pplanata għal kull miżura ta' żvilupp rurali magħżula frabta ma' qasam ta' prijetà korrispondenti.

3. Il-Kummissjoni għandha tadotta atti ta' implimentazzjoni li jistabbilixxu regoli għall-preżentazzjoni tal-elementi deskritti fil-paragrafi 1 u 2 fi programmi ta' żvilupp rurali u regoli għall-kontenut tal-oqfsa nazzjonali msemmijin fl-Artikolu 6(3). Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmijin fl-Artikolu 84.

KAPITOLU II

Thejġija, approvazzjoni u modifikazzjoni tal-programmi ta' żvilupp rurali

Artikolu 9

Kondizzjonalitajiet ex ante

Minbarra l-kondizzjonalitajiet ex ante ġenerali, imsemmijin fil-parti II tal-Anness XI għar-Regolament (UE) Nru 1303/2013, il-kondizzjonalitajiet ex ante msemmijin fl-Anness V għal dan ir-Regolament għandhom japplikaw għall-ipprogrammar tal-FAEŻR, jekk ikun rilevanti u applikabbli għall-oġġettivi speċifiċi segwiti fil-prijoritajiet tal-programm.

Artikolu 10

Approvazzjoni tal-programmi ta' żvilupp rurali

1. L-Istati Membri għandhom jipprezentaw lill-Kummissjoni proposta għal kull programm ta' żvilupp rurali, li jkun fiha l-informazzjoni msemmija fl-Artikolu 8.
2. Kull programm ta' żvilupp rurali għandu jiġi approvat mill-Kummissjoni permezz ta' att ta' implimentazzjoni.

Artikolu 11

Emenda tal-programmi ta' żvilupp rurali

Talbiet minn Stati Membri biex jiġu emendati l-programmi għandhom jiġu approvati f'konformità mal-proċeduri li ġejjin:

- (a) Il-Kummissjoni għandha tiddeċiedi, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, dwar it-talbiet għall-emendar tal-programmi li jkunu jikkonċernaw wiehed jew aktar mis-segwenti:
- (i) bidla fl-istrategġija tal-programm permezz ta' bidla ta' aktar minn 50 % fil-mira kwantifikata konnessa ma' qasam ta' prijetà;
 - (ii) bidla fir-rata ta' kontribuzzjoni tal-FAEŻR ta' miżura wahda jew aktar;
 - (iii) bidla tal-kontribuzzjoni shiha tal-Unjoni jew id-distribuzzjoni annwali fil-livell tal-programmi;
- (b) Il-Kummissjoni għandha tapprova, permezz ta' atti ta' implimentazzjoni, talbiet għall-emendar tal-programmi fil-każijiet l-oħra kollha. Dawn għandhom jinkludu, b'mod partikolari:
- (i) l-introduzzjoni jew l-irtirar ta' miżuri jew tipi ta' operazzjonijiet;
 - (ii) bidliet fid-deskrizzjoni tal-miżuri, inklużi bidliet fil-kondizzjonijiet tal-eligibiltà;
 - (iii) trasferiment ta' fondi bejn miżuri implimentati taht rati differenti ta' kontribuzzjoni tal-FAEŻR;

Madankollu għall-finijiet tal-punti (b)(i) u (ii) u l-punt (b)(iii) meta t-trasferiment ta' fondi jkun jikkonċerna anqas minn 20 % tal-allokazzjoni għal miżura u anqas minn 5 % tal-kontribuzzjoni totali tal-FAEŻR għall-programm, l-approvazzjoni għandha titqies bhala mogħtija, jekk il-Kummissjoni ma tkun hadet ebda deċiżjoni dwar it-talba wara perijodu ta' 42 jum tax-xogħol minn meta tiġi irċevuta t-talba. Dak il-perijodu ma għandux jinkludi l-perijodu li jibda mill-jum wara d-data meta l-Kummissjoni tkun bagħtet l-osservazzjonijiet tagħha lill-Istat Membru u li jintemm fil-jum meta l-Istat Membru iwieġeb għall-osservazzjonijiet.

(c) L-approvazzjoni tal-Kummissjoni ma ghandhiex tkun mehtieġa għal korrezzjonijiet ta' natura purament klerikali jew editorjali li ma jaffettwawx l-implimentazzjon tal-politika u l-miżuri. L-Istati Membri għandhom jinfurmaw lill-Kummissjoni dwar tali emendi.

Artikolu 12

Regoli dwar proċeduri u skedi ta' żmien

Il-Kummissjoni għandha tadotta atti ta' implimentazzjoni, li jistipulaw regoli dwar proċeduri u skedi ta' żmien għal:

- (a) l-approvazzjoni ta' programmi ta' żvilupp rurali u oqfsa nazzjonali;
- (b) il-preżentazzjoni u l-approvazzjoni ta' proposti għal modifiki tal-programmi ta' żvilupp rurali u proposti għal modifiki fl-oqfsa nazzjonali, inkluż id-dhul fis-sehh tagħhom u l-frekwenza li fiha għandhom jiġu ppreżentati matul il-perijodu ta' pprogrammar.

Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati f'konformità mal-proċedura ta' eżami msemmijin fl-Artikolu 84.

TITOLU III

APPOĠĠ GĦALL-IŻVILUPP RURALI

KAPITOLU I

Miżuri

Artikolu 13

Miżuri

Kull miżura għall-iżvilupp rurali għandha tkun ipprogrammata biex tikkontribwixxi b'mod speċifiku għall-kisba ta' prijorità wahda jew aktar tal-prijoritajiet tal-Unjoni għall-iżvilupp rurali. Lista indikattiva ta' miżuri ta' rilevanza partikolari għall-prijoritajiet tal-Unjoni hija stabbilita fl-Anness VI.

Artikolu 14

Trasferiment tal-għarfien u azzjonijiet ta' informazzjoni

1. L-appoġġ taht din il-miżura għandu jkopri t-taħriġ vokazzjonali u l-azzjonijiet relatati mal-kisba ta' hili, l-attivitàjiet ta' dimostrarazzjoni u l-azzjonijiet ta' informazzjoni. It-taħriġ vokazzjonali u l-azzjonijiet relatati mal-kisba ta' hili jistgħu jinkludu korsijiet ta' taħriġ, workshops u coaching.

L-appoġġ jista' jkopri wkoll skambju tal-ġestjoni ta' azjenda agrikola u ta' foresti għal żmien qasir kif ukoll żjajjar f'azjenda agrikola u f'foresti.

2. L-appoġġ taht din il-miżura għandu jkun għall-benefiċċju tal-persuni involuti fis-settur agrikolu, tal-ikel u tal-forestrija,

il-persuni responsabbli mill-ġestjoni tal-art u atturi ekonomiċi oħra li jkunu SMEs li joperaw f'żoni rurali.

Il-fornitur tat-taħriġ jew ta' azzjoni oħra tat-trasferiment tal-għarfien u l-informazzjoni għandu jkun il-benefiċjarju tal-appoġġ.

3. L-appoġġ taht din il-miżura ma għandux jinkludi korsijiet ta' struzzjoni jew taħriġ, li jiffurmaw parti mill-programmi jew is-sistemi edukattivi normali fil-livelli sekondarji jew oghla.

Il-korpi li jipprovdu servizzi ta' trasferiment tal-għarfien u tal-informazzjoni għandu jkollhom il-kapaċitajiet adatti fil-forma ta' kwalifiki tal-persunal u taħriġ regolari biex iwettqu dan il-kompitu.

4. L-ispejjeż eliġibbli taht din il-miżura għandhom ikunu l-ispejjeż tal-organizzazzjoni u l-eżekuzzjoni tat-trasferiment tal-għarfien jew l-azzjoni ta' informazzjoni. Fil-każ ta' proġetti ta' dimostrarazzjoni, l-appoġġ jista' jkopri wkoll l-ispejjeż tal-investiment relatati. L-ispejjeż tal-ivvjaġġar, l-akkomodazzjoni u l-ispejjeż għas-sussistenza tal-partecipanti kif ukoll l-ispejjeż għas-sostituzzjoni tal-bdiewa għandhom ikunu eliġibbli wkoll għall-appoġġ. L-ispejjeż kollha identifikati taht dan il-paragrafu għandhom jithallsu lill-benefiċjarju.

5. Sabiex jiġi żgurat li l-iskemi tal-iskambju u ż-żjarat fl-azjendi agrikoli jkunu ddemarkati b'mod ċar b'rabta ma' azzjonijiet simili taht skemi oħra tal-Unjoni, il-Kummissjoni għandha tingħata s-setgħa li tadotta l-atti delegati f'konformità mal-Artikolu 83 fir-rigward tat-tul ta' żmien u l-kontenut ta' skemi ta' skambju ta' azjendi agrikoli u foresti u żjarat f'azjendi agrikoli u foresti.

6. Il-Kummissjoni għandha tadotta atti ta' implimentazzjoni li jistipulaw ir-regoli dwar il-modalitajiet tal-pagament għall-ispejjeż tal-partecipanti, inluż permess tal-użu ta' kupuni jew forum simili oħrajn.

Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati skont il-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 84.

Artikolu 15

Servizzi konsultattivi, ġestjoni tal-azjendi agrikoli u servizzi ta' skambju tal-azjendi agrikoli

1. L-appoġġ taht din il-miżura għandu jingħata sabiex:

- (a) jiġu mgħejjuna l-bdiewa, il-bdiewa żgħażaġh kif iddefiniti f'dan ir-Regolament, is-silvikulturisti, amministraturi tal-artijiet oħrajn u l-SMEs fiż-żoni rurali jingħataw għajnuna biex jibbenefikaw mill-użu ta' servizzi konsultattivi għat-titjib tal-prestazzjoni ekonomika u ambjentali kif ukoll tal-kapaċità tal-azjenda, l-impriza u/jew l-investiment tagħhom li ma jagħmlux hsara lill-klima u li jkunu reżistenti;

(b) jiġi promoss l-istabbiliment ta' servizzi tal-ġestjoni tal-azjendi agrikoli, tas-sostituzzjoni tal-azjendi agrikoli u s-servizzi ta' konsulenza dwar l-azjendi agrikoli, inkluża s-Sistema ta' Konsulenza tal-Azjendi Agrikoli msemmija fl-Artikoli 12 sa 14 tar-Regolament (UE) Nru 1306/2013;

(c) jiġi promoss it-taħriġ tal-konsulenti.

2. Il-benefiċjarju tal-appoġġ previst fil-paragrafu 1(a) u (c) għandu jkun il-fornitur tal-pariri jew tat-taħriġ. L-appoġġ taht il-paragrafu 1(b) għandu jingħata lill-awtorità jew lill-korp magħżul biex jorganizza l-ġestjoni tal-azjendi agrikoli, is-sostituzzjoni tal-azjendi agrikoli, is-servizz konsultattiv dwar l-azjendi agrikoli jew il-forestrija.

3. L-awtoritajiet jew il-korpi magħżula biex jipprovdu pariri għandu jkollhom ir-rizorsi adatti fil-forma ta' persunal imharreġ regolament u kkwalifikat, u esperjenza u affidabbiltà fir-rigward tal-oqsma li dwarhom huma jagħtu pariri. Il-benefiċjarji taht din il-miżura għandhom jintgħażlu permezz ta' sejhiet għall-offerti. Il-proċedura tal-għażla għandha tkun irregolata mil-liġi dwar l-akkwist pubbliku u għandha tkun miftuħa għal korpi kemm pubbliċi kif ukoll dawk privati. Din għandha tkun oġġettiva u għandha teskludi kandidati b'kunflitti ta' interess.

Meta jagħtu l-pariri, is-servizzi konsultattivi għandhom jirrispettaw l-obbligi ta' nuqqas ta' divulgazzjoni msemmija fl-Artikolu 13(2) tar-Regolament (UE) Nru 1306/2013.

4. Il-pariri individwali lill-bdiewa, lill-bdiewa żgħażaġh kif iddefiniti f'dan ir-Regolament u lill-amministraturi tal-artijiet oħrajn għandhom jintrabtu tal-anqas ma' prijorità wahda tal-Unjoni għall-iżvilupp rurali u għandhom ikopru tal-anqas wiehed mill-elementi li ġejjin:

(a) obbligi fil-livell ta' azjenda agrikola li joriġinaw mill-istandards statutorji dwar il-ġestjoni li jistabbilixxu kundizzjonijiet agrikoli u ambjentali tajbin previsti fil-Kapitolu I tat-Titolu VI tar-Regolament (UE) Nru 1306/2013 [HR];

(b) fejn applikabbli, Prattiki agrikoli ta' benefiċċju għall-klima u għall-ambjent taht il-Kapitolu 3 tat-Titolu III tar-Regolament (UE) Nru 1307/2013 u l-manutenzjoni taż-żona agrikola kif imsemmi fil-punt (c) tal-Artikolu 4(1) tar-Regolament (UE) Nru 1307/2013;

(c) miżuri fil-livell ta' azjenda agrikola previsti fil-programmi ta' żvilupp rurali bil-ghan tal-modernizzazzjoni tal-azjendi agrikoli, il-bini tal-kompetittività, l-integrazzjoni settorjali, l-innovazzjoni u l-orjentazzjoni tas-swieq, kif ukoll il-promozzjoni tal-intraprenditorja;

(d) rekwiżiti kif definiti mill-Istati Membri għall-implimentazzjoni tal-Artikolu 11(3) tad-Direttiva Qafas dwar l-Ilma;

(e) rekwiżiti kif definiti mill-Istati Membri, għall-implimentazzjoni tal-Artikolu 55 tar-Regolament (KE) Nru 1107/2009, b'mod partikolari l-konformità mal-prinċipji ġenerali ta' ġestjoni integrata ta' organiżmi ta' hsara kif imsemmi fl-Artikolu 14 tad-Direttiva 2009/128/KE; jew

(f) fejn rilevanti, standards ta' sikurezza fuq ix-xogħol jew standards ta' sikurezza marbuta mal-azjenda agrikola;

(g) pariri speċifiċi għall-bdiewa li qed jibdeu azjenda għall-ewwel darba.

Il-pariri jistgħu jkopru wkoll kwistjonijiet oħrajn u b'mod partikolari l-informazzjoni relatata mal-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima u l-adattament għalih, il-bijodiversità u l-protezzjoni tal-ilma kif stabbilit fl-Anness I għar-Regolament (UE) Nru 1307/2013 jew kwistjonijiet b'rabta mal-prestazzjoni tal-ekonomija u dik ambjentali tal-azjenda agrikola inklużi l-aspetti ta' kompetittività. Dan jista' jinkludi pariri għall-iżvilupp ta' ktajjen qosra ta' provvista, biedja organika u aspetti tas-saħħa tat-trobbija tal-annimali.

5. Il-pariri lis-silvikulturisti għandhom ikopru, bhala minimu, l-obbligi rilevanti skont id-Direttivi 92/43/KEE, 2009/147/KE u d-Direttiva Qafas dwar l-Ilma. Dawn il-pariri jistgħu jkopru wkoll kwistjonijiet konnessi mal-prestazzjoni ekonomika u ambjentali tal-azjenda tal-forestrija.

6. Il-pariri lill-SMEs jistgħu jkopru kwistjonijiet konnessi mal-prestazzjoni ekonomika u ambjentali tal-impriża.

7. Fejn ikun debitament ġustifikat u adatt, il-pariri jistgħu jiġu pprovduti parzjalment fi grupp, filwaqt li jiġu kkunsidrati s-sitwazzjonijiet tal-utenti individwali tas-servizzi konsultattivi.

8. L-appoġġ taht il-punti (a) u (c) tal-paragrafu 1 għandu jkun limitat għall-ammonti massimi stabbiliti fl-Anness II. L-appoġġ taht il-punt (b) tal-paragrafu 1 għandu jkun digressiv fuq perijodu massimu ta' hames snin mill-istabbiliment tiegħu.

Artikolu 16

Skemi ta' kwalità għal prodotti agrikoli, u oġġetti tal-ikel

1. L-appoġġ skont din il-miżura għandu jkopri l-partecipazzjoni għdida mill-bdiewa u gruppji ta' bdiewa fi:

(a) skemi ta' kwalità stabbiliti skont ir-Regolamenti u d-dispożizzjonijiet li ġejjin:

- (i) Ir-Regolament (UE) Nru 1151/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹⁾
 - (ii) Ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 834/2007 ⁽²⁾;
 - (iii) Ir-Regolament (KE) Nru 110/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽³⁾;
 - (iv) Ir-Regolament tal-Kunsill (KEE) No 1601/91 ⁽⁴⁾;
 - (v) Il-Parti II, it-Titolu II, il-Kapitolu I, it-Taqsima 2 tar-Regolament tal-Kunsill (UE) Nru 1308/2013 rigward l-inbid.
- (b) skemi ta' kwalità, inkluż l-iskemi għaċ-ċertifikazzjoni tal-azjendi agrikoli, għal prodotti agrikoli, qoton jew oġġetti tal-ikel rikonoxxuti mill-Istati Membri bħala li jikkonformaw mal-kriterji li ġejjin:
- (i) l-ispeċifità tal-prodott finali taht dawn l-iskemi tirriżulta minn obbligi ċari biex jiġi ggarantit kwalunkwe wiehed mis-segwenti:
 - il-karatteristiċi speċifiċi tal-prodott,
 - il-metodi speċifiċi tal-biedja jew tal-produzzjoni, jew
 - il-kwalità tal-prodott finali li tmur b'mod sinifikanti lil hinn mill-istandards tal-komodità kummerċjali fir-rigward tas-saħha pubblika, tal-annimali jew tal-pjanti, it-trattament xieraq tal-annimali jew il-protezzjoni ambjentali;
 - (ii) l-iskema tkun miftuha għall-produtturi kollha;
 - (iii) l-iskema tinvolvi speċifikazzjonijiet vinkolanti tal-prodotti, u l-konformità ma' daww l-ispeċifikazzjonijiet tkun ivverifikata mill-awtoritajiet pubbliċi jew minn korpi ta' spezzjoni indipendenti;
 - (iv) l-iskema tkun trasparenti u tiżgura traċċabbiltà totali tal-prodotti; jew

(c) skemi volontarji ta' ċertifikazzjoni tal-prodotti agrikoli rikonoxxuti mill-Istati Membri li jilhqg l-linji gwida tal-aħjar prattiki tal-Unjoni għall-operat ta' skemi ta' ċertifikazzjoni volontarji marbuta ma' prodotti agrikoli u oġġetti tal-ikel.

2. L-appoġġ taht din il-miżura jista' jkopri wkoll l-ispejjeż li jirriżultaw mill-attivitajiet ta' għoti ta' informazzjoni u promozzjoni implimentati minn gruppi ta' produttori fis-suq intern, rigward prodotti koperti mill-iskema ta' kwalità li tirċievi appoġġ f'konformità mal-paragrafu 1.

3. L-appoġġ skont il-paragrafu 1 għandu jingħata bħala paga-ment annwali ta' inċentiv, li l-livell tiegħu għandu jiġi determinat f'konformità mal-livell tal-ispejjeż fissi li jirriżultaw mill-partecipazzjoni fi skemi appoġġati, għal perijodu massimu ta' hames snin.

Għall-finijiet ta' dan il-paragrafu, "spejjeż fissi" tfisser l-ispejjeż imġarrba għas-shubija fi skema tal-kwalità appoġġata u l-kontribuzzjoni annwali għall-partecipazzjoni f'dik l-iskema, inkluża, fejn mehtiegħ, in-nefqa għall-verifiki mehtiega biex tiġi vverifikata l-konformità mal-ispeċifikazzjonijiet tal-iskema.

Għall-finijiet ta' dan l-Artikolu, "bidwi" tfisser bidwi attiv skont it-tifsira tal-Artikolu 9 tar-Regolament (UE) Nru 1307/2013.

4. L-appoġġ għandu jkun limitat għar-rata ta' appoġġ u l-ammont massimi stabbiliti fl-Anness II.

5. Sabiex jittiehed kont tal-liġi l-għdida tal-Unjoni li tista' taffettwa l-appoġġ taht din il-miżura u bl-għan li tiġi żgurata l-konsistenza ma' strumenti oħrajn tal-Unjoni dwar il-promozzjoni ta' miżuri agrikoli u l-prevenzjoni ta' distorsjoni tal-kompetizzjoni, il-Kummissjoni għandu jkollha s-setgħa li tadotta atti ddelegati, f'konformità mal-Artikolu 83: rigward l-iskemi speċifiċi tal-Unjoni li għandhom ikunu koperti mill-punt (a) tal-paragrafu 1 u l-karatteristiċi ta' gruppi ta' produttori u t-tipi ta' azzjonijiet li jistgħu jirċievu appoġġ skont il-paragrafu 2, l-istabbiliment ta' kondizzjonijiet għall-prevenzjoni ta' diskriminazzjoni kontra ċerti prodotti; u l-istabbiliment ta' kondizzjonijiet li abbażi tagħhom ditti kummerċjali jiġu esklużi mill-appoġġ.

Artikolu 17

Investimenti Fassi fiżiċi

1. L-appoġġ taht din il-miżura għandu jkopri investimenti tangibbli u/jew intangibbli li:

(a) itejbu l-prestazzjoni globali u s-sostenibbiltà tal-azjenda agrikola;

(b) jikkonċernaw l-ipproċessar, il-kummerċjalizzazzjoni u/jew l-iżvilupp tal-prodotti agrikoli koperti mill-Anness I għat-Trattat jew il-qoton, minbarra l-prodotti tas-sajd; ir-rendiment tal-proċess ta' produzzjoni jista' jkun prodott mhux kopert minn dak l-Anness;

⁽¹⁾ Regolament (UE) Nru 1151/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-21 ta' Novembru 2012 dwar skemi tal-kwalità għal prodotti agrikoli u oġġetti tal-ikel (ĠU L 343, 14.12.2012, p. 1).

⁽²⁾ Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 834/2007 tat-28 ta' Ġunju 2007 dwar il-produzzjoni organika u t-tikkettar ta' prodotti organiċi u li jhassar ir-Regolament (KEE) Nru 2092/91 (ĠU L 189, 20.7.2007, p. 1).

⁽³⁾ Regolament (KE) Nru 110/2008 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-15 ta' Jannar 2008 dwar id-definizzjoni, id-deskrizzjoni, il-preżentazzjoni, l-ittikkettar, u l-protezzjoni ta' indikazzjonijiet ġeografiċi ta' xorb spirituw u li jhassar ir-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 1576/89 (GU L 39, 13.2.2008, p. 16).

⁽⁴⁾ Ir-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 1601/91 tal-10 ta' Ġunju 1991 dwar id-definizzjoni, deskrizzjoni u preżentazzjoni ta' nbejjed aromatizzati, xorb bil-baži ta' nbejjed aromatizzati, u cocktails prodotti minn inbid aromatizzati (GU L 149, 14.6.1991, p. 1).

(c) jikkonċernaw infrastruttura marbuta mal-iżvilupp, il-modernizzazzjoni jew l-adattament tal-agrikoltura u l-forestrija, inkluż l-aċċess għal azjendi agrikoli u art forestali, il-konsolidazzjoni u t-titjib tal-art, u l-provvista u l-iffrankar tal-enerġija u tal-ilma; jew

(d) ikunu investimenti mhux produttivi marbuta mal-ilhuq tal-oġġetti agroambjentali u klimatiċi kif segwiti taht dan ir-regolament, inkluż l-istatus ta' konservazzjoni tal-bijodiversità ta' speċi u habitats kif ukoll mat-titjib tal-valur, f'termini ta' benefiċċju għall-pubbliku, ta' zona tan-Natura 2000 jew sistemi ohra ta' valur naturali għoli li għandhom jiġu definiti fil-programm.

2. L-appoġġ skont il-punt (a) tal-paragrafu 1 għandu jingħata lil-bdiewa jew gruppi ta' bdiewa.

Fil-każ ta' investimenti b'appoġġ għar-ristrutturar tal-azjendi agrikoli, l-Istati Membri għandhom jimmiraw l-appoġġ għall-azjendi agrikoli f'konformità mal-analiżi SWOT imwettqa b'raba mal-prijorità tal-Unjoni għall-iżvilupp rurali "it-titjib tal-vijabbiltà tal-azjendi agrikoli u l-kompetittività tat-tipi kollha ta' agrikoltura fir-reġjuni kollha u l-promozzjoni ta' teknoloġiji agrikoli innovattivi u l-ġestjoni sostenibbli tal-foresti".

3. L-appoġġ skont il-punti (a) u (b) tal-paragrafu 1 għandu jkun limitat għar-rati massimi tal-appoġġ stabbiliti fl-Anness II. Dawk ir-rati massimi jistgħu jiġdiedu għal bdiewa żgħażaġh, għal investimenti kollettivi, inklużi dawk marbuta ma' amalgamazzjoni ta' Organizzazzjonijiet tal-Produtturi, u għal proġetti integrati li jinvolvu appoġġ għal iżjed minn miżura waħda, għal investimenti f'żoni li għandhom restrizzjonijiet naturali u restrizzjonijiet speċifiċi oħrajn kif imsemmi fl-Artikolu 32, għal investimenti marbutin ma' operazzjonijiet skont l-Artikoli 28 u 29 u għal operazzjonijiet appoġġati fil-qafas tas-SEI għall-produttività u s-sostenibbiltà agrikoli f'konformità mar-rati ta' appoġġ stabbiliti fl-Anness II. Madankollu, ir-rata ta' appoġġ massima ikkombinata ma tistax taqbeż id-90 %.

4. L-appoġġ skont il-punti (c) u (d) tal-paragrafu 1 għandu jkun soġġett għar-rati massimi tal-appoġġ stabbiliti fl-Anness II.

5. Jista' jingħata appoġġ lill-bdiewa żgħażaġh li jistabbilixxu azjenda agrikola għall-ewwel darba bħala kapijiet tal-azjenda fir-rigward ta' investimenti jkunu konformi mal-istandards tal-Unjoni li japplikaw għall-produzzjoni agrikola, inkluż is-sikurezza fuq il-post tax-xogħol. Tali appoġġ jista' jingħata għal mhux aktar minn 24 xahar mid-data tal-istabbiliment.

6. Fejn il-liġi tal-Unjoni timponi rekwiżiti godda fuq il-bdiewa, jista' jingħata appoġġ biex l-investimenti jikkonformaw ma' dawk ir-rekwiżiti għal mhux aktar minn 12-il xahar mid-data meta jsiru obbligatorji għall-azjenda agrikola.

Artikolu 18

Restawr tal-potenzjal tal-produzzjoni agrikola li saritlu hsara b'diżastri naturali u naturali u avvenimenti katastrofiċi u l-introduzzjoni ta' azzjonijiet ta' prevenzjoni xierqa

1. L-appoġġ taht din il-miżura għandu jkopri:

(a) investimenti f'azzjonijiet preventivi mmirati biex jitnaqqsu l-konsegwenzi ta' diżastri naturali, avvenimenti klimatiċi negattivi u avvenimenti katastrofiċi probabbli;

(b) investimenti għar-restawr tal-art agrikola u l-produzzjoni li potenzjalment issirilha hsara minn diżastri naturali, avvenimenti klimatiċi negattivi u avvenimenti katastrofiċi.

2. L-appoġġ għandu jingħata lil bdiewa jew lil gruppi ta' bdiewa. L-appoġġ jista' jingħata wkoll lil entitajiet pubbliċi meta tiġi stabbilita konnessjoni bejn l-investiment li jkunu għamlu dawn l-entitajiet u l-potenzjal tal-produzzjoni agrikola.

3. L-appoġġ skont il-punt (b) tal-paragrafu 1 għandu jkun soġġett għar-rikonoxximent formali tal-awtoritajiet pubbliċi kompetenti tal-Istati Membri li jkun sehh diżastru naturali u li dan id-diżastru jew il-miżuri adottati skont id-Direttiva tal-Kunsill 2000/29/KE ⁽¹⁾ biex jiġu eradikati jew ikkontrollati mard jew organiżmi ta' hsara jkunu kkawżaw il-qerda ta' mill-anqas 30 % tal-potenzjal agrikolu rilevanti.

4. Ma għandu jingħata ebda appoġġ taht din il-miżura għal telf ta' dhul li jirriżulta mid-diżastru naturali jew l-avveniment katastrofiku.

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li jiġi evitat il-kumpens żejjed b'konsegwenza tal-kombinazzjoni ta' din il-miżura u strumenti ohra ta' appoġġ nazzjonali jew tal-Unjoni jew skemi tal-assigurazzjoni privata.

5. L-appoġġ skont il-punt (a) tal-paragrafu 1 għandu jkun limitat għar-rati massimi tal-appoġġ stabbiliti fl-Anness II.

Artikolu 19

Żvilupp tal-azjenda agrikola u tan-negozju

1. L-appoġġ taht din il-miżura għandu jkopri:

(a) għajnuna biex jiġi stabbilit negozju għal:

(i) bdiewa żgħażaġh;

(ii) attivitajiet mhux agrikoli f'żoni rurali;

⁽¹⁾ Direttiva tal-Kunsill 2000/29/KE tat-8 ta' Mejju 2000 dwar il-miżuri protettivi kontra l-introduzzjoni ġewwa l-Komunità ta' organiżmi ta' hsara għall-prodotti tal-pjanti u kontra t-tixrid tagħhom ġewwa l-Komunità (GU L 169, 10.7.2000, p. 1).

(iii) l-iżvilupp ta' azjendi agrikoli żgħar;

(b) investimenti fil-holqien u l-iżvilupp ta' attivitajiet mhux agrikoli;

(c) pagamenti annwali jew ta' darba għall-bdiewa eliġibbli għall-Iskema Bdiewa Żgħar stabbilita bit-Titolu V tar-Regolament (UE) Nru 1307/2013 ("l-iskema bdiewa żgħar") li jittrasferixxu b'mod permanenti l-azjenda tagħhom lil bidwi ieħor;

2. L-appoġġ skont il-punt (a)(i) tal-paragrafu 1 għandu jingħata lil bdiewa żgħażaġh.

L-appoġġ skont il-punt (a)(ii) tal-paragrafu 1 għandu jingħata lil bdiewa jew lil membri tal-familja ta' azjenda agrikola li jiddiversifikaw l'attivitajiet mhux agrikoli u lil impriżi mikro u żgħar u lil persuni fiżiċi f'żoni rurali.

L-appoġġ skont il-punt (a)(iii) tal-paragrafu 1 għandu jingħata lil azjendi agrikoli żgħar kif definiti mill-Istati Membri.

L-appoġġ skont il-punt (b) tal-paragrafu 1 għandu jingħata lil impriżi mikro u żgħar u lil persuni fiżiċi f'żoni rurali, kif ukoll lil bdiewa jew lill-membri tal-familja ta' azjenda agrikola.

L-appoġġ skont il-punt (c) tal-paragrafu 1 għandu jingħata lill-bdiewa eliġibbli li jipparteċipaw fl-iskema 'Bdiewa żgħar', fiż-żmien meta tiġi ppreżentata l-applikazzjoni tagħhom għall-appoġġ, kienu eliġibbli għal tal-anqas sena u li jimpenjaw ruhhom li jittrasferixxu b'mod permanenti l-azjenda kollha tagħhom u l-intitolamenti ta' pagament korrispondenti lil bidwi ieħor. L-appoġġ għandu jithallas mid-data tat-trasferiment sal-31 ta' Diċembru 2020 jew jiġi kkalkulat fir-rigward ta' dak il-perijodu u mhallas fl-għamla ta' hla ta' darba.

3. Kwalunkwe persuna fiżika jew ġuridika jew grupp ta' persuni fiżiċi jew ġuridiċi, irrspettivament mill-istatus legali mogħti lill-grupp u lill-membri tiegħu taħt il-liġi nazzjonali, jistgħu jitqiesu bħala membru ta' azjenda agrikola, bl-eċċezzjoni ta' haddiema f'azjenda agrikola. Meta persuna ġuridika jew grupp ta' persuni ġuridiċi jitqiesu bħala membru tal-azjenda agrikola, dak il-membru għandu jkun qed jagħmel attività agrikola fl-azjenda agrikola fiż-żmien tal-applikazzjoni għall-appoġġ.

4. L-appoġġ skont il-punt (a) tal-paragrafu 1 għandu jkun jiddependi fuq il-preżentazzjoni ta' pjan tan-negozju. L-implimentazzjoni tal-pjan tan-negozju trid tibda fi żmien disa' xhur mid-data tad-deċizzjoni li tingħata l-għajjnuna.

Għal bdiewa żgħażaġh li jirċievu appoġġ skont il-punt (a)(i) tal-paragrafu 1, għandu jkun previst fil-pjan tan-negozju li l-bidwi żagħżuġh jikkonforma tal-Artikolu 9 tar-Regolament (UE) Nru 1307/2013, rigward bdiewa attivi, fi żmien 18-il xahar mid-data tal-istabbiliment.

L-Istati Membri għandhom jiddefinixxu l-limiti massimi u minimi biex l-azjendi agrikoli jingħatalhom aċċess għal appoġġ skont il-punti (a)(i) u (a)(iii) tal-paragrafu 1. Il-limitu minimu għall-appoġġ skont il-punt (a)(i) tal-paragrafu 1 għandu jkun oghla mil-limitu massimu għall-appoġġ skont il-punt (a)(iii) tal-paragrafu 1. L-appoġġ għandu jkun limitat għall-azjendi li jaqgħu taħt id-definizzjoni ta' impriżi mikro u żgħar.

5. L-appoġġ taħt il-punt (a) tal-paragrafu 1 għandu jithallas f'tal-anqas żewġ pagamenti fuq perijodu massimu ta' hames snin. Il-pagamenti jistgħu jkunu digressivi. Il-hlas tal-ahhar pagament skont il-punti (a)(i) u (a)(ii) tal-paragrafu 1 għandu jkun jiddependi fuq l-implimentazzjoni korretta tal-pjan tan-negozju.

6. L-ammont massimu ta' appoġġ skont il-punt (a) tal-paragrafu 1 huwa stabbilit fl-Anness II. L-Istati Membri għandhom jiddefinixxu l-ammont ta' appoġġ skont il-punti (a)(i) u (a)(ii) tal-paragrafu 1 filwaqt li titqies ukoll is-sitwazzjoni soċjoekonomika tal-qasam ikkonċernat tal-programm.

7. L-appoġġ skont il-punt (c) tal-paragrafu 1 għandu jkun ekwivalenti għal 120 % tal-pagament annwali li l-benefiċjarju jkun eliġibbli li jirċievi taħt l-iskema 'Bdiewa Żgħar'.

8. Sabiex jiġi żgurat l-użu effiċjenti u effettiv tar-riżorsi baġitarji tal-FAEZR, il-Kummissjoni għandu jkollha s-setgħa li tadotta atti ddelegati f'konformità mal-Artikolu 83 li jistipula l-kontenut minimu tal-pjanijiet tan-negozju u l-kriterji li għandhom jintużaw mill-Istati Membri biex jiġu stabbiliti l-limiti msemmijin fil-paragrafu 4 ta' dan l-Artikolu.

Artikolu 20

Servizzi bażiċi u tiġdid tal-irhula f'żoni rurali

1. L-appoġġ taħt din il-miżura għandu jkopri, b'mod partikolari:

(a) it-tfassil u l-aġġornament ta' pjanijiet għall-iżvilupp tal-municipalitajiet u l-villaġġi fiż-żoni rurali u s-servizzi bażiċi tagħhom u tal-pjanijiet ta' protezzjoni u ġestjoni b'rabta mas-siti tan-Natura 2000 u żoni oħra ta' valur naturali għoli;

(b) investimenti fil-holqien, it-titjib jew l-espansjoni tat-tipi kollha ta' infrastruttura fuq skala żgħira, inklużi investment fl-enerġija rinnovabbli u l-iffrankar tal-enerġija;

(c) infrastruttura tal-broadband, inkluż il-holqien, it-titjib u l-espansjoni tagħha, l-infrastruttura tal-broadband passiv u l-ghoti ta' aċċess għal broadband u soluzzjonijiet tal-gvern elettroniku għall-pubbliku;

(d) investimenti fl-istabbiliment, it-titjib jew l-espansjoni ta' servizzi bażiċi lokali għall-populazzjoni rurali, inkluż dawk relatati mad-divertiment u l-kultura, u l-infrastruttura relatata;

- (e) investimenti għall-użu pubbliku f'infrastruttura rikreattiva, informazzjoni għat-turisti u infrastruttura turistika fuq skala żgħira;
- (f) studji u investimenti assoċjati mal-manutenzjoni, ir-restawr u t-titjib tal-wirt kulturali u naturali u taż-żoni ta' valur ekoloġiku għoli ta' villaġġi, pajsagġi rurali u siti ta' valur naturali għoli, inklużi aspetti soċjoekonomiċi relatati, kif ukoll azzjonijiet ta' sensibilizzazzjoni ambjentali;
- (g) investimenti li jolqtu r-rilokazzjoni ta' attivitajiet u l-konverżjoni ta' bini jew faċilitajiet oħra li jinsabu f'żoni rurali jew viċin tagħhom, bl-għan li jtejbu l-kwalità tal-hajja jew iżidu il-prestazzjoni ambjentali taż-żona.

2. L-appoġġ taht din il-miżura għandu jikkonċerna biss infrastruttura fuq skala żgħira, kif definit minn kull Stat Membru fil-programm. Madankollu, il-programmi ta' żvilupp rurali jistgħu jipprevedu derogi speċifiċi minn din ir-regola għal investimenti fil-broadband u l-enerġija rinnovabbli. F'dan il-każ, għandhom jiġu pprovduti kriterji ċari li jiżguraw il-kumplimentarjetà mal-appoġġ taht strumenti oħra tal-Unjoni.

3. L-investimenti skont il-paragrafu 1 għandhom ikunu eliġibbli għall-appoġġ meta l-operazzjonijiet rilevanti jiġu implimentati skont il-pjanijiet għall-iżvilupp tal-muniċipalitajiet u l-villaġġi fiż-żoni rurali u s-servizzi bażiċi tagħhom, fejn jeżistu tali pjanijiet, u għandhom ikunu konsistenti ma' kwalunkwe strateġija ta' żvilupp lokali rilevanti.

Artikolu 21

Investimenti fl-iżvilupp taż-żoni forestali u titjib tal-vijabbiltà tal-foresti

- 1. L-appoġġ taht din il-miżura għandu jikkonċerna:
 - (a) l-afforestazzjoni u l-holqien ta' żoni msaġġra;
 - (b) l-istabbiliment ta' sistemi agroforestali;
 - (c) il-prevenzjoni u r-restawr tal-hsara lill-foresti minn nirien tal-foresti, diżastri naturali u avvenimenti katastrofiċi, inklużi t-tfaqqigh ta' organiżmi ta' hsara u ta' mard, u t-theddidiet marbuta mal-klima;
 - (d) investimenti li jtejbu r-reżistenza u l-valur ambjentali kif ukoll il-potenzjal ta' mitigazzjoni tal-ekosistemi tal-foresti;
 - (e) Investimenti f'teknoloġiji tal-forestrija u fl-ipproċessar, il-mobilizzazzjoni u l-kummerċjalizzazzjoni ta' prodotti tal-forestrija.

2. Il-limitazzjonijiet fuq is-sidien tal-foresti previsti fl-Artikoli 22 sa 26 ma għandhomx japplikaw għall-foresti tropikali jew subtropikali u għall-imsaġar fit-territorji tal-Ażores, il-Madejra,

il-Gżejjer Kanarji, il-gżejjer żgħar tal-Eġew skont it-tifsira tar-Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 2019/93 ⁽¹⁾ u d-dipartimenti Franċiżi Extra-Ewropej.

Fir-rigward ta' azjendi li jaqbzu ċertu daqs li għandu jiġi stabbilit mill-Istati Membri fil-programm, l-appoġġ għandu jkun jiddependi mill-preżentazzjoni tal-informazzjoni rilevanti minn pjan għall-ġestjoni tal-foresti jew strument ekwivalenti f'konformità mal-ġestjoni sostenibbli tal-foresti kif definit fil-Konferenza Ministerjali dwar il-Protezzjoni tal-Foresti fl-Ewropa tal-1993

Artikolu 22

Afforestazzjoni u l-holqien ta' żoni msaġġra

1. L-appoġġ taht il-punt (a) tal-Artikolu 21(1) għandu jingħata lil ġesturi pubbliċi u privati tal-art u lill-assoċjazzjonijiet tagħhom u għandu jkopri l-ispejjeż tal-istabbiliment u primjum annwali għal kull ettaru li l-ispejjeż tad-dhul agrikolu mitluf u l-manutenzjoni, inkluż tindif kmieni u tard, għal perijodu massimu ta' tnax-il sena. Fil-każ ta' art li hija proprjetà tal-gvern, l-appoġġ jista' jingħata biss jekk il-korp li jkun qed jiġġestixxi tali art ikun korp privat jew muniċipalità.

L-appoġġ għall-afforestazzjoni ta' art li tappartjeni lill-awtoritajiet pubbliċi jew għal siġar li jikbru malajr għandu jkopri biss l-ispejjeż tal-istabbiliment.

2. Kemm l-art agrikola kif ukoll l-art mhux agrikola għandhom ikunu eliġibbli. Speċijiet imhawlin għandhom ikunu adattati għall-kundizzjonijiet ambjentali u klimatiċi taż-żona u għandhom ikunu konformi ma' rekwiżiti ambjentali minimi. L-ebda appoġġ ma għandu jingħata għat-thawwil ta' siġar għat-tkabbir ta' msaġar b'newba qasira, tas-siġar tal-Milied jew għas-siġar li jikbru malajr għall-produzzjoni tal-enerġija. F'żoni fejn l-afforestazzjoni hija diffiċli minhabba kondizzjonijiet pedoklimatiċi horox, l-appoġġ jista' jingħata għat-thawwil ta' siġar perenni bħal arbuxelli jew buxxijiet adattati għall-kondizzjonijiet lokali.

3. Sabiex jiġi żgurat li l-afforestazzjoni tal-art agrikola tkun konformi mal-ghanijiet tal-politika ambjentali, il-Kummissjoni għandha tingħata s-setgħa li tadotta atti ddelegati skont l-Artikolu 83 dwar id-definizzjoni tar-rekwiżiti ambjentali minimi msemmija fil-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu.

Artikolu 23

L-istabbiliment ta' sistemi agroforestali

1. L-appoġġ skont il-punt (b) tal-Artikolu 21(1) għandu jingħata lil ġesturi privati tal-art, il-muniċipalitajiet u lill-assoċjazzjonijiet tagħhom u għandu jkopri l-ispejjeż tal-istabbiliment u primjum annwali għal kull ettaru li l-ispejjeż ta' manutenzjoni, għal perijodu massimu ta' hames snin.

⁽¹⁾ Regolament tal-Kunsill (KEE) Nru 2019/93 tad-19 ta' Lulju 1993 li jintroduci miżuri speċifiċi għall-gżejjer iż-żgħar tal-Eġew rigward ċerti prodotti agrikoli (ĠU L 184, 27.7.1993, p. 1).

2. Għall-finijiet ta' dan l-Artikolu sistemi agroforestali tfisser sistemi ta' użu tal-art fejn jtkabbru s-siġar flimkien ma' agrikoltura fuq l-istess art. L-għadd minimu u massimu ta' siġar għal kull ettaru għandu jkun iddeterminat mill-Istati Membri b'kun-siderazzjoni għall-kondizzjonijiet pedoklimatiċi u ambjentali lokali, l-ispeċi tal-forestrija u l-htieġa li jkun żgurat użu agrikolu sostenibbli tal-art.

3. L-appoġġ għandu jkun limitat għar-rata massima ta' appoġġ stabbilita fl-Anness II.

Artikolu 24

Prevenzjoni u r-restawr tal-ħsara lill-foresti minn nirien tal-foresti u diżastri naturali u avvenimenti katastrofiċi

1. L-appoġġ skont il-punt (c) tal-Artikolu 21(1) għandu jingħata lis-silvikulturisti privati u pubbliċi u korpi tad-dritt privat u korpi pubbliċi oħrajn u lill-assocjazzjonijiet tagħhom u għandu jkopri l-ispejjeż għal:

- (a) l-istabbiliment ta' infrastruttura protettiva. Fil-każ tal-istrixxi kontra n-nirien ("firebreaks"), l-appoġġ jista' jkopri wkoll għajjnuna li tikkontribwixxi għall-ispejjeż tal-manutenzjoni. Ma għandu jingħata ebda appoġġ għal attivitajiet relatati mal-agrikoltura f'żoni koperti minn impenji agroambjentali;
- (b) l-attivitajiet lokali ta' prevenzjoni fuq skala żgħira kontra nirien jew perikli naturali oħra; inkluż l-użu ta' annimali li jirgħu;
- (c) l-istabbiliment u titjib tal-faċilitajiet għall-monitoraġġ ta' nirien fil-foresti, organiżmi ta' ħsara u mard u tat-tagħmir ta' komunikazzjoni; u
- (d) il-kisba mill-ġdid tal-potenzjal ta' foresta li tkun saritilu ħsara minn nirien jew diżastri naturali oħra inklużi organiżmi ta' ħsara, mard u avvenimenti marbuta mat-tibdil fil-klima.

2. Fil-każ ta' azzjonijiet ta' prevenzjoni li jikkonċernaw organiżmi ta' ħsara u mard, ir-riskju li jsehh diżastru rilevanti għandu jkun appoġġat b'evidenza xjentifika u għandu jkun rikonoxxut minn organizzazzjonijiet xjentifiċi pubbliċi. Fejn ikun rilevanti, għandha tiġi pprovduta fil-programm, il-lista tal-ispeċi ta' organiżmi ta' ħsara lill-pjanti li jistgħu jikkawżaw diżastru.

L-operazzjonijiet eliġibbli għandhom ikunu konsistenti ma' pjan għall-protezzjoni tal-foresti stabbilit mill-Istati Membri. Fir-rigward ta' azjendi li jaqbżu ċertu daqs, li għandu jiġi stabbilit mill-Istati Membri fil-programm, l-appoġġ għandu jkun jiddependi mill-preżentazzjoni tal-informazzjoni rilevanti minn pjan għall-ġestjoni tal-foresti jew strument ekwivalenti f'konformità mal-ġestjoni sostenibbli tal-foresti kif definit fil-Konferenza Ministerjali dwar il-Protezzjoni tal-Foresti fl-Ewropa tal-1993 li jipprovdetti dettalji dwar l-oġġettivi ta' prevenzjoni.

Żoni forestali kklassifikati bħala riskju medju sa għoli skont il-pjan għall-protezzjoni tal-foresti stabbilit mill-Istati Membri, għandhom ikunu eliġibbli għal appoġġ relatat mal-prevenzjoni tan-nirien fil-foresti.

3. L-appoġġ skont il-punt (d) tal-paragrafu 1 għandu jkun soġġett għar-rikonoxximent formali tal-awtoritajiet pubbliċi kompetenti tal-Istati Membri li jkun sehh diżastru naturali u li dak id-diżastru jew il-miżuri adottati skont id-Direttiva 2000/29/KE biex jiġu eradikati jew ikkontrollati mard jew organiżmi ta' ħsara jkunu kkawżaw il-qerda ta' mill-anqas 20 % tal-potenzjal tal-foresti rilevanti.

4. Ebda appoġġ taht din il-miżura m'għandu jingħata għal telf ta' dhul li jirriżulta mid-diżastru naturali.

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li jiġi evitat il-kumpens żejjed b'konsegwenza tal-kombinazzjoni ta' din il-miżura u strumenti oħra ta' appoġġ nazzjonali jew tal-Unjoni jew skemi tal-assigurazzjoni privata.

Artikolu 25

Investimenti li jtejb r-reżistenza u l-valur ambjentali tal-ekosistemi tal-foresti

1. L-appoġġ taht il-punt (d) tal-Artikolu 21(1) għandu jingħata lil persuni fiżiċi, u silvikulturisti privati u pubbliċi, u korpi oħra tad-dritt privat u korpi pubbliċi u lill-assocjazzjonijiet tagħhom.

2. L-investimenti għandhom ikunu mmirati lejn it-tweqqif tal-impenji għal għanijiet ambjentali, għall-ghoti ta' servizzi relatati mal-ekosistemi u/jew għat-titjib tal-valur, tal-foresti jew art imsagħġra fiż-żona kkonċernata jew għat-titjib tal-potenzjal tal-ekosistemi għall-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima, mingħajr ma jiġu esklużi benefiċċi ekonomiċi fit-tul.

Artikolu 26

Investimenti f' teknoloġiji tal-forestrija u fi pproċessar, il-mobilizzazzjoni u fil-kummerċjalizzazzjoni ta' prodotti tal-forestrija

1. L-appoġġ skont il-punt (e) tal-Artikolu 21(1) għandu jingħata lis-silvikulturisti privati, il-municipalitajiet u l-assocjazzjonijiet tagħhom u lill-SMEs għal investimenti li jtejb l-potenzjal tal-forestrija jew li jkunu relatati mal-ipproċessar, il-mobilizzazzjoni u l-kummerċjalizzazzjoni li jżidu l-valur tal-prodotti tal-forestrija. Fit-territorji tal-Gżejjer Ażores, il-Madejra, il-Gżejjer Kanarji, il-Gżejjer Żgħar tal-Eġew skont it-tifsira tar-Regolament (KEE) Nru 2019/93 u d-Dipartimenti Franċiżi Extrakontinentali, l-appoġġ jista' jingħata wkoll lil imprizi li mhumix SMEs.

2. L-investimenti marbuta mat-titjib tal-valur ekonomiku tal-foresti għandhom ikunu ġustifikati fir-rigward tat-titjib mistenni fil-foresti f'azjenda waħda jew aktar u jistgħu jinkludu l-investimenti relatati ma' makkinarju u prattiki tal-ħsad li ma jagħmlux ħsara lill-ħamrija u lir-riżorsi.

3. L-investimenti marbuta mal-produzzjoni u l-użu tal-injam bhala materja prima jew sors ta' enerġija għandhom ikunu limitati għall-operazzjonijiet ta' hidma kollha qabel l-ipproċessar industrijali.

4. L-appoġġ għandu jkun limitat għar-rati massimi ta' appoġġ stabbiliti fl-Anness II.

Artikolu 27

Stabbiliment ta' gruppi ta' produttori u organizzazzjonijiet

1. L-appoġġ taht din il-miżura għandu jingħata sabiex jiffaċilita l-istabbiliment ta' gruppi u organizzazzjonijiet ta' produttori fis-setturi tal-agrikoltura u l-forestrija għall-finijiet ta':

- (a) l-adattament tal-produzzjoni u r-rendiment tal-produtturi li huma membri ta' dawn il-gruppi jew organizzazzjonijiet għar-rekwiżiti tas-suq;
- (b) it-tqegħid kongunt ta' oġġetti fis-suq, inkluża l-preparazzjoni għall-bejgħ, iċ-ċentralizzazzjoni tal-bejgħ u l-provvista lil xerrejja bl-ingrossa;
- (c) l-istabbiliment ta' regoli komuni dwar l-informazzjoni fuq il-produzzjoni, b'attenzjoni partikolari għall-hsad u d-disponibbiltà; u
- (d) l-attivitajiet l-oħra li jistgħu jitwettqu minn gruppi u organizzazzjonijiet ta' produttori, bħall-iżvilupp ta' hiliet tan-negozju u tal-kummerċjalizzazzjoni u l-organizzazzjoni u l-iffaċilitar tal-proċessi tal-innovazzjoni.

2. L-appoġġ għandu jingħata lil gruppi u organizzazzjonijiet ta' produttori li jkunu uffiċjalment rikonoxxuti mill-awtorità kompetenti tal-Istati Membri abbażi ta' pjan tan-negozju. Dan għandu jkun limitat għal gruppi u organizzazzjonijiet ta' produttori li huma SMEs.

L-Istati Membri għandhom jivverifikaw li l-oġġetti tal-pjan ta' negozju jkunu ntlahqu fi żmien hames snin mir-rikonoxximent tal-grupp jew tal-organizzazzjoni ta' produttori.

3. L-appoġġ għandu jithallas abbażi ta' pjan ta' negozju bhala għajnuna b'rata fissa f'pagamenti annwali għal mhux iktar minn hames snin wara d-data li fiha l-grupp jew l-organizzazzjoni ta' produttori jkun gie rikonoxxut u għandu jkun digressiv. Dan għandu jiġi kkalkulat abbażi tal-produzzjoni kummerċjalizzata annwali tal-grupp jew tal-organizzazzjoni. L-Istati Membri għandhom iħallu l-aħħar pagament biss wara li jkunu vverifikaw l-implementazzjoni korretta tal-pjan tan-negozju.

Fl-ewwel sena, l-Istati Membri jistgħu jħallu appoġġ lill-grupp jew l-organizzazzjoni ta' produttori kkalkulat abbażi tal-valur annwali medju tal-produzzjoni kummerċjalizzata tal-membri tiegħu fit-tliet snin qabel ma nqasdu fil-grupp jew fl-organizzazzjoni. Fil-każ ta' gruppi u organizzazzjonijiet ta' produttori fis-settur tal-forestrija, l-appoġġ għandu jiġi kkalkulat abbażi

tal-produzzjoni kummerċjalizzata medja tal-membri tal-membri tal-grupp jew l-organizzazzjoni fuq l-aħħar hames snin qabel ir-rikonoxximent, eskluż l-oġġetti tal-valur u dak l-aktar baxx.

4. L-appoġġ għandu jkun limitat għar-rati u l-ammonti massimi stabbiliti fl-Anness II.

5. L-Istati Membri jistgħu jkomplu bl-appoġġ għall-istabbiliment ta' gruppi ta' produttori anke wara li dawn ikunu gew rikonoxxuti bhala organizzazzjonijiet tal-produtturi skont il-kondizzjonijiet tar-Regolament (UE) Nru 1308/2013 ⁽¹⁾.

Artikolu 28

Agroambjent - klima

1. L-Istati Membri għandhom jagħmlu l-appoġġ taht din il-miżura, disponibbli fit-territorji tagħhom kollha, skont il-htigijiet u l-prioritajiet speċifiċi nazzjonali, reġjonali jew lokali tagħhom. Din il-miżura għandha timmira li tippreserva u tippromwovi l-bidliet mehtieġa fi Prattiki agrikoli li jagħtu kontribut pożittiv għall-ambjent u l-klima. L-inklużjoni tagħha fil-programmi għall-iżvilupp rurali għandha tkun obligatorja fil-livell nazzjonali u/jew reġjonali.

2. Il-pagamenti agroambjentali klimatiċi għandhom jingħataw lil bdiewa, gruppi ta' bdiewa u persuni oħra responsabbli mill-ġestjoni tal-artijiet li jimpenjaw ruhhom, fuq bażi volontarja, li jwettqu operazzjonijiet li jikkonsistu f'impenn agroambjentali klimatiku wiehed jew aktar fuq l-art agrikola li għandu jiġi ddefinit mill-Istati Membri, inkluż iżda mhux limitat għaž-żona agrikola definita skont l-Artikolu 2 ta' dan ir-Regolament. Meta jkun debitament ġustifikat biex jintlahqu oġġetti ambjentali, il-pagamenti agroambjentali klimatiċi jistgħu jingħataw lil persuni oħra responsabbli mill-ġestjoni tal-artijiet jew gruppi ta' persuni bħal dawn tal-aħħar.

3. Il-pagamenti agroambjentali klimatiċi jkopru biss daww l-impenni li jmorru lil hinn mill-istandards obligatorji rilevanti stabbiliti permezz tal-Kapitolu I tat-Titolu VI tar-Regolament (UE) Nru 1306/2013, il-kriterji u l-attivitajiet minimi rilevanti kif stabbilit skont il-punti (c)(ii) u (c)(iii) tal-Artikolu 4(1) tar-Regolament (UE) Nru 1307/2013, u rekwiżiti minimi rilevanti għal fertilizzanti u l-użu ta' prodotti tal-protezzjoni tal-pjanti kif ukoll rekwiżiti obligatorji rilevanti oħra stabbiliti mil-liġi nazzjonali. Dawn ir-rekwiżiti obligatorji kollha għandhom ikunu identifikati fil-programm.

4. L-Istati Membri għandhom jagħmlu kull sforz biex jiżguraw li l-persuni li jimpenjaw ruhhom li jwettqu operazzjonijiet taht din il-miżura jingħataw l-għarfien u l-informazzjoni mehtieġa biex jimplimentaw tali operazzjonijiet. Huwa jistgħu jagħmlu dan permezz ta', pereżempju, pariri esperti relatati mal-impenn u/jew billi l-appoġġ taht din il-miżura jingħata bil-kondizzjoni li jittiehed it-taħriġ rilevanti.

⁽¹⁾ Regolament (UE) Nru 1308/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' Diċembru 2013 li jistabbilixxi organizzazzjoni komuni tas-swieq fi prodotti agrikoli u li jħassar ir-Regolamenti tal-Kunsill (KEE) Nru 922/72, (KEE) Nru 234/79, (KE) Nru 1037/2001 u (KE) Nru 1234/2007 (Ara paġna 671 ta' dan il-Ġurnal Uffiċjali).

5. L-impenji taht din il-miżura għandhom jittiehdu għal perijodu ta' bejn hames u seba' snin. Madankollu, fejn ikun mehtieg biex jinkisbu jew jinżammu l-benefiċċji ambjentali mixtieqa, l-Istati Membri jistgħu jistabbilixxu perijodu itwal fil-programmi ta' żvilupp rurali tagħhom għal tipi ta' impenji partikolari, inkluż billi tiġi prevista estensjoni annwali wara t-terminazzjoni tal-perijodu inizjali. Fir-rigward ta' impenji godda li jseguw direttament l-impenn imwettaq fil-perijodu inizjali, l-Istati Membri jistgħu jiddeterminaw perijodu iqsar fil-programmi ta' żvilupp rurali tagħhom.

6. Il-pagamenti għandhom jingħataw kull sena u għandhom jikkompensaw lill-benefiċjarji għall-ispejjeż addizzjonali kollha jew parti minnhom u dħul mitluf li jirriżultaw mill-impenji meħuda. Fejn ikun mehtieg, dawn jistgħu jkopru wkoll spejjeż ta' transazzjoni sa valur massimu ta' 20 % tal-primjum imħallas għall-impenn agroambjentali klimatiċi. Meta l-impenji jittiehdu minn gruppi ta' bdiewa jew gruppi ta' bdiewa u persuni oħra responsabbli mill-ġestjoni tal-artijiet, il-livell massimu għandu jkun 30 %.

Meta jikkalkulaw pagamenti msemija fl-ewwel subparagrafu, l-Istati Membri għandhom inaqqsu l-ammont mehtieg sabiex jeskludu l-finanzjament doppju tal-prattiki msemija fl-Artikolu 43 tar-Regolament (UE) Nru 1306/2013.

F'każijiet debitament ġustifikati għal operazzjonijiet li jirrigwardaw il-konservazzjoni ambjentali, jista' jingħata appoġġ b'rata fissa jew bħala pagament ta' darba għal kull unità għal impenji biex jitwaqqaf l-użu kummerċjali ta' żoni, ikkalkulat abbażi tal-ispejjeż addizzjonali mgarrba u d-dħul mitluf.

7. Fejn ikun mehtieg, biex tiġi żgurata l-applikazzjoni effiċjenti tal-miżura, l-Istati Membri jistgħu jużaw il-proċedura msemija fl-Artikolu 49(3) għall-għażla tal-benefiċjarji.

8. L-appoġġ għandu jkun limitat għall-ammonti massimi stabbiliti fl-Anness II.

Ebda appoġġ taht din il-miżura ma jista' jingħata għal impenji li huma koperti taht il-miżura tal-biedja organika.

9. L-appoġġ jista' jiġi provdut għall-konservazzjoni u għall-użu u l-iżvilupp sostenibbli tar-riżorsi ġenetiċi fl-agrikoltura għal operazzjonijiet mhux koperti mid-dispożizzjonijiet tal-paragrafi 1 sa 8. Tali impenji jistgħu jitwettqu minn benefiċjarji li mhumiex daww imsemmijin fil-paragrafu 2.

10. Sabiex jiġi żgurat li l-impenji agroambjentali klimatiċi jiġu ddefiniti f'konformità mal-prijoritajiet tal-Unjoni għall-iżvilupp rurali, il-Kummissjoni għandu jkollha s-setgħa li tadotta atti ddelegati skont l-Artikolu 83 dwar dan li ġej:

(a) il-kondizzjonijiet applikabbli għall-impenji għall-estensifikazzjoni tat-trobbija tal-bhejjem;

(b) il-kondizzjonijiet applikabbli għall-impenji għat-trobbija ta' razez lokali li huma fil-periklu li jintilfu minhabba skopijiet agrikoli jew għall-preservazzjoni ta' riżorsi ġenetiċi tal-pjanti li huma mhedda mill-erożjoni ġenetika, u

(c) id-definizzjoni tal-operazzjonijiet eligibbli skont il-paragrafu 9.

11. Sabiex jiġi żgurat li l-finanzjament doppju, kif imsemmi fit-tieni subparagrafu tal-paragrafu 6 jiġi eskluż, il-Kummissjoni għandu jkollha s-setgħa li tadotta atti ddelegati f'konformità mal-Artikolu 83 li jistabbilixxi l-metodu tal-kalkolu li għandu jintuża, inkluż fil-każ ta' miżuri ekwivalenti skont l-Artikolu 43 tar-Regolament (UE) Nru 1306/2013.

Artikolu 29

Biedja Organika

1. L-appoġġ taht din il-miżura għandu jingħata, għal kull ettaru ta' [...] żona agrikola, lill-bdiewa jew gruppi ta' bdiewa li jimpenjaw ruhhom, fuq bażi volontarja, li jbiddu jew iżommu Prattiki u metodi tal-biedja organika kif definiti fir-Regolament (KE) Nru 834/2007 u li huma bdiewa attivi fit-tisira tal-Artikolu 9 tar-Regolament (UE) Nru 1307/2013.

2. L-appoġġ għandu jingħata biss għal impenji li jmorru lil hinn mill-istandards obbligatorji rilevanti stabbiliti skont il-Kapitolu I tat-Titolu VI tar-Regolament (UE) Nru 1306/2013, il-kriterji u l-attivitajiet minimi rilevanti kif stabbiliti skont il-punti (c)(ii) u (c)(iii) tal-Artikolu 4(1) tar-Regolament (UE) Nru DP/2013, rekwiżiti minimi rilevanti għal fertilizzanti u l-użu ta' prodotti għall-protezzjoni tal-pjanti kif ukoll rekwiżiti obbligatorji rilevanti oħra stabbiliti mil-liġi nazzjonali. Dawn ir-rekwiżiti kollha għandhom jiġu identifikati fil-programm.

3. L-impenji taht din il-miżura għandhom jittiehdu għal perijodu ta' bejn hames u seba' snin. Meta jingħata appoġġ għal bidla għall-biedja organika l-Istati Membri jistgħu jiddeterminaw perijodu inizjali iqsar li jikkorrispondi għal perijodu ta' konverżjoni. Meta l-appoġġ jingħata għaž-żamma tal-biedja organika, l-Istati Membri jistgħu jipprevedu estensjoni annwali fil-programmi ta' żvilupp rurali tagħhom wara t-terminazzjoni tal-perijodu inizjali. Fir-rigward ta' impenji godda li jikkonċernaw il-manutenzjoni u li jseguw direttament l-impenn imwettaq fil-perijodu inizjali, l-Istati Membri jistgħu jiddeterminaw perijodu iqsar fil-programmi ta' żvilupp rurali tagħhom.

4. Il-pagamenti għandhom jingħataw kull sena u għandhom jikkompensaw lill-benefiċjarji għall-ispejjeż addizzjonali kollha jew parti minnhom u dħul mitluf li jirriżultaw mill-impenji meħuda. Fejn ikun mehtieg, dawn jistgħu jkopru wkoll spejjeż ta' transazzjonijiet sa valur massimu ta' 20 % tal-primjum imħallas għall-impenn. Meta l-impenji jittiehdu minn gruppi ta' bdiewa, il-livell massimu għandu jkun 30 %.

Meta jikkalkulaw pagamenti msemija fl-ewwel subparagrafu, l-Istati Membri għandhom inaqqsu l-ammont mehtieg sabiex jeskludu l-finanzjament doppju tal-prattiki msemija fl-Artikolu 43 tar-Regolament (UE) Nru 1307/2013.

5. L-appoġġ għandu jkun limitat għall-ammonti massimi stabbiliti fl-Anness II.

6. Sabiex jiġi żgurat li l-possibbiltà ta' finanzjament doppju, kif imsemmi fit-tieni subparagrafu tal-paragrafu 4, tiġi eskluża, il-Kummissjoni għandu jkollha s-setgħa li tadotta atti ddelegati f'konformità mal-Artikolu 83 li jistabbilixxi l-metodu tal-kalkolu li għandu jintuza.

Artikolu 30

Pagamenti skont Natura 2000 u d-Direttiva Qafas dwar l-Ilma

1. L-appoġġ taht din il-miżura għandu jingħata kull sena għal kull ettaru ta' zona agrikola jew għal kull ettaru ta' foresta sabiex jingħata kumpens lill-benefiċjarji għal spejjeż addizzjonali u dhul mitluf li jirriżulta minn żvantaġġi fiż-żoni kkonċernati, b'rabta mal-implimentazzjoni tad-Direttivi 92/43/KEE u d-Direttiva 2009/147/KE4 u d-Direttiva Qafas dwar l-Ilma.

Meta jikkalkulaw l-appoġġ taht din il-miżura, l-Istati Membri għandhom inaqsu l-ammont mehtieġ sabiex jeskludu l-finanzjament doppju tal-prattiki msemmija fl-Artikolu 43 tar-Regolament (UE) Nru 1307/2013.

2. L-appoġġ għandu jingħata lil bdiewa u lil silvikulturisti privati u assoċjazzjonijiet ta' silvikulturisti privati. F'każijiet debita għandhom jkollha s-setgħa li tadotta atti ddelegati f'konformità mal-Artikolu 83 li jistabbilixxi l-metodu tal-kalkolu li għandu jintuza.

3. L-appoġġ għall-bdiewa, b'rabta mad-Direttiva 92/43/KEE u 2009/147/KE għandu jingħata biss b'rabta mal-izvantaġġi li jirriżultaw minn rekwiżiti li jmorru lil hinn mill-kundizzjoni agrikola u ambjentali tajba prevista fl-Artikolu 94 u l-Anness II tar-Regolament tal-Kunsill (UE) Nru 1306/2013 u l-kriterji u l-attivitajiet minimi rilevanti stabbiliti skont il-punti (c)(ii) u (c)(iii) tal-Artikolu 4(1), tar-Regolament (UE) Nru 1307/2013.

4. L-appoġġ għall-bdiewa, b'rabta mad-Direttiva Qafas dwar l-Ilma għandu jingħata biss b'rabta ma' rekwiżiti speċifiċi li:

(a) ikunu ġew introdotti mid-Direttiva Qafas dwar l-Ilma, li jkunu f'konformità mal-programmi ta' miżuri tal-pjanijiet ta' ġestjoni taż-żoni idrografiċi għall-finijiet tal-illuq tal-oġġettivi ambjentali ta' dik id-Direttiva u li jmorru lil hinn mill-miżuri mehtieġa għall-implimentazzjoni ta' liġi oħra tal-Unjoni għall-protezzjoni tal-ilma;

(b) imorru lil hinn mir-rekwiżiti statutorji tal-ġestjoni u l-kundizzjoni agrikola u ambjentali tajba prevista fil-Kapitolu I tat-Titolu VI tar-Regolament (UE) Nru 1306/2013 u l-kriterji u l-attivitajiet minimi rilevanti kif stabbiliti skont il-punti (c)(ii) u (c)(iii) tal-Artikolu 4(1) tar-Regolament (UE) Nru 1307/2013;

(c) imorru lil hinn mil-livell tal-protezzjoni tal-liġi tal-Unjoni eżistenti fiż-żmien li d-Direttiva Qafas dwar l-Ilma ġiet adottata kif stabbilit fl-Artikolu 4(9) ta' dik id-Direttiva; u

(d) jimponu bidliet radikali fit-tip ta' użu tal-art, u/jew restrizzjonijiet ewlenin fi Prattika tal-biedja li tirriżulta f'telf sinifikanti ta' dhul.

5. Ir-rekwiżiti msemmija fil-paragrafi 3 u 4 għandhom jiġu identifikati fil-programm.

6. Iż-żoni li ġejjin għandhom ikunu eliġibbli għall-pagamenti:

(a) żoni agrikoli u tal-foresti tan-Natura 2000 identifikati skont id-Direttivi 92/43/KEE u 2009/147/KE;

(b) żoni oħra delimitati ta' protezzjoni tan-natura b'restrizzjonijiet ambjentali applikabbli għal biedja jew foresti li jikkontribwixxu għall-implimentazzjoni tal-Artikolu 10 tad-Direttiva 92/43/KEE, dment li dawk iż-żoni, skont il-programm ta' żvilupp rurali, ma jaqbzux 5 % taż-żoni identifikati tan-Natura 2000 koperti bl-ambitu territorjali tiegħu;

(c) żoni agrikoli inklużi fil-pjanijiet ta' ġestjoni taż-żoni idrografiċi skont id-Direttiva Qafas dwar l-Ilma.

7. L-appoġġ għandu jkun limitat għall-ammonti massimi stabbiliti fl-Anness II.

8. Sabiex jiġi żgurat li l-finanzjament doppju, kif imsemmi fit-tieni subparagrafu tal-paragrafu 1, jiġi eskluż, il-Kummissjoni għandu jkollha s-setgħa li tadotta atti ddelegati f'konformità mal-Artikolu 83 li jistabbilixxi l-metodu tal-kalkolu li għandu jintuza.

L-Artikolu 31

Pagamenti għal żoni li jiffaċċjaw restrizzjonijiet naturali jew restrizzjonijiet speċifiċi oħra

1. Il-pagamenti lill-bdiewa f'żoni muntanjużi u żoni oħra li jiffaċċjaw restrizzjonijiet naturali jew restrizzjonijiet speċifiċi oħra, għandhom jingħataw kull sena għal kull ettaru ta' zona agrikola sabiex jikkompensaw lill-bdiewa għall-ispejjeż addizzjonali kollha jew parti minnhom u d-dhul mitluf b'rabta mar-restrizzjonijiet għal produzzjoni agrikola fiż-żona kkonċernata.

L-ispejjeż addizzjonali u d-dhul mitluf għandhom jiġu kkalkulati b'paragun ma' żoni li mhumx affettwati minn restrizzjonijiet naturali jew restrizzjonijiet speċifiċi oħra, filwaqt li jiġu kkunsidrati l-pagamenti skont il-Kapitolu 3 tat-Titolu III tar-Regolament (UE) Nru 1307/2013.

Meta jiġu kkalkulati l-ispejjeż addizzjonali u d-dhul mitluf, fejn debitament ġustifikat, l-Istati Membri jistgħu jagħmlu distinzjoni bejn il-livelli ta' pagament b'kont meħud ta':

— is-severità tax-xkiel permanenti identifikat li jaffettwa l-attivitàjiet tal-biedja;

— is-sistema tal-biedja.

2. Il-pagamenti għandhom jingħataw lil bdiewa li jimpenjaw ruhhom li jwettqu l-attività agrikola tagħhom fiż-żoni indikati skont l-Artikolu 32 u huma bdiewa attivi fit-tifsira tal-Artikolu 9 tar-Regolament (UE) Nru 1307/2013.

3. Il-pagamenti għandhom ikunu stabbiliti bejn l-ammont minimu u massimu stabbilit fl-Anness II. Dawn il-pagamenti jistgħu jiżdiedu f'każijiet sostanzjali kif xieraq filwaqt li jitqiesu ċirkostanzi speċifiċi li għandhom jiġu ġġustifikati fil-programmi ta' żvilupp rurali.

4. L-Istati Membri għandhom jipprevedu d-digressività ta' pagamenti 'l fuq minn livell minimu ta' daqs taż-żona għal kull azjenda, li għandu jiġi ddefinit fil-programm, għajr jekk l-għotja tkopri biss il-pagament minimu għal kull ettaru għal kull sena kif stabbilit fl-Anness II.

Fil-każ ta' persuna ġuridika, jew grupp ta' persuni fiżiċi jew ġuridici, l-Istati Membri jistgħu japplikaw id-digressività tal-pagamenti fil-livell tal-membri ta' dawn il-persuni fiżiċi jew tal-gruppi bil-kondizzjoni li:

(a) il-liġi nazzjonali tipprevedi li l-membri individwali jassumu d-drittijiet u l-obbligi paragunabbli ma' daww ta' bdiewa individwali li għandhom l-istatus ta' kap tal-azjenda, b'mod partikolari fir-rigward tal-istatus ekonomiku, soċjali u fiskali tagħhom; u

(b) daww il-membri individwali kkontribwixxew għat-tishih tal-istrutturi agrikoli tal-persuni ġuridici jew il-gruppi kkonċernati.

5. Minbarra l-pagamenti previsti fil-paragrafu 2, l-Istati Membri jistgħu jagħmlu pagamenti taħt din il-miżura bejn l-2014 u l-2020 lil benefiċjarji f'żoni li kienu eliġibbli skont l-Artikolu 36(a)(ii) tar-Regolament (KE) Nru 1698/2005 matul il-perijodu ta' programmazzjoni 2007-2013. Għal benefiċjarji f'żoni li m'għadhomx eliġibbli b'segwitu għad-delimitazzjoni għada msemmija fl-Artikolu 32(3), daww il-pagamenti għandhom ikunu digressivi matul perijodu ta' mhux aktar minn erba' snin. Dak il-perijodu għandu jibda fid-data li fiha tintemm id-delimitazzjoni f'konformità mal-Artikolu 32(3) u mhux aktar tard mill-2018. Daww il-pagamenti għandhom jibdw meta jkunu mhux iktar minn 80 % tal-pagament medju stabbilit fil-programm għall-perijodu ta' programmazzjoni 2007-2013, f'konformità mal-Artikolu 36(a)(iii) tar-Regolament (KE) nru 1698/2005, u għandhom jintemmu mhux aktar tard

mill-2020 meta jkunu mhux aktar minn 20 %. Meta l-applikazzjoni tar-riżultati ta' digressività fil-livell tal-pagament jilhaq EUR 25, l-Istat Membru jista' jkompli f'dan il-livell sakemm jintemm il-perijodu ta' tneħħija gradwali.

Wara li tintemm id-delimitazzjoni, il-benefiċjarji fiż-żoni li jibqgħu eliġibbli għandhom jirċievu pagament komplet taħt din il-miżura.

Artikolu 32

Identifikazzjoni ta' żoni li jiffaċċjaw restrizzjonijiet naturali u restrizzjonijiet speċifiċi oħra

1. L-Istati Membri għandhom jagħzlu żoni, abbażi tal-paragrafi 2, 3 u 4, li huma eliġibbli għal pagamenti previsti fl-Artikolu 31 taħt il-kategoriji li ġejjin:

(a) żoni muntanjużi;

(b) żoni, minbarra żoni muntanjużi, li huma affettwati minn restrizzjonijiet naturali sinifikanti; u

(c) żoni oħra affettwati minn restrizzjonijiet speċifiċi.

2. Sabiex ikunu eliġibbli għal pagamenti skont l-Artikolu 31, iż-żoni muntanjużi għandhom ikunu kkaratterizzati minn limitazzjoni konsiderevoli tal-possibiltajiet għall-użu tal-art u b'żieda apprezzabbli fl-ispejjeż tal-produzzjoni minhabba:

(a) l-eżistenza, ikkawżata mill-altitudni, ta' kondizzjonijiet klimatiċi diffiċli hafna, li l-effett tagħhom iqassar sostanzjalment l-istaġun tal-kultivazzjoni;

(b) l'altitudni aktar baxxa, il-preżenza fuq il-parti l-kbira taż-żona inkwistjoni ta' tlajja' u inzul wisq inklinati għall-użu ta' makkinarju jew fejn ikun hemm bżonn, li jirrikjeđu l-użu ta' tagħmir speċjali li jiswa hafna flus, jew kombinazzjoni ta' dawn iż-żewġ fatturi, fejn ir-restrizzjonijiet li jirriżultaw mit-tnejn li huma separatament ikunu inqas gravi iżda l-kombinazzjoni tagħhom it-tnejn twassal għal restrizzjonijiet ekwivalenti.

Iż-żoni fit-tramuntana tat-62 parallel u ċerti nhawi biswit għandhom jitqiesu bħala żoni muntanjużi.

3. Sabiex ikunu eliġibbli għal pagamenti skont l-Artikolu 31, żoni, minbarra żoni muntanjużi, għandhom jitqiesu li huma affettwati minn restrizzjonijiet naturali sinifikanti jekk, tal-anqas 60 % taż-żona agrikola tissodisfa tal-anqas wiehed mill-kriterji elenkati fl-Anness III fil-valur limitu indikat.

Il-konformità ma' daww il-kondizzjonijiet għandha tiġi żgurata fil-livell tal-unitajiet amministrattivi lokali (livell "LAU 2") jew fil-livell ta' unità lokali delinjata b'mod ċar li tkopri żona ġeografika kontigwa ċara u unika b'identità ekonomika u amministrattiva li tista' tiġi definita.

Meta jagħmlu d-delimitazzjoni taż-żoni kkonċernati b'dan il-paragrafu, l-Istati Membri għandhom iwettqu eżerċizzju ta' rfinar, ibbażat fuq kriterji oġġettivi, bl-għan li jiġu esklużi żoni li fihom ġew dokumentati restrizzjonijiet naturali sinifikanti, imsemmija l-ewwel subparagrafu, iżda li jkunu ġew meġhluha b'investimenti jew b'attività ekonomika, jew b'evidenza ta' produttività normali tal-art, jew fejn il-metodi tal-produzzjoni jew is-sistemi ta' biedja jpattu għad-dhul mitluf jew spejjeż addizzjonali msemmija fl-Artikolu 31(1).

4. Iż-żoni minbarra dawk imsemmija fil-paragrafi 2 u 3 għandhom ikunu eliġibbli għall-pagamenti skont l-Artikolu 31 jekk ikunu affettwati minn restrizzjonijiet speċifiċi u jekk ikun mehtieġ biex il-ġestjoni tal-artijiet titkompla sabiex jithares jew jittejjeb l-ambjent, biex tiġi mharsa l-kampanja u jiġi ppreservat il-potenzjal turistiku taż-żona jew biex tiġi protetta l-kosta.

Iż-żoni affettwati minn restrizzjonijiet speċifiċi għandhom jinkludu żoni ta' biedja li fihom il-kondizzjonijiet naturali tal-produzzjoni ikunu simili u li l-firxa totali tagħhom ma tisboqx l-10 % taż-żona tal-Istat Membru kkonċernat.

Barra minn hekk, iż-żoni jistgħu wkoll ikunu eliġibbli għall-pagamenti skont dan il-paragrafu, meta:

- tal-inqas 60 % taż-żona agrikola tissodisfa tal-inqas tnejn mill-kriterji elenkati fl-Anness III, kull wiehied f'margini ta' mhux iktar minn 20 % tal-valur limitu indikat, jew
- tal-inqas 60 % taż-żona agrikola hi magħmula minn żoni li jissodisfaw tal-inqas wiehied mill-kriterji elenkati fl-Anness III fil-valur limitu indikat, u iż-żoni li jissodisfaw tal-inqas tnejn mill-kriterji elenkati fl-Anness III, kull wiehied f'margini ta' mhux aktar minn 20 % tal-valur limitu indikat.

Il-konformità ma' dawk il-kondizzjonijiet għandha tiġi żgurata fil-livell LAU2 jew fil-livell ta' unità lokali ddelinjata b'mod ċar li tkopri żona ġeografika kontigwa ċara u unika b'identità ekonomika u amministrattiva li tista' tiġi definita. Fid-delimitazzjoni taż-żoni affettwati minn dan is-subparagrafu, l-Istati Membri għandhom iwettqu eżerċizzju ta' rfinar kif deskritt fl-Artikolu 32(3). Iż-żoni meqjusa bħala eliġibbli skont dan is-subparagrafu għandhom jiġu kkunsidrati biex jiġi kkalkolat il-limitu ta' 10 % imsemmi fit-tieni subparagrafu.

B'deroga ta' dan, l-ewwel subparagrafu ma għandux japplika għall-Istati Membri fejn it-territorju kollu tagħhom jitqies bħala żona li qiegħda tiffaċċja żvantaġġi speċifiċi skont ir-Regolamenti (KE) Nru 1698/2005 u (KE) Nru 1257/1999.

5. L-Istati Membri għandhom jinkludu fil-programmi ta' żvilupp rurali tagħhom:

- (a) id-delimitazzjoni eżistenti jew emendata skont il-paragrafi 2 u 4;
- (b) id-delimitazzjoni ġdida taż-żoni msemmija fil-paragrafu 3.

Artikolu 33

Trattament xieraq tal-annimali

1. Il-pagamenti għat-trattament xieraq tal-annimali taht din il-miżura għandhom jingħataw lil bdiewa li jimpenjaw ruhhom, fuq bażi volontarja, li jwettqu operazzjonijiet li jikkonsistu f'wiehied jew aktar impenji għat-trattament xieraq tal-annimali u li huma bdiewa attivi fit-tifsira tal-Artikolu 9 tar-Regolament (UE) Nru 1307/2013.

2. Il-pagamenti għall-benesseri tal-annimali jkopru biss dawk l-impenji li jmorru lil hinn mill-istandards obligatorji rilevanti stabbiliti skont il-Kapitolu I tat-Titolu VI tar-Regolament (UE) Nru 1306/2013 u rekwiżiti obligatorji rilevanti ohra. Dawn ir-rekwiżiti rilevanti għandhom jiġu identifikati fil-programm.

Dawn l-impenji għandhom jittiehdu għal perjodu ta' bejn sena u seba' snin li jiġġedded.

3. Il-pagamenti għandhom jingħataw kull sena u għandhom jikkompensaw lill-bdiewa għall-ispejjeż addizzjonali kollha jew parti minnhom u dhul mitluf li jirriżultaw mill-impenn mehud. Fejn ikun mehtieġ, dawn jistgħu jkopru wkoll spejjeż ta' trasazzjoni sal-valur massimu ta' 20 % tal-primjum imħallas għall-impenji relatati mat-trattament xieraq tal-annimali.

L-appoġġ għandu jkun limitat għall-ammont massimu stabbilit fl-Anness II.

4. Sabiex jiġi żgurat li l-impenji tal-ġid tal-annimali jkunu konformi mal-politika globali tal-Unjoni f'dan il-qasam, il-Kummissjoni għandha tingħata s-setgħa li tadotta atti ddelegati skont l-Artikolu 83 fir-rigward tad-definizzjoni taż-żoni li fihom dawn l-impenji għandhom jipprovdur standards aġġornati tal-metodi tal-produzzjoni.

Artikolu 34

Servizzi ambjentali u klimatiċi b'rabta mal-foresti u l-konservazzjoni tal-foresti

1. L-appoġġ taht din il-miżura għandu jingħata għal kull ettaru ta' foresta lis-silvikulturisti pubbliċi u privati u lil korpi tad-dritt privat u korpi pubbliċi oħrajn u lill-assocjazzjonijiet tagħhom li jimpenjaw ruhhom, fuq bażi volontarja, li jwettqu operazzjonijiet li jikkonsistu f'impenji klimatiċi u ambjentali wiehied jew aktar b'rabta mal-foresti. Fil-każ ta' foresti li huma proprjetà statali, l-appoġġ jista' jingħata biss jekk il-korp li jiġġestixxi tali foresta jkun korp privat jew municiplità.

Fir-rigward ta' azjendi forestali li jaqbzu ċertu daqs, li għandu jiġi stabbilit mill-Istati Membri fil-programmi ta' żvilupp reġjonali tagħhom, l-appoġġ skont il-paragrafu 1 għandu jkun jiddependi mill-preżentazzjoni tal-informazzjoni rilevanti minn pjan għall-ġestjoni tal-foresti jew strument ekwivalenti f'konformità mal-ġestjoni sostenibbli tal-foresti kif definit fil-Konferenza Ministerjali dwar il-Protezzjoni tal-Foresti fl-Ewropa tal-1993.

2. Il-pagamenti għandhom ikopru biss dawk l-impenji li jmorru lil hinn mir-rekwiżiti obbligatorji rilevanti stabbiliti bl-att nazzjonali dwar il-forestrija jew liġi nazzjonali rilevanti oħra. Dawn ir-rekwiżiti kollha għandhom jiġu identifikati fil-programm.

Dawn l-impenji għandhom jittiehdu għal perijodu ta' bejn hames u seba' snin. Madankollu, fejn hu meħtieġ u fejn ikun debitament ġustifikat, l-Istati Membri jistgħu jiddeterminaw perijodu itwal fil-programmi ta' żvilupp rurali tagħhom għal tipi partikolari ta' impenji.

3. Il-pagamenti għandhom jikkompensaw lill-benefiċjarji għall-ispejjeż addizzjonali u d-dhul mitluf kollu li jirriżulta mill-impenji meħuda, jew parti minnu. Fejn meħtieġ, dawn jistgħu jkopru wkoll spejjeż ta' transazzjoni sal-valur massimu ta' 20 % tal-primjum imħallas għall-impenji ambjentali forestali. L-appoġġ għandu jkun limitat għall-ammont massimu stabbilit fl-Anness II.

F'kazijiet debitament ġustifikati għal operazzjonijiet li jirrigwardaw il-konservazzjoni ambjentali, jista' jingħata appoġġ bħala rata fissa jew pagament ta' darba għal kull unità għal impenji biex jitwaqqaf l-użu kummerċjali ta' siġar u foresti, ikkalkulat abbażi ta' spejjeż addizzjonali mgarrba u dhul mitluf.

4. L-appoġġ jista' jiġi provdut ukoll lil entitajiet pubbliċi u privati għall-konservazzjoni u l-promozzjoni ta' riżorsi ġenetiċi tal-foresti għal operazzjonijiet mhux koperti mill-paragrafi 1, 2 u 3.

5. Sabiex jiġi żgurat l-użu effiċjenti tar-riżorsi baġitarji tal-FAEŻR, il-Kummissjoni għandha tingħata s-setgħa li tadotta atti delegati taħt l-Artikolu 83 b'raba mat-tipi ta' operazzjonijiet eliġibbli għall-appoġġ skont il-paragrafu 4 ta' dan l-Artikolu.

Artikolu 35

Kooperazzjoni

1. L-appoġġ taħt din il-miżura għandu jingħata sabiex jipprovmwvi forum ta' kooperazzjoni li jinvolvu mill-inqas żewġ entitajiet u b'mod partikolari:

(a) approċċi ta' kooperazzjoni fost atturi differenti fis-settur agrikolu, fis-settur tal-forestrija u fil-katina tal-ikel tal-Unjoni u fost atturi oħra li jikkontribwixxu biex jintlahqu l-oġettivi u l-prijoritajiet tal-politika ta' żvilupp rurali, inklużi gruppi ta' produttori, kooperattivi u organizzazzjonijiet interprofessjonali;

(b) il-holqien ta' raggruppamenti u netwerks;

(c) l-istabbiliment u l-operat ta' gruppi operazzjonali tas-SEI għall-produttività u s-sostenibbiltà agrikola kif imsemmija fl-Artikolu 56.

2. Il-kooperazzjoni taħt il-paragrafu 1 għandha tkun marbuta, b'mod partikolari, ma' dawn il-punti li ġejjin:

(a) proġetti pilota;

(b) l-iżvilupp ta' prodotti, Prattiki, proċessi u teknoloġiji ġodda fis-setturi tal-agrikoltura, tal-ikel u tal-forestrija;

(c) il-kooperazzjoni fost l-operaturi ż-żgħar fl-organizzazzjoni ta' proċessi ta' hidma kongunti u fil-kondiviżjoni ta' faċilitajiet u riżorsi u għall-iżvilupp u/jew it-tqeghid fis-suq ta' servizzi turistiċi marbuta mat-turiżmu rurali;

(d) kooperazzjoni orizzontali u vertikali fost atturi tal-katina tal-provvista għall-istabbiliment u l-iżvilupp ta' ktajjen tal-provvista qosra u swieq lokali;

(e) attivitajiet ta' promozzjoni f'kuntest lokali marbuta mal-iżvilupp ta' ktajjen tal-provvista qosra u swieq lokali;

(f) azzjoni kongunta li ssir bil-ghan ta' mitigazzjoni jew adattament għat-tibdil fil-klima;

(g) approċċi kongunti għal proġetti ambjentali u Prattiki ambjentali kontinwi, inkluż il-ġestjoni effiċjenti tal-ilma, l-użu ta' enerġija rinnovabbli u l-preservazzjoni tal-pajsaġġ agrikolu;

(h) kooperazzjoni orizzontali u vertikali fost l-atturi tal-katina tal-provvista għall-forniment sostenibbli tal-bijomassa għall-użu fil-produzzjoni tal-ikel u tal-enerġija u fil-proċessi industrijali;

(i) l-implimentazzjoni, b'mod partikolari permezz ta' gruppi ta' msieħba pubbliċi u privati minbarra dawk definiti fil-punt (b) tal-Artikolu 32(2) tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013, ta' strateġiji ta' żvilupp lokali minbarra dawk definiti fl-Artikolu 2(19) tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013 li jindirizzaw prijetà waħda jew iżjed tal-Unjoni għall-iżvilupp rurali;

(j) it-tfassil ta' pjanijiet ta' ġestjoni tal-foresti jew strumenti ekwivalenti;

(k) id-diversifikazzjoni tal-attivitajiet tal-biedja f'attivitajiet rigward il-kura tas-saħħa, l-integrazzjoni soċjali, l-agrikoltura appoġġata mill-komunità u l-edukazzjoni rigward l-ambjent u l-ikel.

3. L-appoġġ skont il-punt (b) tal-paragrafu 1 għandu jingħata biss lil raggruppamenti u netwerks ġodda u lil dawk li jibdeu attività ġdida għalihom.

L-appoġġ għall-operazzjonijiet skont il-punti (a) u (b) tal-paragrafu 2 jista' jingħata wkoll lil atturi individwali meta tiġi prevista din il-possibbiltà fil-programm ta' żvilupp rurali.

4. Ir-riżultati tal-proġetti pilota skont il-punt (a) tal-paragrafu 2 u l-operazzjonijiet skont il-punt (b) tal-paragrafu 2 twettqu minn atturi individwali, kif previst fil-paragrafu 3, għandhom jixxandru.

5. L-ispejjeż li ġejjin, konnessi mal-forom ta' kooperazzjoni msemmija fil-paragrafu 1 għandhom ikunu eliġibbli għal appoġġ taht din il-miżura:

(a) l-ispiża ta' studji taż-żona kkonċernata, studji tal-fattibbiltà, u t-fassil ta' pjan tan-negozju jew pjan ta' ġestjoni tal-foresti jew pjan ekwivalenti jew strategija tal-iżvilupp lokali minbarra dik imsemmija fl-Artikolu 33 tar-Regolament UE (Nru) 1303/2013;

(b) l-ispiża ta' attivitajiet fiż-żona kkonċernata sabiex isir fattibbli proġett territorjali kollettiv jew proġett li għandu jittwettaq minn grupp operazzjonali tas-SEI għall-Produttività u s-Sostenibbiltà Agrikola kif imsemmija fl-Artikolu 56. Fil-każ tar-raggruppamenti, l-attività tista' tikkonċerna wkoll l-organizzazzjoni ta' taħriġ, networking bejn membri u r-reklutaġġ ta' membri godda;

(c) l-ispejjeż operazzjonali tal-kooperazzjoni;

(d) l-ispejjeż diretti ta' proġetti speċifiċi marbuta mal-implimentazzjoni ta' pjan tan-negozju, pjan ambjentali, pjan ta' ġestjoni tal-foresti jew pjan ekwivalenti, strategija tal-iżvilupp lokali minbarra dik imsemmija fl-Artikolu 33 tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013 jew spejjeż diretti ta' azzjonijiet oħrajn bil-mira tal-innovazzjoni, inklużi testijiet;

(e) l-ispiża ta' attivitajiet ta' promozzjoni.

6. Meta jiġu implimentati pjan tan-negozju jew pjan ambjentali jew pjan ta' ġestjoni tal-foresti jew pjan ekwivalenti jew strategija ta' żvilupp, l-Istati Membri jistgħu jagħtu l-ghajnuna bħala ammont globali li jkopri l-ispejjeż tal-kooperazzjoni l-ispejjeż tal-proġetti implimentati jew inkella jistgħu jkopru biss l-ispejjeż tal-kooperazzjoni u jużaw fondi minn miżuri oħra jew Fondi tal-Unjoni oħra għall-implimentazzjoni tal-proġetti.

Fejn l-appoġġ jithallas bħala ammont globali u l-proġett implimentat huwa ta' tip kopert taht miżura oħra ta' dan ir-Regolament, għandu japplika l-ammont jew ir-rata ta' appoġġ massimu rilevanti.

7. Kooperazzjoni fost atturi lokali f'reġjuni differenti jew Stati Membri għandha wkoll tkun eliġibbli għall-appoġġ.

8. L-appoġġ għandu jkun limitat għal perijodu massimu ta' seba' snin minbarra l-azzjoni ambjentali kollettiva f'każijiet debilitament ġustifikati.

9. Il-kooperazzjoni taht din il-miżura tista' tiġi kkombinata ma' proġetti appoġġati minn fondi tal-Unjoni minbarra l-FAEŻR fl-istess territorju. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li jiġi evitat il-kumpens żejjed minhabba l-kombinazzjoni ta' din il-miżura ma' strumenti oħra ta' appoġġ nazzjonali jew tal-Unjoni.

10. Sabiex jiġi żgurat l-użu effiċjenti tar-riżorsi baġitarji tal-FAEŻR, il-Kummissjoni għandha tingħata s-setgħa li tadotta atti ddelegati skont l-Artikolu 83 dwar l-ispeċifikazzjonijiet ulterjuri tal-karatteristiċi tal-proġetti pilota, raggruppamenti, networks, ktajjen qosra tal-provvista u swieq lokali li ser ikunu eliġibbli għall-appoġġ, kif ukoll li jikkonċernaw il-kondizzjonijiet għall-ghoti ta' ghajnuna lit-tipi ta' operazzjonijiet elenkati fil-paragrafu 2 ta' dan l-Artikolu.

Artikolu 36

Ġestjoni tar-riskju

1. L-appoġġ taht din il-miżura għandu jkopri:

(a) il-kontribuzzjonijiet finanzjarji bħala primjums għal assigurazzjoni tal-prodotti tar-raba', annimali u pjanti kontra telf ekonomiku għall-bdiewa kkawżat minn avvenimenti klimatiki negattivi, mard tal-annimali jew tal-pjanti, infestazzjoni tal-organizmi ta' hsara, jew incident ambjentali;

(b) kontribuzzjonijiet finanzjarji għal fondi mutwi għall-hlas ta' kumpens finanzjarju lill-bdiewa, għal telf ekonomiku kkawżat minn avvenimenti klimatiki negattivi jew mit-tfaqqigh ta' mard tal-annimali jew tal-pjanti jew infestazzjoni minn organizmi ta' hsara jew incident ambjentali;

(c) għodda għall-istabilizzazzjoni tad-dhul, fil-forma ta' kontribuzzjonijiet finanzjarji għal fondi mutwi, li tipprovdi kumpens lill-bdiewa għal tnaqqis kbir fid-dhul tagħhom.

2. Għall-finijiet ta' dan l-artikolu, "bidwi" tfisser bidwi attiv skont it-tifsira tal-Artikolu 9 tar-Regolament (UE) Nru 1307/2013.

3. Għall-finijiet tal-punti (b) u (c) tal-paragrafu 1, 'fond mutwu' tfisser skema akkreditata mill-Istat Membru skont il-ligi nazzjonali tiegħu biex il-bdiewa affiljati jassiguraw lilhom infushom, filwaqt li pagamenti ta' kumpens isiru lil bdiewa affiljati għal telf ekonomiku kkawżat minn avvenimenti klimatiki negattivi jew mit-tfaqqigh ta' mard tal-annimali jew tal-pjanti jew infestazzjoni minn organizmi ta' hsara jew incident ambjentali, jew telf ikkawżat minn annimali selvaġġi, jew għal tnaqqis kbir fid-dhul tagħhom.

4. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li jiġi evitat il-kumpens żejjed b'konsegwenza tal-kombinazzjoni ta' din il-miżura ma' strumenti oħra ta' appoġġ nazzjonali jew tal-Unjoni jew skemi ta' assigurazzjoni privati.

5. Sabiex jiġi żgurat l-użu effiċjenti tar-riżorsi baġitarji tal-FAEŻR, il-Kummissjoni għandha tinghata s-setgħa li tadotta atti ddelegati taht l-Artikolu 83 b'rabta mat-tul taż-żmien minimu u massimu tas-self kummerċjali għal fondi mutwi msemija fil-punt (b) tal-Artikolu 38(3) u l-Artikolu 39(4).

Il-Kummissjoni għandha tippreżenta rapport dwar l-implimentazzjoni ta' dan l-Artikolu lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill sal-31 ta' Diċembru 2018.

Artikolu 37

Assigurazzjoni fuq il-prodotti tar-raba', l-annimali u l-pjanti

1. L-appoġġ skont il-punt (a) tal-Artikolu 36(1) għandu jinghata biss għal kuntratti tal-assigurazzjoni li jkopru t-telf ikkawżat minn avveniment klimatiku negattiv, jew minn mard tal-annimali, jew tal-pjanti jew infestazzjoni minn organiżmi ta' ħsara, jew incident ambjentali jew miżura adottata skont id-Direttiva 2000/29/KE biex jiġu eradikati jew ikkontrollati mard tal-pjanti, jew organiżmu ta' ħsara għalihom li jeqirdu iżjed minn 30 % tal-produzzjoni annwali medja tal-bidwi fil-perijodu preċedenti ta' tliet snin jew medja ta' tliet snin ibbażata fuq il-perijodu preċedenti ta' hames snin, esklużi l-oghla entrata u dik l-iktar baxxa. L-Indiċijiet jistgħu jintużaw sabiex tiġi kkal-kulata l-produzzjoni annwali tal-bidwi. Il-metodu tal-kalkolu użat għandu jippermetti li jiġi ddeterminat it-telf reali ta' bidwi individwali f'sena partikolari.

Il-kejl tal-entità tat-telf ikkawżat jista' jiġi adattat għall-karatteristiċi speċifiċi ta' kull tip ta' prodott bl-użu ta':

- (a) indiċi bijoloġiċi (kwantità tat-telf tal-bijomassa) jew indiċi ekwivalenti ta' telf fir-rendiment stabbilit fl-livell tal-azjenda agrikola, lokali, reġjonali jew nazzjonali, jew
- (b) indiċi tat-temp (inkluża l-kwantità ta' xita u t-temperatura) stabbiliti fl-livell lokali, reġjonali jew nazzjonali.

2. Il-fatt li jkun sehh avveniment klimatiku negattiv jew li tkun faqqgħet marda tal-annimali jew tal-pjanti jew infestazzjoni ta' organiżmi ta' ħsara jew incident ambjentali jrid jiġi rikonoxxut formalment bħala tali mill-awtorità kompetenti tal-Istat Membru kkonċernat.

L-Istati Membri jistgħu, fejn xieraq, jistabbilixxu bil-quddiem il-kriterji li fuq il-bażi tagħhom dan ir-rikonoxximent formali għandu jitqies li ngħata.

3. Fir-rigward tal-mard tal-annimali, il-kumpens finanzjarju skont il-punt (a) tal-Artikolu 36(1) jista' jinghata biss fir-rigward tal-mard imsemmi fil-lista ta' mard tal-annimali stabbilita mill-Organizzazzjoni Dinjija għas-Saħħa tal-Annimali jew fl-Anness għad-Deciżjoni 2009/470/KE.

4. Il-pagamenti tal-assigurazzjoni għandhom jikkumpensaw għal mhux iżjed mit-total tal-ispiza għar-restituzzjoni tat-telf imsemmi fil-punt (a) tal-Artikolu 36(1) u ma għandhomx jirrikjedju jew jispeċifikaw it-tip jew il-kwantità tal-produzzjoni futura.

L-Istati Membri jistgħu jillimitaw l-ammont tal-primjum li hu eliġibbli għall-appoġġ billi japplikaw limiti massimi xierqa.

5. L-appoġġ għandu jkun limitat għall-ammonti massimi stabbiliti fl-Anness II.

Artikolu 38

Fondi mutwi għal avvenimenti klimatiċi negattivi, mard tal-annimali u tal-pjanti, infestazzjonijiet ta' organiżmi ta' ħsara u incidenti ambjentali

1. Sabiex ikun eliġibbli għall-appoġġ, il-fond mutwu kkonċernat għandu:

- (a) ikun akkreditat mill-awtorità kompetenti skont il-liġi nazzjonali;
- (b) ikollu politika trasparenti dwar id-depożiti fil-fond u l-għbid minnu;
- (c) ikollu regoli ċari li jattribwixxu r-responsabbiltajiet għal kwalunkwe dejn imġarrab.

2. L-Istati Membri għandhom jiddefinixxu r-regoli għall-kostituzzjoni u l-ġestjoni tal-fondi mutwi, b'mod partikolari għall-ghoti ta' pagamenti ta' kumpens u l-eliġibbiltà tal-bdiewa f'każ ta' krizi, kif ukoll għall-amministrazzjoni u l-monitoraġġ tal-konformità ma' dawn ir-regoli. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-arranġamenti relatati mal-fondi jipprevedu pieni fil-każ ta' negligenza min-naħa tal-bidwi.

Il-fatt li jkunu graw incidenti li jissemmew fil-punt (b) tal-Artikolu 36(1) għandu jiġi rikonoxxut formalment bħala tali mill-awtorità kompetenti tal-Istat Membru kkonċernat.

3. Il-kontribuzzjonijiet finanzjarji msemija fl-Artikolu 36(1)(b) jistgħu jkunu marbuta biss ma':

- (a) l-ispejjeż amministrattivi għall-istabbiliment tal-fond mutwu, mifruxa fuq massimu ta' tliet snin b'mod digressiv;
- (b) l-ammonti mħallsa mill-fond mutwu bħala kumpens finanzjarju lill-bdiewa. Barra minn hekk, il-kontribuzzjoni finanzjarja tista' tkun marbuta mal-interess fuq is-self kummerċjali mehud mill-fond mutwu għall-finijiet tal-ħlas tal-kumpens finanzjarju lill-bdiewa f'każ ta' krizi.

L-appoġġ skont il-punt (b) tal-Artikolu 36(1) għandu jinghata biss biex ikopri t-telf ikkawżat minn avvenimenti klimatiċi negattivi, mard tal-annimali jew tal-pjanti, infestazzjoni ta' organiżmi ta' ħsara, jew miżura adottata skont id-Direttiva 2000/29/KE biex jinqerdu jew jiġu kkontrollati mard tal-pjanti jew organiżmi ta' ħsara għalihom li jeqirdu iżjed minn 30 % tal-produzzjoni annwali medja tal-bidwi fil-perijodu preċedenti

ta' tliet snin jew medja ta' tliet snin ibbażata fuq il-perijodu preċedenti ta' hames snin, esklużi l-oghla entrata u dik l-iktar baxxa. L-indiċijiet jistgħu jintużaw sabiex tiġi kkalkulata l-produzzjoni annwali tal-bidwi. Il-metodu tal-kalkolu użat għandu jippermetti li jiġi ddeterminat it-telf reali ta' bidwi individwali f'sena partikolari.

L-ebda kontribuzzjoni mill-fondi pubblici m'għandha ssir lill-kapital azzjonarju inizjali.

4. Fir-rigward tal-mard tal-annimali, il-kumpens finanzjarju skont il-punt (b) tal-Artikolu 36(1) jista' jingħata fir-rigward tal-mard imsemmi fil-lista ta' mard tal-annimali stabbilita mill-Organizzazzjoni Dinjija għas-Saħha tal-Annimali jew fl-Anness għad-Deċiżjoni 2009/470/KE.

5. L-appoġġ għandu jkun limitat għar-rata massima ta' appoġġ stabbilita fl-Anness II.

L-Istati Membri jistgħu jillimitaw l-ispejjeż li huma eliġibbli għall-appoġġ billi japplikaw:

- (a) limiti massimi għal kull fond;
- (b) limiti massimi xierqa għal kull unità.

Artikolu 39

Għodda għall-istabilizzazzjoni tad-dhul

1. L-appoġġ skont il-punt (c) tal-Artikolu 36(1) għandu jingħata biss meta t-tnaqqis fid-dhul jeċċedi 30 % tad-dhul annwali medju tal-bidwi individwali fil-perijodu preċedenti ta' tliet snin jew medja ta' tliet snin ibbażata fuq il-perijodu preċedenti ta' hames snin minbarra l-oghla entrata u dik l-iktar baxxa. Id-dhul għall-finijiet tal-punt (c) tal-Artikolu 36(1) għandu jirreferi għas-somma tad-dhul li l-bidwi jirċievi mis-suq, inkluż kwalunkwe forma ta' appoġġ pubbliku, wara li jitnaqqsu l-ispejjeż tal-produzzjoni. Il-pagamenti mill-fond mutwu lill-bdiewa għandhom jikkompensaw għal anqas minn 70 % tad-dhul mitluf fis-sena li fiha l-produttur isir eliġibbli li jirċievi din l-assistenza.

2. Sabiex ikun eliġibbli għall-appoġġ, il-fond mutwu kkonċernat għandu:

- (a) ikun akkreditat mill-awtorità kompetenti skont il-liġi nazzjonali;
- (b) ikollu politika trasparenti dwar id-depożiti fil-fond u l-għid minnu;
- (c) ikollu regoli ċari li jattribwixxu r-responsabbiltajiet għal kwalunkwe dejn imġarrab.

3. L-Istati Membri għandhom jiddefinixxu r-regoli għall-kostituzzjoni u l-ġestjoni tal-fondi mutwi, b'mod partikolari għall-ghoti ta' pagamenti ta' kumpens lill-bdiewa f'każ ta' kriżi u għall-amministrazzjoni u l-monitoraġġ tal-konformità ma' dawn ir-regoli. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-arranġamenti relatati mal-fondi jipprevedu pieni fil-każ ta' negligenza min-naha tal-bidwi.

4. Il-kontribuzzjonijiet finanzjarji msemmija fil-punt (c) tal-Artikolu 36(1) jistgħu jkunu marbuta biss ma':

- (a) l-ispejjeż amministrattivi għall-istabbiliment tal-fond mutwu, mifruxa fuq massimu ta' tliet snin b'mod digressiv;
- (b) l-ammonti mħallsa mill-fond mutwu bħala kumpens finanzjarju lill-bdiewa. Barra minn hekk, il-kontribuzzjoni finanzjarja tista' tkun marbuta mal-interess fuq is-self kummerċjali mehud mill-fond mutwu għall-finijiet tal-hlas tal-kumpens finanzjarju lill-bdiewa f'każ ta' kriżi. L-ebda kontribuzzjoni mill-fondi pubblici m'għandha ssir lill-kapital azzjonarju inizjali.

5. L-appoġġ għandu jkun limitat għall-ammonti massimi stabbiliti fl-Anness II.

Artikolu 40

Finanzjament ta' pagamenti diretti nazzjonali kumplementari għall-Kroazja

1. Jista' jingħata appoġġ lill-bdiewa eliġibbli għall-pagamenti diretti nazzjonali kumplementari skont l-Artikolu 19 tar-Regolament (UE) Nru 1307/2013. Il-kondizzjonijiet stipulati f'dak l-Artikolu għandhom japplikaw ukoll għall-appoġġ li għandu jingħata skont dan l-Artikolu.

2. L-appoġġ mogħti lil bidwi fir-rigward tas-snin 2014, 2015 u 2016 ma għandux jaqbeż id-differenza bejn:

- (a) il-livell ta' pagamenti diretti applikabbli fil-Kroazja għas-sena kkonċernata skont l-Artikolu 17 tar-Regolament (UE) Nru 1307/2013; u
- (b) 45 % tal-livell korrispondenti tal-pagamenti diretti kif applikati mill-2022 'l hemm.

3. Il-kontribut tal-Unjoni għall-appoġġ mogħti skont dan l-Artikolu fil-Kroazja fir-rigward tas-snin 2014, 2015 u 2016 ma għandux jaqbeż l-20 % tal-allokazzjoni totali annwali rispettiva tagħha tal-FAEŻR.

4. Ir-rata ta' kontribuzzjoni tal-FAEŻR għall-komplementi għall-pagamenti diretti ma għandhiex taqbeż it-80 %.

Artikolu 41

Regoli dwar l-implimentazzjoni tal-miżuri

Il-Kummissjoni għandha tadotta atti ta' implimentazzjoni li jstipulaw regoli dwar l-implimentazzjoni tal-miżuri f'din it-taqsimha li jikkonċernaw:

- (a) proċeduri għall-ghazla ta' awtoritajiet jew korpi li joffru servizzi konsultattivi tal-biedja u tal-forestrija, servizzi ta' ġestjoni jew ta' sostituzzjoni b'rabta mal-azjendi agrikoli u d-digressività tal-ghajjnuna skont il-miżura tas-servizzi konsultattivi msemmija fl-Artikolu 15;

- (b) il-valutazzjoni mill-Istat Membru tal-progress tal-pjan tan-negozju, l-alternattivi ta' pagamenti kif ukoll il-modalitajiet tal-aċċess għal miżuri oħra għal bdiewa żgħażaġh skont il-miżura tal-iżvilupp tal-azjenda agrikola u tan-negozju msemmija fl-Artikolu 19;
- (c) konverżjoni għal unitajiet minbarra dawk użati fl-Anness II, u rati ta' konverżjoni ta' annimali għal unitajiet ta' bhejjem (LU - livestock unit) taht il-miżuri msemmija fl-Artikoli 28, 29, 33 u 34;
- (d) il-possibbiltà tal-użu ta' suppożizzjonijiet standard tal-ispejjeż addizzjonali u d-dhul mitluf skont il-miżuri tal-Artikoli 28 sa 31, 33 u 34 u l-kriterji għall-kalkolu tagħhom;
- (e) kalkolu tal-ammont ta' appoġġ fejn operazzjoni tkun eliġibbli għal appoġġ skont iżjed minn miżura waħda.

Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati skont il-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 84.

LEADER

Artikolu 42

Gruppi ta' azzjoni lokali LEADER

1. Minbarra l-kompiti msemmija fl-Artikolu 34 tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013, il-gruppi ta' azzjoni lokali jistgħu jwettqu kompiti addizzjonali delegati lilhom mill-Awtorità ta' Gestjoni u/jew l-aġenzija tal-pagamenti.
2. Il-gruppi ta' azzjoni lokali jistgħu jitolbu l-pagament ta' hlas bil-quddiem mill-aġenzija tal-pagamenti kompetenti jekk ikun hemm din il-possibbiltà fil-programm ta' żvilupp rurali. L-ammont ta' pagamenti bil-quddiem ma għandux jaqbeż 50 % tal-appoġġ pubbliku marbut mal-ispejjeż operazzjonali.

Artikolu 43

Pakkett tal-bidu LEADER

Appoġġ għall-iżvilupp lokali LEADER jista' jinkludi wkoll "Pakkett tal-bidu LEADER" għall-komunitajiet lokali li ma implimentawx il-LEADER fil-perjodu ta' programmazzjoni 2007-2013. Il-"Pakkett tal-bidu LEADER" għandu jikkonsisti f'appoġġ għat-tishih tal-kapaċità u proġetti pilota żgħar. L-appoġġ taht il-"Pakkett tal-bidu LEADER" ma għandux ikun kondizzjonali għall-preżentazzjoni ta' strateġija tal-iżvilupp lokali LEADER.

Artikolu 44

Attivitajiet ta' kooperazzjoni LEADER

1. L-appoġġ imsemmi fil-punt (c) tal-Artikolu 35(1) tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013 għandu jingħata għal
 - (a) proġetti ta' kooperazzjoni fi Stat Membru (kooperazzjoni interterritorjali) jew proġetti ta' kooperazzjoni bejn territorji

f'diversi Stati Membri jew ma' territorji f'pajjiżi terzi (kooperazzjoni transnazzjonali).

- (b) appoġġ tekniku preparatorju għal proġetti ta' kooperazzjoni interterritorjali u transnazzjonali, bil-kundizzjoni li l-gruppi ta' azzjoni lokali jkunu jistgħu juru li qed jipprevedu l-implimentazzjoni ta' proġett konkret.
2. Minbarra gruppi oħra ta' azzjoni lokali, l-imsieħba ta' grupp ta' azzjoni lokali skont il-FAEŻR jistgħu jkunu:
 - (a) grupp ta' msieħba pubbliċi u privati lokali f'territorju rurali li qed jimplimenta strateġija tal-iżvilupp lokali fl-Unjoni jew barra mill-Unjoni;
 - (b) grupp ta' msieħba pubbliċi u privati lokali f'territorju mhux rurali li qed jimplimenta strateġija tal-iżvilupp lokali.

3. F'każijiet fejn il-proġetti ta' kooperazzjoni ma jintgħażlax mill-gruppi ta' azzjoni lokali, l-Istati Membri għandhom jistabbilixxu sistema ta' applikazzjoni kontinwa.

Huma għandhom jippubblikaw il-proċeduri amministrattivi nazzjonali jew reġjonali li jikkonċernaw l-għażla ta' proġetti ta' kooperazzjoni transnazzjonali u lista ta' spejjeż eliġibbli mhux iktar tard minn sentejn wara d-data tal-approvazzjoni tal-programmi għall-iżvilupp rurali tagħhom.

L-approvazzjoni ta' proġetti ta' kooperazzjoni mill-awtorità kompetenti għandha ssehh mhux iżjed tard minn erba' xhur wara d-data ta' sottomissjoni tal-applikazzjoni tal-proġett.

4. L-Istati Membri għandhom jikkomunikaw lill-Kummissjoni l-proġetti ta' kooperazzjoni transnazzjonali approvati.

KAPITOLU II

Dispożizzjonijiet komuni għal diversi miżuri

Artikolu 45

Investimenti

1. Sabiex l-operazzjonijiet ta' investiment ikunu eliġibbli għall-appoġġ tal-FAEŻR, dawn għandhom ikunu preċeduti minn valutazzjoni tal-impatt ambjentali mistenni f'konformità mal-liġi speċifika għal dak it-tip ta' investiment fejn l-investiment x'aktarx li jkollu effetti negattivi fuq l-ambjent.
2. In-nefqa li hija eliġibbli għall-appoġġ tal-FAEŻR għandha tkun limitata għal:
 - (a) il-konstruzzjoni, l-akkwist, inkluż il-kiri, jew it-titjib tal-proprietà immobbli;
 - (b) ix-xiri jew ix-xiri bil-kiri ta' makkinarju u tagħmir ġdid sal-valur fis-suq tal-ass;

(c) l-ispejjeż ġenerali relatati man-nefqa msemmija fil-punti (a) u (b), bhal tariffi tal-arkitekt, tal-inġinier u dawk tal-konsultazzjoni, tariffi relatati ma' konsulenza dwar is-sostenibbiltà ambjentali u ekonomika, inkluż studji tal-fattibbiltà. L-istudji tal-fattibbiltà għandhom jibqgħu nefqa eliġibbli anke meta, abbażi tar-riżultati tagħhom, ma ssir l-ebda nefqa skont il-punti (a) u (b);

(d) l-investimenti mhux tangibbli li ġejjin: l-akkwist jew l-iżvilupp ta' softwer tal-kompjuter u l-akkwist ta' privattivi, liċenzji, drittijiet tal-awtur, marki kummerċjali;

(e) l-ispejjeż tal-istabbiliment ta' pjanijiet għall-ġestjoni tal-foresti u l-ekwivalenti tagħhom.

3. Fil-każ ta' investimenti agrikoli, ix-xiri ta' drittijiet ta' produzzjoni agrikola, intitolamenti għal hlas, annimali, pjanti annwali u t-thawwil tagħhom ma għandhomx ikunu eliġibbli għall-appoġġ ta' investment. Madankollu, f'każ tar-restawr tal-potenzjal tal-produzzjoni agrikola minn diżastri naturali jew avvenimenti katastrofici skont il-punt (b) tal-Artikolu 18(1), in-nefqa għax-xiri tal-annimali tista' tkun nefqa eliġibbli.

4. Il-benefiċjarji ta' appoġġ marbut mal-investment jistgħu jitolbu l-hlas ta' pagament bil-quddiem sa massimu ta' 50 % tal-ghajjnuna pubblika marbuta mal-investment mill-aġenzji ta' pagament kompetenti jekk dik il-possibbiltà tkun inkluża fil-programm ta' żvilupp rurali.

5. Il-kapital operatorju li huwa anċillari u marbut ma' investment ġdid fis-settur tal-agrikoltura jew tal-forestrija, li jirċievi appoġġ mill-FAEŻR permezz ta' strument finanzjarju stabbilit f'konformità mal-Artikolu 37 tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013, jista' jkun nefqa eliġibbli. Tali nefqa eliġibbli ma għandhiex teċċedi t-30 % tal-ammont totali tan-nefqa eliġibbli għall-investment. It-talba rilevanti għandha tkun debita immotivata.

6. Sabiex jitqiesu l-karatteristiċi speċjali ta' tipi partikolari ta' investimenti, il-Kummissjoni għandu jkollha s-setgħa li tadotta atti ddelegati skont l-Artikolu 83, li jistipulaw il-kondizzjonijiet li tahtom spejjeż oħra marbuta ma' kuntratti ta' kiri u tagħmir użat jistgħu jitqiesu bħala nefqa eliġibbli u jispeċifikaw it-tipi ta' infrastruttura tal-enerġija rinnovabbli li għandhom ikunu eliġibbli għall-appoġġ.

Artikolu 46

Investimenti fl-irrigazzjoni

1. Mingħajr preġudizzju għall-Artikolu 45 ta' dan ir-Regolament, fil-każ ta' irrigazzjoni f'żoni ta' irrigazzjoni ġodda u eżistenti, l-investimenti li jissodisfaw il-kondizzjonijiet f'dan l-Artikolu biss għandhom jitqiesu bħala nefqa eliġibbli.

2. Pjan ta' ġestjoni tal-baċir ta' xmara, kif mehtieg skont it-termini tad-Direttiva Qafas dwar l-Ilma, għandu jkun notifikat lill-Kummissjoni għaż-żona kollha li fiha ser isir l-investment, kif ukoll fi kwalunkwe zona oħra fejn l-ambjent tagħha jista' jiġi affettwat mill-investment. Il-miżuri li jidhru fis-sehh taht il-pjan ta' ġestjoni tal-baċir ta' xmara skont l-Artikolu 11 tad-Direttiva Qafas dwar l-Ilma u li jkunu ta' rilevanza għas-settur agrikolu kellhom ikunu speċifikati fil-programm rilevanti ta' miżuri.

3. Ikun fis-sehh l-użu ta' arloġġi tal-ilma li jippermetti l-kejl tal-użu tal-ilma fil-livell tal-investment appoġġat jew ikollu jitpoġġa fil-prattika bħala parti mill-investment.

4. Investment f'titjib ta' installazzjoni ta' irrigazzjoni eżistenti jew felement ta' infrastruttura ta' irrigazzjoni, għandu jkun eliġibbli biss jekk jiġi vvalutat ex-ante li joffri ffrankar potenzjali fl-użu tal-ilma ta' massimu ta' bejn 5 % u 25 % skont il-parametri tekniċi tal-installazzjoni jew l-infrastruttura eżistenti.

Jekk l-investment jaffettwa korpi ta' ilma ta' taht l-art jew tal-wiċċ li l-istatus tagħhom ġie identifikat bħala anqas minn tajjeb fil-pjan ta' ġestjoni rilevanti tal-baċir ta' xmara għal raġunijiet marbutin mal-kwantità tal-ilma:

(a) l-investment għandu jiżgura tnaqqis effettiv fl-użu tal-ilma, fil-livell tal-investment, li jammonta minn tal-anqas għal 50 % tal-iffrankar potenzjali tal-ilma li jkun sar possibbli permezz tal-investment;

(b) fil-każ ta' investment fazjenda agrikola wahda, huwa għandu wkoll jirriżulta fi tnaqqis għall-użu totali ta' ilma mill-azjenda li jammonta minn tal-anqas għal 50 % tal-iffrankar potenzjali tal-ilma li jkun sar possibbli fil-livell tal-investment. L-użu totali ta' ilma mill-azjenda għandu jinkludi l-ilma mibjugħ mill-azjenda.

Ebda wahda mill-kondizzjonijiet fil-paragrafu 4 ma għandha tapplika għal investment f'installazzjoni eżistenti li taffettwa biss l-effiċjenza enerġetika jew għal investment fil-holqien ta' giebja jew għal investment fl-użu ta' ilma rriċiklat li ma jaffettwax massa ta' ilma ta' taht l-art jew ta' ilma tal-wiċċ.

5. Investment li jirriżulta f'żieda netta taż-żona irrigata li taffettwa korp partikolari ta' ilma ta' taht l-art jew tal-wiċċ għandu jkun eliġibbli biss jekk:

(a) l-istatus tal-korp ta' ilma ma jkunx ġie identifikat bħala anqas minn tajjeb fil-pjan ta' ġestjoni rilevanti tal-baċir ta' xmara għal raġunijiet marbutin mal-kwantità tal-ilma; u

(b) analiżi ambjentali turi li mhux ser ikun hemm impatt ambjentali negattiv sinifikanti mill-investment; tali analiżi tal-impatt ambjentali għandha titwettaq jew tkun approvata mill-awtorità kompetenti u tista' wkoll tirreferi għal gruppi ta' azjendi.

Iż-żoni minghajr irrigazzjoni iżda li fihom kien hemm installazzjoni ta' irrigazzjoni attiva fil-passat reċenti, li għandhom jiġu stabbiliti jew iġġustifikati fil-programm, jistgħu jitqiesu bħala żoni b'irrigazzjoni għall-fini tad-determinazzjoni taż-żieda netta taż-żona b'irrigazzjoni.

6. Permezz ta' deroga mill-punt (a) tal-paragrafu 5, l-investimenti li jirriżultaw f'żieda netta taż-żona ta' irrigazzjoni jistgħu xorta jkunu eliġibbli jekk:

- (a) l-investment jiġi kkumbinat ma' investment f'installazzjoni ta' irrigazzjoni jew element ta' infrastruttura ta' irrigazzjoni eżistenti vvalutat ex-ante li joffri ffrankar potenzjali tal-ilma ta' mill-anqas bejn 5 % u 25 % skont il-parametri tekniċi tal-installazzjoni jew infrastruttura eżistenti u
- (b) l-investment iġġenerali jiżgura tnaqqis effettiv fl-użu tal-ilma, fil-livell tal-investment iġġenerali, li jammonta għal tal-anqas 50 % tal-iffrankar potenzjali tal-ilma possibbli permezz tal-investment fl-installazzjoni tal-irrigazzjoni jew l-element ta' infrastruttura eżistenti.

Barra minn hekk, permezz ta' deroga, il-kondizzjoni fil-punt (a) tal-paragrafu 5 ma għandhiex tapplika għal investimenti fl-istabbiliment ta' installazzjoni tal-irrigazzjoni ġdida li tingħata l-ilma minn giebja eżistenti approvat mill-awtoritajiet kompetenti qabel il-31 ta' Ottubru 2013 jekk jiġu sodisfatti l-kondizzjonijiet li ġejjin:

- il-giebja inkwistjoni jiġi identifikat fil-pjan rilevanti ta' gestjoni tal-baċin tax-xmara u jkun soġġett għar-rekwiziti ta' kontroll stabbiliti fl-Artikolu 11(3)(e) tad-Direttiva Qafas dwar l-Ilma;
- fil-31 ta' Ottubru 2013 kien fis-seħh limitu massimu fuq l-astrazzjonijiet totali mill-giebja jew livell minimu mehtieg ta' fluss fil-korpi tal-ilma affettwati mill-giebja;
- dak il-limitu massimu jew il-livell minimu mehtieg ta' fluss jikkonforma mal-kondizzjonijiet stabbiliti fl-Artikolu 4 tad-Direttiva Qafas dwar l-Ilma; u
- l-investment inkwistjoni ma jirriżultax fastrazzjonijiet lil hinn mil-limitu massimu fis-seħh fil-31 ta' Ottubru 2013 jew fi tnaqqis tal-livell ta' fluss fil-mases tal-ilma affettwati taht il-livell minimu mehtieg fis-seħh fil-31 ta' Ottubru 2013.

Artikolu 47

Regoli għall-pagamenti skont iż-żona

1. In-numru ta' ettari li għalihom jista' japplika impenn skont l-Artikoli 28, 29 u 34 jista' jvarja minn sena għal ohra meta:

- (a) din il-possibbiltà tkun prevista fil-programm ta' żvilupp rurali;

- (b) l-impenn inkwistjoni ma japplikax għal hbula tal-art fissi; u

- (c) ma jkunx hemm periklu li ma jintlahaqx l-oġġettiv ambjentali tal-impenn.

2. Meta l-art kollha jew parti mill-art impenjata, jew l-azjenda kollha, tiġi trasferita lil persuna ohra waqt il-perijodu ta' dak l-impenn, l-impenn jew parti minnu li jikkorrispondi għall-art trasferita jista' jkompli għaddej għall-kumplement tal-perijodu taht dik il-persuna l-ohra jew jista' jiskadi u mhux ser ikun mehtieg rimborż fir-rigward tal-perijodu li waqtu l-impenn kien effettiv.

3. Meta benefiċjarju ma jkunx jista' jkompli jikkonforma mal-impenji meħuda għax l-azjenda jew parti mill-azjenda titqassam fi hbula jew tkun is-suġġett ta' miżuri ta' konsolidazzjoni ta' art pubblika jew miżuri ta' konsolidazzjoni ta' art approvati mill-awtoritajiet pubbliċi kompetenti, l-Istati Membri għandhom jiehdu l-miżuri mehtieġa biex jippermettu li l-impenji jiġu adattati għas-sitwazzjoni l-ġdida tal-azjenda. Jekk tali adattament ikun impossibbli, l-impenn għandu jiskadi u r-rimborż ma għandux ikun mehtieg fir-rigward tal-perijodu li fih l-impenn kien effettiv.

4. Mhux ser jintalab ir-rimborż tal-ghajnuna riċevuta f'każijiet ta' force majeure u ċirkostanzi eċċezjonali kif imsemmija fl-Artikolu 2 tar-Regolament (UE) Nru 1306/2013.

5. Il-paragrafu 2, fir-rigward ta' każijiet ta' trasferiment tal-azjenda kollha, u l-paragrafu 4 għandhom japplikaw ukoll għall-impenji skont l-Artikolu 33.

6. Sabiex tiġi żgurata l-implimentazzjoni effiċjenti ta' miżuri marbuta maż-żoni u sabiex jiġu ggarantiti l-interessi finanzjarji tal-Unjoni, il-Kummissjoni għandu jkollha s-setgħa li tadotta atti ddelegati f'konformità mal-Artikolu 83 li jistipula l-kondizzjonijiet applikabbli għall-konverżjoni jew l-aġġustament ta' impenji taht il-miżuri msemmija fl-Artikoli 28, 29, 33 u 34 u, l-ispeċifikazzjoni ta' sitwazzjonijiet ohra li fihom ir-rimborż tal-ghajnuna ma għandux ikun mehtieg.

Artikolu 48

Klawsola ta' reviżjoni

Għandha tiġi prevista klawsola ta' reviżjoni għal impenji meħuda skont l-Artikoli 28, 29, 33 u 34 sabiex jiġi żgurat l-aġġustament tagħhom fil-każ ta' emendi għall-istandards, ir-rekwiziti jew l-obbligi obbligatorji rilevanti msemmija f'dawk l-Artikoli; l-impenji għandhom imorru lil hinn mill-Artikoli. Il-klawsola ta' reviżjoni għandha tkopri wkoll l-aġġustamenti mehtieġa biex jiġi evitat finanzjament doppju tal-prattiki msemmija fl-Artikolu 43 tar-Regolament (UE) Nru 1307/2013 fil-każ ta' emendi għal dawk il-prattiki.

L-impenji meħuda skont l-Artikoli 28, 29, 33 u 34 li jmorru lil hinn mill-perijodu ta' pprogrammar attwali għandu jkun fihom klawsola ta' reviżjoni li tippermetti l-aġġustament tagħhom skont il-qafas legali tal-perijodu ta' pprogrammar li jmiss.

Jekk tali aġġustament ma jiġix aċċettat mill-benefiċjarju, l-impenn għandu jiskadi u ma jkunx mehtieġ rimborż fir-rigward tal-perijodu li matulu l-impenn kien effettiv.

Artikolu 49

Għażla ta' operazzjonijiet

1. Mingħajr preġudizzju għall-punt (d) tal-Artikolu 34(3) tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013, l-Awtorità ta' Ġestjoni tal-programm ta' żvilupp rurali għandha tiddefinixxi l-kriterji ta' għażla għal operazzjonijiet wara konsultazzjoni mal-Kumitat għall-Monitoraġġ. Il-kriterji ta' għażla għandu jkollhom l-għan li jiżguraw it-trattament ugwali tal-applikanti, l-użu ahjar ta' riżorsi finanzjarji u l-indirizzar ta' miżuri skont il-prioritajiet tal-Unjoni għall-iżvilupp rurali. Fid-definizzjoni u l-applikazzjoni tal-kriterji ta' għażla, il-prinċipju ta' proporzjonalità għandu jitqies b'rabta mad-daqs tal-operat.

2. L-awtorità tal-Istat Membru responsabbli għall-għażla tal-operazzjonijiet għandha tiżgura li l-operazzjonijiet, bl-eċċezzjoni tal-operazzjonijiet taht l-Artikoli 28 sa 31, 33 sa 34 u 36 sa 39, jintgħażlu f'konformità mal-kriterji tal-għażla msemmija fil-paragrafu 1 u skont proċedura trasparenti u dokumentata sew.

3. Fejn ikun xieraq, il-benefiċjarji jistgħu jintgħażlu fuq il-bażi ta' sejhiet għal proposti, billi japplikaw kriterji ta' effikaċja ekonomika u ambjentali.

Artikolu 50

Definizzjoni ta' zona rurali

Għall-finijiet ta' dan ir-Regolament, l-Awtorità ta' Ġestjoni għandha tiddefinixxi "zona rurali" fil-livell tal-programm. L-Istati Membri jistgħu jistabbilixxu din id-definizzjoni għal miżura jew tip ta' operazzjoni jekk dan ikun debitament iġġustifikat.

KAPITOLU III

Assistenza teknika u netwerking

Artikolu 51

Finanzjament tal-assistenza teknika

1. F'konformità mal-Artikolu 6 tar-Regolament (UE) Nru 1306/2013, il-FAEŻR jista' juża sa mhux aktar minn 0,25 % tal-allokazzjoni annwali tiegħu biex jifinanzja l-kompiti msemmija fl-Artikolu 58 tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013, inklużi l-ispejjeż għall-istabbiliment u t-thaddim tan-netwerk Ewropew għall-iżvilupp rurali msemmi fl-Artikolu 52 u n-netwerk tas-SEI msemmi fl-Artikolu 53 fuq inizjattiva tal-Kummissjoni u/jew fisimha.

Il-FAEŻR jista' jifinanzja wkoll l-azzjonijiet previsti fl-Artikolu 41(2) tar-Regolament (UE) Nru 1151/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁽¹⁾, b'rabta mal-indikazzjonijiet u s-simboli tal-iskema ta' kwalità tal-Unjoni.

⁽¹⁾ Regolament (UE) Nru 1151/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-21 ta' Novembru 2012 dwar skemi tal-kwalità għal prodotti agrikoli u oġġetti tal-ikel (ĠU L 343, 14.12.2012, p. 1).

Dawk l-azzjonijiet għandhom jitwettqu f'konformità mal-Artikolu 58 tar-Regolament (UE, EURATOM) Nru 966/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁽²⁾ u kwalunkwe dispożizzjoni oħra ta' dak ir-Regolament u d-dispożizzjonijiet ta' implimentazzjoni tiegħu li jkunu applikabbli għal din il-forma ta' eżekuzzjoni tal-baġit.

2. Fuq inizjattiva tal-Istati Membri, sa massimu ta' 4 % tal-ammont totali ta' kull programm ta' żvilupp rurali jista' jiġi ddedikat għall-kompiti msemmija fl-Artikolu 59 tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013, u għal spejjeż b'rabta ma' hidma ta' thejji għad-delimitazzjoni ta' żoni li jiffaċċjaw restrizzjonijiet naturali jew oħrajn speċifiċi msemmija fl-Artikolu 32.

L-ispejjeż relatati mal-korp ta' ċertifikazzjoni msemmi fl-Artikolu 9 tar-Regolament (UE) Nru 1306/2013 ma għandhomx ikunu eliġibbli taht dan il-paragrafu.

Fi hdan dak il-limitu ta' 4 %, ammont għandu jkun riservat għall-istabbiliment u l-operazzjoni tan-netwerk rurali nazzjonali msemmi fl-Artikolu 54.

3. Fil-każ ta' programmi ta' żvilupp rurali li jkopru kemm ir-reġjuni anqas żviluppati kif ukoll reġjuni oħrajn, ir-rata ta' kontribuzzjoni tal-FAEŻR għall-assistenza teknika msemmija fl-Artikolu 59(3) tista' tiġi determinata billi jitqies it-tip predominanti ta' reġjuni, skont l-għadd tagħhom, fil-programm.

Artikolu 52

Network Ewropew għall-iżvilupp rurali

1. Għandu jiġi stabbilit network Ewropew għall-iżvilupp rurali għall-holqien ta' network tan-netwerks, l-organizzazzjonijiet, u l-amministrazzjonijiet nazzjonali attivi fil-qasam tal-iżvilupp rurali fil-livell tal-Unjoni skont l-Artikolu 51(1).

2. Il-holqien ta' network permezz tan-netwerk Ewropew għall-iżvilupp rurali għandu jkollu l-għan li:

- (a) iżid l-involvement tal-partijiet interessati kollha, u b'mod partikolari partijiet interessati oħra għall-iżvilupp agrikolu, forestali u rurali fl-implimentazzjoni tal-iżvilupp rurali;
- (b) itejjeb il-kwalità tal-programmi ta' żvilupp rurali;
- (c) ikollu rwol fl-infurmar tal-pubbliku ġenerali dwar il-benefiċċji tal-politika għall-iżvilupp rurali.
- (d) jappoġġa l-evalwazzjoni tal-programmi ta' żvilupp rurali.

⁽²⁾ Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Ottubru 2012 dwar ir-regoli finanzjarji applikabbli għall-baġit ġenerali tal-Unjoni u li jħassar ir-Regolament tal-Kunsill (KE, Euratom) Nru 1605/2002 (ĠU L 298, 26.10.2012, p. 1).

3. Il-kompiti tan-netwerk għandhom ikunu li:
- (a) jiġbor, janalizza u jxerred informazzjoni dwar azzjoni fil-qasam tal-iżvilupp rurali;
 - (b) jipprovdi appoġġ fil-proċessi ta' evalwazzjoni u fil-ġbir u l-ġestjoni ta' data;
 - (c) jiġbor, jikkonsolida u jxerred Prattiki ta' żvilupp rurali tajbin fil-livell tal-Unjoni, inkluż fir-rigward ta' metodoloġiji u għodod ta' evalwazzjoni;
 - (d) jistabbilixxi u jmxexxi gruppi tematiċi u/jew workshops bil-ghan li jiffacilita l-iskambju tal-hiliet esperti u jappoġġja l-implimentazzjoni, il-monitoraġġ u l-iżvilupp ulterjuri tal-politika ta' żvilupp rurali;
 - (e) jipprovdi informazzjoni dwar żviluppi fiż-żoni rurali tal-Unjoni u f'pajjiżi terzi;
 - (f) jorganizza laqgħat u seminars fil-livell tal-Unjoni għal dawk li huma attivament involuti fil-iżvilupp rurali;
 - (g) jappoġġja n-netwerks nazzjonali u l-inizjattivi ta' kooperazzjoni transnazzjonali u l-iskambju dwar azzjonijiet u esperjenza fil-qasam tal-iżvilupp rurali ma' netwerks f'pajjiżi terzi;
 - (h) speċifikament għall-gruppi ta' azzjoni lokali:
 - (i) johloq sinerġiji mal-attivitajiet imwettqa fil-livell nazzjonali jew reġjonali, jew it-tnejn, min-netwerks rispettivi fir-rigward ta' azzjonijiet tal-bini tal-kapaċità u skambju ta' esperjenza; u
 - (ii) jikkoopera mal-korpi tan-netwerks u tal-appoġġ tekniku għall-iżvilupp lokali stabbilit mill-FEŻR, il-FSE u l-EMFF fir-rigward tal-attivitajiet ta' żvilupp lokali u l-kooperazzjoni transnazzjonali tagħhom.
4. Il-Kummissjoni għandha tadotta ' atti ta' implimentazzjoni li jistabbilixxu l-istruttura organizzattiva u l-operat tan-netwerk Ewropew għan-netwerk tal-iżvilupp rurali. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati skont il-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 84.

Artikolu 53

Network tas-Shubija Ewropea għall-Innovazzjoni

1. Għandu jkun hemm Network tas-SEI li jappoġġja s-SEI għall-produttività u s-sostenibbiltà agrikola msemmija

fl-Artikolu 55, skont l-Artikolu 51(1). Dan għandu jippermetti l-holqien ta' network ta' gruppi operazzjonali, servizzi konsultattivi u riċerkaturi.

2. L-ghan tan-netwerk tas-SEI għandu jkun li:

- (a) jiffacilita l-iskambju ta' hiliet esperti u Prattiki tajbin;
- (b) jistabbilixxi djalogu bejn il-bdiewa u l-komunità ta' riċerka u jiffacilita l-inkluzjoni tal-partijiet interessati kollha fil-proċess ta' skambju tal-għarfien.

3. Il-kompiti tan-netwerk tas-SEI għandhom ikunu li:

- (a) jipprovdi funzjoni ta' help desk u jipprovdi informazzjoni lil atturi ewlenin dwar is-SEI;
- (b) ihegġegħ it-twaqqif ta' gruppi operazzjonali u jagħti tagħrif dwar l-opportunitajiet ipprovduti mill-politiki tal-Unjoni;
- (c) jiffacilita t-twaqqif ta' inizjattivi ta' raggruppament u proġetti pilota jew ta' dimostrazzjoni li jirrigwardaw, fost l-oħrajn il-kwistjonijiet li ġejjin:

(i) żieda fil-produttività agrikola, il-vijabbiltà ekonomika, is-sostenibbiltà, ir-rendiment u l-effiċjenza fl-użu tar-riżorsi;

(ii) l-innovazzjoni b'appoġġ għal ekonomija fuq bażi bijoloġika;

(iii) il-biodiversità, is-servizzi tal-ekosistema, il-funzjonalità tal-hamrija u l-immaniġġjar sostenibbli tal-ilma;

(iv) prodotti innovattivi u servizzi għall-katina ta' provvista integrata;

(v) il-holqien ta' opportunitajiet ta' prodotti u swieq għodda għall-prodotturi primarji;

(vi) il-kwalità tal-ikel, is-sikurezza tal-ikel u dieta bilanċjata;

(vii) it-tnaqqis tat-telf wara l-hsad u l-hela ta' ikel.

- (d) Il-ġbir u t-tixrid tal-informazzjoni fil-qasam tas-SEI, inklużi s-sejbiet tar-riċerka u teknoloġiji għodda rilevanti għall-innovazzjoni u l-iskambju tal-għarfien u skambji fil-qasam tal-innovazzjoni ma' pajjiżi terzi.

4. Il-Kummissjoni għandha tadotta atti ta' implimentazzjoni li jistabbilixxu l-istruttura organizzattiva u l-operat tan-Netwerk tas-SEI. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati skont il-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 84.

Artikolu 54

Network rurali nazzjonali

1. Kull Stat Membru għandu jistabbilixxi network rurali nazzjonali, li jiġbor fi gruppi l-organizzazzjonijiet u l-amministrazzjonijiet involuti fl-iżvilupp rurali. Is-sħubija msemmija fl-Artikolu 5 tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013 għandha tkun ukoll parti min-network rurali nazzjonali.

L-Istati Membri bi programmi reġjonali jistgħu jissottomettu għall-approvazzjoni programm speċifiku għall-istabbiliment u l-operat tan-network rurali nazzjonali tagħhom.

2. Il-hidma permezz ta' network min-network rurali nazzjonali għandu jkollu l-għan li:

- (a) iżid l-involvement tal-partijiet interessati fl-implimentazzjoni tal-iżvilupp rurali;
- (b) itejjeb il-kwalità tal-implimentazzjoni tal-programmi ta' żvilupp rurali;
- (c) jinforma lill-pubbliku ġenerali u l-benefiċjarji potenzjali dwar il-politika għall-iżvilupp rurali u opportunitajiet ta' finanzjament;
- (d) irawwem l-innovazzjoni fl-agrikoltura, il-produzzjoni tal-ikel, il-forestrija u ż-żoni rurali.

3. L-appoġġ mill-FAEŻR skont l-Artikolu 51(3) għandu jintuża:

- (a) għall-istrutturi mehtieġa biex jitmexxa n-network;
- (b) għall-preparazzjoni u l-implimentazzjoni ta' pjan ta' azzjoni li jkun ikopri mill-inqas dan li ġej:
 - (i) attivitajiet li jirrigwardaw il-ġbir ta' eżempji ta' proġetti li jkopru l-prijoritajiet kollha tal-programmi ta' żvilupp rurali;
 - (ii) attivitajiet li jirrigwardaw il-faċilitazzjoni ta' skambji tematiċi u analitiċi bejn il-partijiet interessati tal-iżvilupp rurali, il-kondiviżjoni u t-tixrid tas-sejbiet;
 - (iii) attivitajiet li jirrigwardaw il-provvista ta' taħriġ u netwerking għal gruppi ta' azzjoni lokali u b'mod partikolari assistenza teknika għal kooperazzjoni interterritorjali u transnazzjonali, l-iffaċilitar ta' kooperazzjoni fost gruppi ta' azzjoni lokali u t-tiftix ta' imsieħba għall-miżura msemmija fl-Artikolu 35;
 - (iv) attivitajiet li jirrigwardaw il-provvista ta' netwerking għal kunsilliera u servizzi ta' appoġġ għall-innovazzjoni;

(v) attivitajiet li jirrigwardaw il-kondiviżjoni u t-tixrid tas-sejbiet tal-monitoraġġ u l-evalwazzjoni;

(vi) pjan ta' komunikazzjoni li jinkludi pubbliċità u informazzjoni li jirrigwardaw il-programm ta' żvilupp rurali bi qbil mal-Awtoritajiet ta' Ġestjoni u attivitajiet ta' informazzjoni u ta' komunikazzjoni mmirati lejn il-pubbliku ġenerali;

(vii) attivitajiet li jirrigwardaw il-partecipazzjoni u l-kontribut f'attivitajiet tan-network Ewropew għall-iżvilupp rurali.

4. Il-Kummissjoni għandha tadotta atti ta' implimentazzjoni li jstipulaw regoli għall-istabbiliment u l-operat tan-networks rurali nazzjonali u l-kontenut tal-programmi speċifiċi msemmijin fil-paragrafu 1. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati skont il-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 84.

TITOLU IV

SEI Għall-Produttività u s-Sostenibbiltà Agrikola

Artikolu 55

Għanijiet

1. Is-SEI għall-produttività u s-sostenibbiltà agrikola għandha:

- (a) tippromwovi settur agrikolu u tal-foresterija effiċjenti fl-użu tar-riżorsi, ekonomikament vijabbli, produttiv, kompetittiv, b'livell baxx ta' emissjonijiet, li ma jagħmilx ħsara lill-klima u reżistenti, li jahdem lejn sistemi ta' produzzjoni agroekoloġiċi u li jahdem f'armonija mar-riżorsi naturali essenzjali li fuqhom tiddependi l-biedja u l-foresterija;
- (b) tgħin biex ikun hemm provvista kostanti u sostenibbli ta' ikel, għalf u bijomaterjali, inklużi tipi eżistenti u tipi ġodda;
- (c) ittejjeb il-proċessi tal-preservazzjoni tal-ambjent, l-adattament għat-tibdil fil-klima u l-mitigazzjoni tiegħu;
- (d) tibni pontijiet bejn ir-riċerka, l-għarfien u t-teknoloġija avvanzati u l-bdiewa, il-manijers tal-foresti, il-komunitajiet rurali, in-negozji, l-NGOs u s-servizzi konsultattivi.

2. Is-SEI għall-produttività u s-sostenibbiltà agrikola għandha tfittex li tilhaq l-għanijiet tagħha billi:

- (a) tohloq valur miżjud billi torbot ahjar ir-riċerka u l-prattiki tal-biedja u billi tinkoraggixxi l-użu iżjed mifrux ta' miżuri ta' innovazzjoni disponibbli;

- (b) tippromwovi t-traspożizzjoni iżjed mgħaġġla u iżjed mifruxa ta' soluzzjonijiet innovattivi fil-prattika; u
- (c) tinforma lill-komunità xjentifika dwar il-htigijiet ta' riċerka dwar il-prattiki tal-biedja.

3. Il-FAEŻR għandu jikkontribwixxi għall-għanijiet tas-SEI għall-produttività u s-sostenibbiltà agrikola permezz tal-appoġġ, f'konformità mal-Artikolu 35, tal-gruppi operazzjonali tas-SEI msemmija fl-Artikolu 56 u n-netwerk tas-SEI msemmi fl-Artikolu 53.

Artikolu 56

Gruppi operazzjonali

1. Gruppi operazzjonali tas-SEI għandhom jiffurmaw parti mis-SEI għall-produttività u s-sostenibbiltà agrikola. Huma għandhom jiġu stabbiliti minn atturi interessati bħal bdiewa, riċerkaturi, konsulenti u negozji involuti fis-settur agrikolu u tal-ikel, li huma rilevanti fil-kisba tal-oġettivi tas-SEI.
2. Il-gruppi operazzjonali tas-SEI għandhom jistabbilixxu proċeduri interni li jiżguraw, li l-operat u t-teħid ta' deċiżjonijiet tagħhom huwa trasparenti u li jevitaw sitwazzjonijiet ta' konflitt ta' interess.
3. L-Istati Membri għandhom jiddeċiedu fi hdan il-qafas tal-programmi tagħhom sa fejn huma ser jappoġġaw il-gruppi operazzjonali.

Artikolu 57

Kompiti tal-gruppi operazzjonali

1. Il-gruppi operazzjonali tas-SEI għandhom ifasslu pjan li jkun fih dan li ġej:
 - (a) deskrizzjoni tal-proġett innovattiv li ser jiġi żviluppat, ipprovat, adattat jew implimentat;
 - (b) deskrizzjoni tar-riżultati mistennija u l-kontribut biex jintlaħaq l-oġettiv tas-SEI għat-titjib tal-produttività u l-ġestjoni tar-riżorsi sostenibbli.
2. Meta jimplimentaw il-proġetti innovattivi tagħhom, il-gruppi operazzjonali għandhom:
 - (a) jieħdu deċiżjonijiet dwar l-elaborazzjoni u l-implimentazzjoni ta' azzjonijiet innovattivi; u
 - (b) jimplimentaw azzjonijiet innovattivi permezz ta' miżuri ffinanzjati permezz ta' programmi ta' żvilupp rurali.

3. Il-gruppi operazzjonali għandhom ixerrdu r-riżultati tal-proġett tagħhom, b'mod partikolari permezz tan-netwerk tas-SEI.

TITOLU V

DISPOŻIZZJONIJET FINANZJARJI

Artikolu 58

Riżorsi u d-distribuzzjoni tagħhom

1. Mingħajr preġudizzju għall-paragrafi 5, 6 u 7 ta' dan l-Artikolu, l-ammont totali ta' appoġġ tal-Unjoni għall-iżvilupp rurali taht dan ir-Regolament għall-perijodu mill-1 ta' Jannar 2014 sal-31 ta' Diċembru 2020 għandu jkun EUR 84 936 miljun, fil-prezzijiet tal-2011, skont il-qafas finanzjarju pluriennali għas-snin mill-2014 sal-2020.
2. 0,25 % tar-riżorsi msemmija fil-paragrafu 1 għandhom ikunu ddedikati għall-assistenza teknika għall-Kummissjoni kif imsemmi fl-Artikolu 51(1).
3. Għall-finijiet tal-ipprogrammar u l-inkluzjoni sussegwenti tagħhom fil-baġit ġenerali tal-Unjoni, l-ammonti msemmija fil-paragrafu 1 għandhom jiġu indikati bir-rata ta' 2 % fis-sena.
4. It-tqassim annwali skont l-Istat Membru tal-ammonti msemmija fil-paragrafu 1, wara tnaqqis tal-ammont imsemmi fil-paragrafu 2 huwa stipulat fl-Anness I.
5. Fondi trasferiti minn Stat Membru skont l-Artikolu 14(2) tar-Regolament (UE) Nru 1306/2013 għandhom jtnaqqsu mill-ammonti allokati lil dak l-Istat Membru f'konformità mal-paragrafu 4.
6. Il-fondi ttrasferiti lejn il-FAEŻR b'applikazzjoni tal-Artikoli 7(2) u 14(1) tar-Regolament (UE) Nru 1307/2013 u l-fondi ttrasferiti lejn il-FAEŻR b'applikazzjoni tal-Artikoli 10b u 136 tar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 73/2009 ⁽¹⁾ fir-rigward tas-sena kalendarja 2013 għandhom ukoll jiġu inkluzi fit-tqassim annwali msemmi fil-paragrafu 4.
7. Sabiex jittiehed kont tal-iżviluppi marbutin mat-tqassim annwali msemmi fil-paragrafi 4, inkluzi t-trasferimenti msemmija fil-paragrafi 5 u 6; biex isiru aġġustamenti tekniċi mingħajr ma jinbidlu l-allokazzjonijiet ġenerali; jew biex jittiehed kont ta' kwalunkwe bidla oħra prevista minn att leġislativ wara l-adozzjoni ta' dan ir-Regolament, il-Kummissjoni għandha tingħata s-setgħa li tadotta atti delegati, f'konformità mal-Artikolu 83, biex issir revizzjoni tal-limiti massimi stabbiliti fl-Anness I.

⁽¹⁾ Ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 73/2009 tad-19 ta' Jannar 2009 li jistabbilixxi regoli komuni għal skemi ta' appoġġ dirett għal bdiewa fi hdan il-politika agrikola komuni u li jistabbilixxi ċerti skemi ta' appoġġ għal bdiewa, u li jemenda r-Regolamenti (KE) Nru 1290/2005, (KE) Nru 247/2006, (KE) Nru 378/2007 u li jirrevoka r-Regolament (KE) Nru 1782/2003 (ĠU L 30, 31.1.2009, p. 16).

8. Għall-finijiet tal-allokazzjoni tar-riżerva ta' prestazzjoni msemmija fl-Artikolu 22(3) u (4) tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013, id-dhul assenjat disponibbli miġbur skont l-Artikolu 43 tar-Regolament (UE) Nru 1306/2013 tal-FAEŻR, għandu jiġdied mal-ammonti msemmija fl-Artikolu 20 tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013. Dak id-dhul assenjat disponibbli għandu jkun allokati lill-Istati Membri b'mod proporzjonat għas-sehem tal-ammont totali tal-appoġġ mill-FAEŻR.

Artikolu 59

Kontribuzzjoni mill-fond

1. Id-deċiżjoni li tapprova programm ta' żvilupp rurali għandha tistabbilixxi l-kontribuzzjoni massima mill-FAEŻR lill-programm. Id-deċiżjoni għandha tidentifika b'mod ċar, fejn ikun mehtieg, l-appropriazzjonijiet allokati lir-reġjuni inqas żviluppati.

2. Il-kontribuzzjoni mill-FAEŻR għandha tiġi kkalkulata fuq il-bażi tal-ammont tan-nefqa pubblika eliġibbli.

3. Il-programmi ta' żvilupp rurali għandhom jistabbilixxu rata ta' kontribuzzjoni unika mill-FAEŻR applikabbli għall-miżuri kollha. Fejn applikabbli, għandha tiġi stabbilita rata ta' kontribuzzjoni mill-FAEŻR separata għar-reġjuni inqas żviluppati, għar-reġjuni ultraperiferiċi u għall-gżejjer żgħar tal-Eġew skont it-tifsira tar-Regolament (KEE) Nru 2019/93, kif ukoll għar-reġjuni ta' transizzjoni. Ir-rata ta' kontribuzzjoni massima mill-FAEŻR għandha tkun:

- (a) 85 % tan-nefqa pubblika eliġibbli fir-reġjuni inqas żviluppati, fir-reġjuni ultraperiferiċi u fil-gżejjer żgħar tal-Eġew skont it-tifsira tar-Regolament (KEE) Nru 2019/93;
- (b) 75 % tan-nefqa pubblika eliġibbli għar-reġjuni kollha li l-PDG per capita tagħhom għall-perijodu 2007-2013 kien anqas minn 75 % tal-medja tal-UE-25 għall-perijodu ta' referenza iżda li l-PDG per capita tagħhom huwa oghla minn 75 % tal-medja tal-PDG tal-UE-27;
- (c) 63 % tan-nefqa pubblika eliġibbli għar-reġjuni ta' transizzjoni minbarra dawk imsemmijin fil-punt (b) ta' dan il-paragrafu;
- (d) 53 % tan-nefqa pubblika eliġibbli fir-reġjuni l-oħra.

Ir-rata ta' kontribuzzjoni minima mill-FAEŻR għandha tkun 20 %.

4. Permezz ta' deroga mill-paragrafu 3, il-kontribuzzjoni massima tal-FAEŻR għandha tkun:

- (a) 80 % għall-miżuri msemmija fl-Artikoli 14, 27 u 35, għall-iżvilupp lokali LEADER imsemmi fl-Artikolu 32 tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013 u għal operazzjonijiet taht il-punt (a)(i) tal-Artikolu 19(1). Dik ir-rata tista' tiżdied sa mhux aktar minn 90 % għall-programmi ta' reġjuni inqas żviluppati, ir-reġjuni ultraperiferiċi, tal-gżejjer żgħar tal-Eġew

skont it-tifsira tar-Regolament (KEE) Nru 2019/93 u tar-reġjuni ta' transizzjoni msemmija fil-punti (b) u (c) tal-paragrafu 3;

- (b) 75 % għall-operazzjonijiet li jikkontribwixu għall-oġġettivi tal-ambjent u tal-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima u l-adattament għalih skont l-Artikoli 17, punti (a) u (b) tal-Artikolu 21(1), l-Artikoli 28, 29, 30, 31 u 34.
- (c) 100 % għall-istrumenti finanzjarji fuq livell tal-Unjoni msemmija fil-punt (a) tal-Artikolu 38(1) tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013;
- (d) ir-rata ta' kontribuzzjoni applikabbli għall-miżura kkonċernata żdiedet b'10 punti perċentwali addizzjonali għal kontribuzzjonijiet għal strumenti finanzjarji msemmija fil-punt (b) tal-Artikolu 38(1) tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013.
- (e) 100 % għall-operazzjonijiet li qed jirċievu finanzjament mill-fondi ttrasferiti għall-FAEŻR bl-applikazzjoni tal-Artikolu 7(2) u l-Artikolu 14(1) tar-Regolament (UE) Nru 1306/2013.
- (f) 100 % għal ammont ta' EUR 500 miljun, fil-prezzijiet tal-2011, allokati lill-Portugall u għal ammonta ta' EUR 7 miljuni, fil-prezzijiet tal-2011, allokati lil Cipru, b'kondizzjoni li dawk l-Istati Membri qed jirċievu assistenza finanzjarja f'konformità mal-Artikolu 136 u 143 TFUE fl-1 ta' Jannar 2014 jew wara, sal-2016 meta l-applikazzjoni ta' din id-dispożizzjoni għandha tiġi valutata mill-ġdid.
- (g) Għall-Istati Membri li jirċievu, fl-1 ta' Jannar 2014 jew wara, assistenza finanzjarja f'konformità mal-Artikoli 136 u 143 TFUE, ir-rata tal-kontribuzzjoni tal-FAEŻR li tirriżulta mill-applikazzjoni tal-Artikolu 24(1) tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013 tista' toghla b'massimu ta' 10 punti perċentwali addizzjonali sa massimu totali ta' 95 %, għan-nefqa li għandha tithallas minn dawn l-Istati Membri fl-ewwel sentejn tal-implimentazzjoni tal-programm ta' żvilupp rurali. Ir-rata tal-kontribuzzjoni tal-FAEŻR li tkun applikabbli mingħajr din id-deroga għandha, madankollu, tkun rispettata għan-nefqa pubblika totali magħmula matul il-perijodu ta' pprogrammar.

5. Mill-anqas 5 %, u fil-każ tal-Kroazja 2,5 %, tal-kontribuzzjoni totali tal-FAEŻR lill-programm ta' żvilupp rurali għandu jiġi rrizervat għal-LEADER.

6. Tal-inqas 30 % tal-kontribuzzjoni totali tal-FAEŻR għall-programm ta' żvilupp rurali għandu jkun riservat għal miżuri taht l-Artikoli li ġejjin: l-Artikolu 17 għall-investimenti relatati mal-ambjent u l-klima; l-Artikoli 21, 28, 29 u 30, bl-eċċezzjoni tal-ħlasijiet relatati mad-Direttiva Qafas dwar l-ilma; u l-Artikoli 31, 32 u 34.

L-ewwel subparagrafu ma għandux japplika għar-reġjuni ultraperiferiċi u t-territorji extra-Ewropej tal-Istati Membri.

7. Fejn Stat Membru jippreżenta kemm programm nazzjonali kif ukoll sett ta' programmi reġjonali, il-paragrafi 5 u 6 ma għandhomx japplikaw għall-programm nazzjonali. Il-kontribuzzjoni tal-FAEŻR għall-programm nazzjonali għandha titqies għall-finijiet tal-kalkolu tal-perċentwal imsemmi fil-paragrafi 5 u 6 għal kull programm reġjonali, b'mod proporzjonali għas-sehem ta' dak il-programm reġjonali mill-allokazzjoni nazzjonali.

8. Nefqa kkofinanzjata mill-FAEŻR ma għandhiex tkun ikkofinanzjata permezz ta' kontribuzzjoni mill-Fondi Strutturali, mill-Fond ta' Koeżjoni jew minn kwalunkwe strument finanzjarju ieħor tal-Unjoni.

9. In-nefqa pubblika fl-ghajnuna lill-intrapriżi għandha tikkonforma mal-limiti ta' ghajnuna stabbiliti fir-rigward tal-ghajnuna mill-Istat, sakemm dan ir-Regolament ma jipprevedix mod ieħor.

Artikolu 60

Eligibbiltà tan-nefqa

1. Permezz ta' deroga mill-Artikolu 65(9) tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013, f'każijiet ta' miżuri ta' emerġenza minhabba diżastri naturali, il-programmi għall-iżvilupp rurali jistgħu jipprevedu li l-eligibbiltà tan-nefqa marbuta ma' bidliet fil-programm tista' tibda tgħodd mid-data meta jkun seħh id-diżastru naturali.

2. In-nefqa għandha tkun eligibbli għal kontribuzzjoni mill-FAEŻR biss meta tkun imġarrba għal operazzjonijiet li ġew decizi mill-Awtorità ta' Ġestjoni tal-programm inkwistjoni jew taht ir-responsabbiltà tagħha, skont il-kriterji ta' għażla msemmija fl-Artikolu 49.

Bl-eċċezzjoni ta' spejjeż ġenerali kif definiti fl-Artikolu 45(2)(c), fir-rigward ta' operazzjonijiet ta' investiment taht miżuri li jaqgħu taht l-ambitu tal-Artikolu 42 TFUE, hija biss in-nefqa mġarrba wara li tkun giet ippreżentata applikazzjoni lill-awtorità kompetenti li għandha titqies eligibbli.

L-Istati Membri jistgħu jipprevedu fil-programmi tagħhom li n-nefqa għandha tkun eligibbli biss meta tkun iġġarrbet wara li l-applikazzjoni għall-appoġġ tkun giet approvata mill-awtorità kompetenti.

3. Il-paragrafi 1 u 2 ma għandhomx japplikaw għall-Artikolu 51(1) u (2).

4. Il-pagamenti minn benefiċjarji għandhom ikunu appoġġati minn fatturi u dokumenti li jagħtu prova tal-pagament. Meta dan ma jkunx jista' jsir, il-pagamenti għandhom jiġu appoġġati b'dokumenti ta' valur ġustifikattiv ekwivalenti, minbarra għall-forom ta' appoġġ taht il-punt (b), (c) u (d) tal-Artikolu 67(1) tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013.

Artikolu 61

Nefqa eligibbli

1. Meta l-ispejjeż operazzjonali jkunu koperti b'appoġġ skont dan ir-Regolament, għandhom ikunu eligibbli t-tipi ta' spejjeż li ġejjin:

- (a) spejjeż operazzjonali;
- (b) spejjeż tal-persunal;
- (c) spejjeż tat-taħriġ;
- (d) spejjeż marbuta mar-relazzjonijiet pubbliċi;
- (e) spejjeż finanzjarji;
- (f) spejjeż tan-netwerks.

2. L-istudji għandhom jikkostitwixxu nefqa eligibbli biss meta jkunu marbuta ma' operazzjoni speċifika taht il-programm jew l-oġettivi u l-miri speċifiċi tal-programm.

3. Il-kontribuzzjonijiet in natura fil-forma ta' provvedimenti ta' xogħlijiet, oġġetti, servizzi, art u proprjetà immobbli li għalihom ma sar l-ebda hlas bi flus kontanti u li huma apoġġati minn fatturi u dokumenti oħra li għandhom valur ġustifikattiv ekwivalenti, jistgħu jkunu eligibbli għall-appoġġ sakemm ikunu sodisfatti l-kondizzjonijiet tal-Artikolu 69 tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013.

Artikolu 62

Verifikabbiltà u kontrollabbiltà tal-miżuri

1. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-miżuri kollha għall-iżvilupp rurali li jkollhom l-intenzjoni li jimplimentaw ikunu verifikabbli u kontrollabbli. Għal dan il-ghan, l-Awtorità ta' Ġestjoni u l-aġenzija tal-pagamenti ta' kull programm ta' żvilupp rurali għandhom jipprovdu valutazzjoni ex ante tal-verifikabbiltà u l-kontrollabbiltà tal-miżuri li għandhom jiġu inklużi fil-programm ta' żvilupp rurali. L-Awtorità ta' Ġestjoni u l-aġenzija tal-pagamenti għandhom iwettqu wkoll il-valutazzjoni tal-verifikabbiltà u l-kontrollabbiltà tal-miżuri waqt l-implimentazzjoni tal-programm ta' żvilupp rurali. Il-valutazzjoni ex ante u l-valutazzjoni waqt il-perijodu tal-implimentazzjoni għandhom iqisu r-risultati tal-kontrolli fil-perijodu tal-ipprogrammar preċedenti u dak kurrenti. Meta l-valutazzjoni tiżvela li r-rekwiżiti tal-verifikabbiltà u l-kontrollabbiltà ma jkunux ġew sodisfatti, il-miżuri kkonċernati għandhom jiġu aġġustati skont dan.

2. Meta tingħata ghajnuna fuq il-bażi tal-ispejjeż standard jew spejjeż addizzjonali u dħul mitluf, l-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-kalkoli rilevanti jkunu xierqa u preċiżi u stabbiliti bil-quddiem fuq il-bażi ta' kalkolu ġust, ekwu u verifikabbli. Għal dan il-ghan, korp li jkun funzjonalment indipendenti mill-awtoritajiet responsabbli għall-implimentazzjoni tal-programmi u li jkollu l-kompetenza xierqa għandu jagħmel il-kalkoli jew jikkonferma l-adegwatezza u l-preċiżjoni tal-kalkoli. Fil-programm ta' żvilupp rurali għandha tiġi inkluża dikjarazzjoni li tikkonferma l-adegwatezza u l-preċiżjoni tal-kalkoli.

Artikolu 63

Hlasijiet bil-quddiem

1. Il-pagament ta' hlasijiet bil-quddiem għandu jkun soġġett għall-istabbiliment ta' garanzija tal-bank jew garanzija ekwivalenti korrispondenti għal 100 % tal-ammont tal-hlas bil-quddiem. Fir-rigward tal-benefiċjarji pubbliċi, il-hlasijiet bil-quddiem għandhom jithallsu lill-muniċipalitajiet, l-awtoritajiet reġionali u l-assoċjazzjonijiet tagħhom, kif ukoll lil korpi tal-ligi pubblika.

Facilità pprovduta bhala garanzija minn awtorità pubblika għandha titqies li hi ekwivalenti għall-garanzija msemija fl-ewwel subparagrafu, sakemm l-awtorità timpenja ruhha li thallas l-ammont kopert minn dik il-garanzija jekk l-intitolament għall-hlas bil-quddiem imhallas ma jkunx stabbilit.

2. Il-garanzija tista' tiġi rilaxxata meta l-aġenzija tal-pagamenti kompetenti tistabbilixxi li l-ammont ta' nefqa proprja korrispondenti għall-kontribuzzjoni pubblika marbuta mal-operazzjoni jaqbez l-ammont tal-hlas bil-quddiem.

TITOLU VI

ĠESTJONI, KONTROLL U PUBBLIĊITÀ

Artikolu 64

Responsabbiltajiet tal-Kummissjoni

Sabiex tiġi żgurata ġestjoni finanzjarja tajba, fil-kuntest tal-ġestjoni kongunta, skont l-Artikolu 317 TFUE, il-Kummissjoni għandha tiehu l-miżuri u twettaq il-kontrolli stabbiliti fir-Regolament (UE) Nru 1306/2013.

Artikolu 65

Responsabbiltajiet tal-Istati Membri

1. L-Istati Membri għandhom jadottaw id-dispożizzjonijiet legiſlattivi, statutorji u amministrattivi skont l-Artikolu 58(1) tar-Regolament (UE) Nru 1306/2013 sabiex jiġi żgurat li l-interessi finanzjarji tal-Unjoni jiġu protetti effettivament.

2. L-Istati Membri għandhom jaħtru, għal kull programm ta' żvilupp rurali, l-awtoritajiet li ġejjin:

(a) l-Awtorità ta' Ġestjoni, li tista' tkun korp pubbliku jew privat li jaġixxi fil-livell nazzjonali jew reġionali, jew l-Istat Membru nnifsu meta jwettaq dak il-kompitu, u li tkun inkarigata mill-ġestjoni tal-programm ikkonċernat;

(b) l-aġenzija tal-pagamenti akkreditata skont it-tifsira tal-Artikolu 7 tar-Regolament (UE) Nru 1306/2013;

(c) il-korp ta' ċertifikazzjoni skont it-tifsira tal-Artikolu 9 tar-Regolament (UE) Nru 1306/2013.

3. L-Istati Membri għandhom jiżguraw, għal kull programm ta' żvilupp rurali, li s-sistema rilevanti tal-ġestjoni u l-kontroll

tkun giet stabbilita b'mod li tiżgura allokkazzjoni ċara u separazzjoni tal-funzjonijiet bejn l-Awtorità ta' Ġestjoni u korpi ohra. L-Istati Membri għandhom ikunu responsabbli biex jiżguraw li s-sistemi jiffunzjonaw b'mod effettiv matul il-perjodu ta' pprogrammar.

4. L-Istati Membri għandhom jiddefinixxu b'mod ċar il-kompiti tal-Awtorità ta' Ġestjoni, l-Aġenzija tal-Pagamenti u l-gruppi ta' azzjoni lokali taht LEADER fir-rigward tal-applikazzjoni tal-kriterji ta' eliġibbiltà u ta' għażla u l-proċedura tal-għażla tal-proġetti.

Artikolu 66

Awtorità ta' Ġestjoni

1. L-Awtorità ta' Ġestjoni għandha tkun responsabbli għall-ġestjoni u l-implimentazzjoni tal-programm b'mod effiċjenti, effettiv u korrett u b'mod partikolari li:

(a) tiżgura li jkun hemm sistema elettronika sikura xierqa li tirreġistra, iżżomm, timmaniġġa u tirrapporta informazzjoni statistika dwar il-programm u l-implimentazzjoni tiegħu mehtieġa għall-finijiet tal-monitoraġġ u l-evalwazzjoni u, b'mod partikolari, l-informazzjoni mehtieġa għall-monitoraġġ tal-progress b'rabta mal-oġġettivi u l-prijoritajiet definiti;

(b) tipprovdi lill-Kummissjoni, sal-31 ta' Jannar u l-31 ta' Ottubru f'kull sena tal-programm, informazzjoni indikattiva rilevanti dwar l-operazzjonijiet magħżula għall-finanzjament, inkluż informazzjoni dwar ir-rendiment u indikaturi finanzjarji;

(c) tiżgura li l-benefiċjarji u l-korpi l-ohra involuti fl-implimentazzjoni tal-operazzjonijiet:

(i) jiġu mgħarrfa dwar l-obbligi tagħhom li jirriżultaw mill-għajnuna mogħtija, u jzommu sistema ta' kontabbiltà separata jew kodiċi ta' kontabbiltà xieraq għat-transazzjonijiet kollha marbuta mal-operazzjoni;

(ii) ikunu konxji tar-rekwiżiti fir-rigward tal-provvediment tad-data lill-Awtorità ta' Ġestjoni u r-reġistrazzjoni tar-rendiment u r-riżultati;

(d) tiżgura li l-evalwazzjoni ex ante msemija fl-Artikolu 55 tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013 tikkonforma mas-sistema ta' monitoraġġ u evalwazzjoni u taċċettahom u tippreżentahom lill-Kummissjoni;

(e) tiżgura li l-pjan ta' evalwazzjoni msemmi fl-Artikolu 56 tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013 ikun introdott, li l-evalwazzjoni tal-programm ex post imsemija fl-Artikolu 57 tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013 issir fil-limiti ta' żmien stipulat fdak ir-Regolament, sabiex ikun żgurat li dawn l-evalwazzjonijiet jikkonformaw mas-sistema ta' monitoraġġ u evalwazzjoni u tippreżentahom lill-Kumitat ta' Monitoraġġ u lill-Kummissjoni;

- (f) tipprovdi lill-Kumitat ta' Monitoraġġ bl-informazzjoni u d-dokumenti mehtieġa biex tkun issorveljata l-implimentazzjoni tal-programm fid-dawl tal-oġġettivi u l-prijoritajiet speċifiċi tiegħu;
- (g) tfassal il-programm annwali dwar il-progress, inklużi t-tabelli ta' monitoraġġ aggregati, u, wara approvazzjoni mill-Kumitat ta' Monitoraġġ, tipprezentah lill-Kummissjoni;
- (h) tiżgura li l-aġenzija tal-pagamenti tirċievi l-informazzjoni mehtieġa kollha, b'mod partikolari dwar il-proċeduri operati u kwalunkwe kontroll imwettaq b'relazzjoni mal-operazzjonijiet magħżula għall-finanzjament, qabel ma jkunu awtorizzati l-pagamenti;
- (i) tiżgura l-pubbliċità għall-programm, inkluż permezz tan-netwerk rurali nazzjonali, billi tgħarraf lill-benefiċjarji potenzjali, lill-organizzazzjonijiet professjonali, lill-imsieħba ekonomiċi u soċjali, lill-korpi involuti fil-promozzjoni tal-ugwaljanza bejn l-irġiel u n-nisa, u lill-organizzazzjonijiet mhux governattivi ikkonċernati, inklużi organizzazzjonijiet ambjentali, dwar il-possibiltajiet offruti mill-programm u r-regoli sabiex jinkiseb aċċess għall-finanzjament tal-programm kif ukoll billi tgħarraf lill-benefiċjarji dwar il-kontribuzzjoni tal-Unjoni u lill-pubbliku ġenerali dwar ir-rwol li għandha l-Unjoni fil-programm.

2. L-Istat Membru jew l-Awtorità ta' Ġestjoni jistgħu jaħtru korp intermedjarju wiehed jew iktar li jinkludi lill-awtoritajiet lokali, il-korpi għall-iżvilupp reġjonali jew l-organizzazzjonijiet mhux governattivi, biex iwettqu l-ġestjoni u l-implimentazzjoni ta' operazzjonijiet għall-iżvilupp rurali.

Meta parti mill-kompiti tagħha jiġu delegati lil korp iehor, l-Awtorità ta' Ġestjoni għandha żżomm responsabbiltà shiha għall-effiċjenza u l-korrettezza tal-ġestjoni u l-implimentazzjoni ta' dawk il-kompiti. L-Awtorità ta' Ġestjoni għandha tiżgura li jkunu stabbiliti dispożizzjonijiet xierqa li jippermettu lill-korp iehor jikseb id-data u l-informazzjoni kollha mehtieġa għall-eżekuzzjoni ta' dawk il-kompiti.

3. Meta sottoprogramm tematiku, kif imsemmi fl-Artikolu 7, jiġi inkluż fil-programm għall-iżvilupp rurali, l-Awtorità ta' Ġestjoni tista' tahtar korp intermedjarju wiehed jew iktar, inklużi awtoritajiet lokali, gruppi ta' azzjoni lokali jew organizzazzjonijiet mhux governattivi, biex iwettqu l-ġestjoni u l-implimentazzjoni ta' dik l-istrategija. F'dan il-każ għandu japplika l-paragrafu 2.

L-awtorità ta' ġestjoni għandha tiżgura li l-operazzjonijiet u r-rendimenti ta' dan is-sottoprogramm tematiku jiġu identifikati separatament għall-finijiet tas-sistema tal-monitoraġġ u l-evalwazzjoni msemmija fl-Artikolu 67.

4. Soġġett għar-rwol tal-aġenziji ta' pagament u korpi ohra kif stabbilit fir-Regolament (UE) Nru 1306/2013, fejn Stat Membru għandu aktar minn programm wiehed, jista' jiġi nominat korp ta' koordinazzjoni bil-għan li jiżgura l-konsistenza fl-immaniġġjar tal-fondi u li jipprovdi rabta bejn il-Kummissjoni u l-awtoritajiet ta' ġestjoni nazzjonali.

5. Il-Kummissjoni għandha tadotta atti ta' implimentazzjoni li jistabbilixxu kondizzjonijiet uniformi għall-applikazzjoni tal-informazzjoni u r-rekwiżiti tal-pubbliċità msemmija fil-punt (i) tal-paragrafu 1.

TITOLU VII

MONITORAĠĠ U EVALWAZZJONI

KAPITOLU I

Dispożizzjonijiet ġenerali

Taqsim 1

Stabbiliment u oġġettivi sistema ta' monitoraġġ u evalwazzjoni

Artikolu 67

Sistema ta' monitoraġġ u evalwazzjoni

F'konformità ma' dan it-Titolu, għandha titfassal sistema komuni ta' monitoraġġ u evalwazzjoni b'kooperazzjoni bejn il-Kummissjoni u l-Istati Membri u għandha tiġi adottata mill-Kummissjoni permezz ta' atti ta' implimentazzjoni. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati skont il-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 84.

Artikolu 68

Għanijiet

Is-sistema ta' monitoraġġ u evalwazzjoni għandu jkollha l-oġġettivi li:

- (a) turi l-progress u l-kisbiet tal-politika ta' żvilupp rurali u li tevalwa l-impatt, l-effikaċja, l-effiċjenza u r-rilevanza tal-interventi tal-politika ta' żvilupp rurali;
- (b) tikkontribwixxi biex jingħata appoġġ immirat aħjar għall-iżvilupp rurali;
- (c) tappoġġa proċess ta' taġlim komuni marbut mal-monitoraġġ u l-evalwazzjoni.

Taqsim 2

Dispożizzjonijiet tekniċi

Artikolu 69

Indikaturi komuni

1. Għandha tiġi speċifikata lista ta' indikaturi komuni marbuta mas-sitwazzjoni inizjali kif ukoll mal-eżekuzzjoni finanzjarja, ir-rendimenti, ir-riżultati u l-impatt tal-programm u li tkun applikabbli għal kull programm fis-sistema ta' monitoraġġ u evalwazzjoni previsti fl-Artikolu 67 biex tkun tista' ssir l-aggregazzjoni tad-data fil-livell tal-Unjoni.

2. L-indikaturi komuni għandhom ikunu bbażati fuq data disponibbli u għandhom ikunu marbuta mal-istruttura u l-oġġettivi tal-politika ta' żvilupp rurali u għandhom jippermettu l-valutazzjoni tal-progress, l-effiċjenza u l-effikaċja tal-implimentazzjoni tal-politika abbażi tal-oġġettivi u l-miri fil-livell tal-Unjoni, nazzjonali u tal-programm. L-indikaturi komuni ta' impatt għandhom ikunu bbażati fuq id-data disponibbli.

3. L-evalwatur għandu jikkwantifika l-impatt tal-programm imkejjel mill-indikaturi tal-impatt. Abbażi tal-evidenza fl-evalwazzjonijiet dwar il-PAK, inklużi l-evalwazzjonijiet dwar programmi ta' Żvilupp Rurali, il-Kummissjoni għandha, bl-għajnuna tal-Istati Membri, tevalwa l-impatt ikkombinat tal-istrumenti kollha tal-PAK.

Artikolu 70

Sistema Elettronika ta' Informazzjoni

Informazzjoni ewlenija dwar l-implimentazzjoni tal-programm, dwar kull operazzjoni magħżula għall-finanzjament, kif ukoll dwar operazzjonijiet kompluti, mehtieġa għall-monitoraġġ u l-evalwazzjoni, inkluż informazzjoni ewlenija dwar kull benefiċjarju u proġett, għandhom jiġu rrekordjati u miżmuma elettronikament.

Artikolu 71

Għoti ta' informazzjoni

Il-benefiċjarji tal-appoġġ skont il-miżuri ta' żvilupp rurali u l-gruppi ta' azzjoni lokali għandhom jimpennaw ruhhom li jipprovdur lill-Awtorità ta' Ġestjoni u/jew lill-evalwaturi mahtura jew korpi ohra delegati li jwettqu funzjonijiet fisimha, l-informazzjoni kollha mehtieġa li tippermetti l-monitoraġġ u l-evalwazzjoni tal-programm, b'mod partikolari biex jintlahqu objettivi u prijoritajiet speċifikati.

KAPITOLU II

Monitoraġġ

Artikolu 72

Proċeduri ta' monitoraġġ

1. L-Awtorità ta' Ġestjoni u l-Kumitat għall-Monitoraġġ imsemmija fl-Artikolu 47 tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013 għandhom jissorveljaw il-kwalità tal-implimentazzjoni tal-programm.

2. L-Awtorità ta' Ġestjoni u l-Kumitat għall-Monitoraġġ għandhom iwettqu l-monitoraġġ ta' kull programm ta' żvilupp rurali permezz ta' indikaturi finanzjarji, tar-rendimenti u tal-miri.

Artikolu 73

Kumitat ta' monitoraġġ

L-Istati Membri bi programmi reġjonali jistgħu jistabbilixxu Kumitat għall-Monitoraġġ nazzjonali biex jikkoordina l-implimentazzjoni ta' dawn il-programmi b'rabta mal-Qafas Nazzjonali u l-użu tar-riżorsi finanzjarji.

Artikolu 74

Responsabbiltajiet tal-Kumitat ta' Monitoraġġ

Il-Kumitat għall-Monitoraġġ għandu jkun sodisfatt bil-prestazzjoni tal-programm ta' żvilupp rurali u bl-effikaċja tal-implimentazzjoni tiegħu. Għal dan il-ghan, minbarra l-funzjonijiet imsemmija fl-Artikolu 49 tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013, il-Kumitat għall-Monitoraġġ għandu:

- (a) jiġi kkonsultat u għandu jagħti opinjoni, fi żmien erba' xhur mid-deċiżjoni li tapprova l-programm, dwar il-kriterji tal-għażla għal operazzjonijiet iffinanzjati, li għandhom jiġu riveduti skont il-htigijiet tal-ipprogramar;
- (b) jeżamina l-attivitajiet u r-rendimenti relatati mal-progress fl-implimentazzjoni tal-pjan ta' evalwazzjoni tal-programm;
- (c) jeżamina, b'mod partikolari, azzjonijiet fil-programmrelatati mal-issodisfar tal-kondizzjonalitajiet ex ante, li jaqgħu taht ir-responsabbiltajiet tal-Awtorità ta' Ġestjoni, u għandu jkun informat dwar azzjonijiet relatati mal-issodisfar ta' kondizzjonalitajiet ex ante ohrajn;
- (d) jippartecipa fin-netwerk rurali nazzjonali għall-iskambju ta' informazzjoni dwar l-implimentazzjoni tal-programm; u
- (e) jqis u japprova r-rapporti ta' implimentazzjoni annwali qabel ma jintbagħtu lill-Kummissjoni.

Artikolu 75

Rapport dwar l-implimentazzjoni annwali

1. Sat-30 ta' Ġunju 2016 u sat-30 ta' Ġunju ta' kull sena sussegwenti sa u inkluża l-2024, l-Istati Membri għandhom jipprezentaw lill-Kummissjoni rapport annwali ta' implimentazzjoni dwar l-implimentazzjoni tal-programmi ta' żvilupp rurali fis-sena kalendarja ta' qabel. Ir-rapport ipprezentat fl-2016 għandu jkopri s-snin kalendarji 2014 u 2015.

2. Minbarra li jikkonformaw mar-rekwiżiti tal-Artikolu 50 tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013 r-rapporti ta' implimentazzjoni annwali għandhom jinkludu informazzjoni, inter alia, dwar l-impenji finanzjarji u n-nefqa għal kull miżura, u taqsira tal-attivitajiet magħmula b'rabta mal-pjan ta' evalwazzjoni.

3. Minbarra li jikkonforma mar-rekwiżiti tal-Artikolu 50 tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013, ir-rapport annwali dwar l-implimentazzjoni pprezentat fl-2017 għandu jkopri wkoll deskrizzjoni tal-implimentazzjoni ta' kwalunkwe sottoprogramm inkluż fil-programm.

4. Minbarra li jikkonforma mar-rekwiżiti tal-Artikolu 50 tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013, ir-rapport annwali dwar l-implimentazzjoni pprezentat fl-2019 għandu jkopri wkoll deskrizzjoni tal-implimentazzjoni ta' kwalunkwe sottoprogramm inkluż fil-programm u valutazzjoni tal-progress li jkun sar biex jiġi żgurat approċċ integrat biex il-FAEŻR u strumenti finanzjarji ohra tal-UE jintużaw għall-appoġġ tal-iżvilupp territorjali taż-żoni rurali, inkluż permezz ta' strateġiji ta' żvilupp lokali.

5. Il-Kummissjoni għandha tadotta atti ta' implimentazzjoni li jistipulaw regoli dwar il-prezentazzjoni tar-rapporti annwali dwar l-implimentazzjoni. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati skont il-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 84.

KAPITOLU III

Evalwazzjoni

Artikolu 76

Dispożizzjonijiet ġenerali

1. Il-Kummissjoni tista' tadotta atti ta' implimentazzjoni li jspesifikaw l-elementi li għandhom jiġu inklużi fl- evalwazzjoni ex ante u ex post, imsemmija fl-Artikoli 55 u 57 tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013 u li jistabilixxu r-rekwiżiti minimi għall-pjan ta' evalwazzjoni msemmi fl-Artikolu 56 tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati skont il-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 84.

2. L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-evalwazzjonijiet huma f'konformità mal-approċċ ta' evalwazzjoni komuni miftiehem f'konformità mal-Artikolu 67, għandhom jorganizzaw il-produzzjoni u l-ġbir tad-data meħtieġa, u għandhom jipprovdu d-diversi biċċiet ta' informazzjoni pprovduti mis-sistema ta' monitoraġġ lill-evalwaturi.

3. Ir-rapporti ta' evalwazzjoni għandhom ikunu disponibbli mill-Istati Membri fuq l-internet u mill-Kummissjoni fuq is-sit tal-internet tagħha.

Artikolu 77

Evalwazzjoni ex ante

L-Istati Membri għandhom jiżguraw li l-evalwatur ex ante huwa involut minn stadju bikri fil-proċess tal-iżvilupp tal-programm ta' żvilupp rurali, inkluż fl-iżvilupp tal-analiżi msemmi fl-Artikolu 8(1)(b), fid-disinn tal-logika tal-intervent tal-programm u fl-istabbiliment tal-miri tal-programm.

Artikolu 78

Evalwazzjoni ex post

Fl-2024, għandu jithejja rapport ta' evalwazzjoni ex post mill-Istati Membri għal kull wieħed mill-programmi ta' żvilupp rurali tagħhom. Dak ir-rapport għandu jiġi ppreżentat lill-Kummissjoni sal-31 ta' Diċembru 2024.

Artikolu 79

Sintezi tal-evalwazzjonijiet

Għandhom isiru sintezi fil-livell tal-Unjoni tar-rapporti ta' evalwazzjoni ex ante u ex post taht ir-responsabbiltà tal-Kummissjoni.

Is-sintezi tar-rapporti tal-evalwazzjoni għandha titlesta sa mhux iżjed tard mill-31 ta' Diċembru tas-sena wara l-preżentazzjoni tal-evalwazzjonijiet rilevanti.

TITOLU VIII

DISPOŻIZZJONIJIET DWAR IL-KOMPETIZZJONI

Artikolu 80

Regoli li japplikaw għall-intrapriżi

Meta jinghata appoġġ skont dan ir-Regolament għal forum ta' kooperazzjoni bejn intrapriżi, dan għandu jinghata biss lil daww il-forom ta' kooperazzjoni li jikkonformaw mar-regoli ta' kompetizzjoni kif japplikaw bis-saħħa tal-Artikoli 206 sa 210 tar-Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (UE) Nru 1308/2013.

Artikolu 81

Għajnuna mill-Istat

1. Sakemm mhux previst mod ieħor skont dan it-Titolu, l-Artikoli 107, 108 u 109 TFUE għandhom japplikaw għal appoġġ għall-iżvilupp rurali mill-Istati Membri.

2. L-Artikoli 107, 108 u 109 TFUE ma għandhomx japplikaw għal pagamenti magħmula mill-Istati Membri skont, u f'konformità ma' dan ir-Regolament, jew għal finanzjament nazzjonali addizzjonali msemmi fl-Artikolu 82, fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 42 TFUE.

Artikolu 82

Finanzjament nazzjonali addizzjonali

Il-hlasijiet li saru mill-Istati Membri fir-rigward tal-operazzjonijiet li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tal-Artikolu 42 TFUE u intenzjonati li jipprovdu finanzjament addizzjonali għall-iżvilupp rurali li għalih jinghata l-appoġġ tal-Unjoni fi kwalunkwe hin matul il-perijodu ta' programmar, għandhom jiġu inklużi mill-Istati Membri fil-programm għall-iżvilupp rurali kif previst fil-paragrafu 1(j) tal-Artikolu 8 u, fejn ikunu konformi mal-kriterji skont dan ir-Regolament, għandhom jiġu approvati mill-Kummissjoni.

TITOLU IX

SETGHAT TAL-KUMMISSJONI, DISPOŻIZZJONIJIET KOMUNI U DISPOŻIZZJONIJIET TRANSIZZJONALI U FINALI

KAPITOLU I

Setgħat tal-Kummissjoni

Artikolu 83

Eżerċizzju tad-delega

1. Il-Kummissjoni qed tinghata s-setgħa li tadotta atti ddelegati msemmija fl-Artikolu 2(3), l-Artikolu 14(5), l-Artikolu 16(5), l-Artikolu 19(8), l-Artikolu 22(3), l-Artikolu 28(10) u (11), l-Artikolu 29(6), l-Artikolu 30(8), l-Artikolu 33(4), l-Artikolu 34(5), l-Artikolu 35(10), l-Artikolu 36(5), l-Artikolu 45(6), l-Artikolu 47(6) u l-Artikolu 89, soġġetta għall-kondizzjonijiet stabbiliti f'dan l-Artikolu.

2. Is-setgħa li jiġu adottati l-atti delegati msemmija fl-Artikolu 2(3), l-Artikolu 14(5), l-Artikolu 16(5), l-Artikolu 19(8), l-Artikolu 22(3), l-Artikolu 28(10) u (11), l-Artikolu 29(6), l-Artikolu 30(8), l-Artikolu 33(4), l-Artikolu 34(5), l-Artikolu 35(10), l-Artikolu 36(5), l-Artikolu 45(6), l-Artikolu 47(6) u l-Artikolu 89 għandha tingħata lill-Kummissjoni għal perijodu ta' seba' snin mid-data tad-dhul fis-seħh ta' dan ir-Regolament. Il-Kummissjoni għandha tfassal rapport dwar id-delega tas-setgħa mhux aktar tard minn disa' xhur qabel tmiem il-perijodu ta' seba' snin. Id-delega tas-setgħa għandha tiġi estiza b'mod taċitu għal perijodi tal-istess tul, sakemm il-Parlament Ewropew jew il-Kunsill ma jopponux tali estensjoni mhux aktar tard minn tliet xhur qabel it-tmiem ta' kull perijodu.

3. Is-setgħa biex jiġu adottati atti ddelegati msemmija fl-Artikolu 2(3), l-Artikolu 14(5), l-Artikolu 16(5), l-Artikolu 19(8), l-Artikolu 22(3), l-Artikolu 28(10) u (11), l-Artikolu 29(6), l-Artikolu 30(8), l-Artikolu 33(4), l-Artikolu 34(5), l-Artikolu 35(10), l-Artikolu 36(5), l-Artikolu 45(6), l-Artikolu 47(6) u l-Artikolu 89 tista' tiġi rrevokata fi kwalunkwe hin mill-Parlament Ewropew jew mill-Kunsill. Deciżjoni li tirrevoka għandha għib fi tmiemha d-delega tas-setgħat speċifikata f'dik id-deciżjoni. Hija għandha tibda tapplika mill-jum ta' wara l-pubblikazzjoni tad-Deciżjoni f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea jew f'data iżjed tard speċifikata fiha. Hija m'għandha taffetwa l-validità tal-ebda att delegat diġà fis-seħh.

4. Hekk kif tadotta att delegat, il-Kummissjoni għandha tinnottifika fl-istess żmien lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill dwar dan.

5. Att delegat adottat skont l-Artikolu 2(3), l-Artikolu 14(5), l-Artikolu 16(5), l-Artikolu 19(8), l-Artikolu 22(3), l-Artikolu 28(10) u (11), l-Artikolu 29(6), l-Artikolu 30(8), l-Artikolu 33(4), l-Artikolu 34(5), l-Artikolu 35(10), l-Artikolu 36(5), l-Artikolu 45(6) u l-Artikolu 47(6) u l-Artikolu 89 għandu jidhol fis-seħh biss jekk ma tkun saret l-ebda oġġezzjoni la mill-Parlament Ewropew u lanqas mill-Kunsill fi żmien perijodu ta' xahrejn min-notifika dwar dak l-att lill-Parlament Ewropew u lill-Kunsill jew jekk, qabel l-iskadenza ta' dak il-perijodu, il-Parlament Ewropew u l-Kunsill ikunu t-tnejn li huma għarrfu lill-Kummissjoni li mhux se joġġezzjonaw. Dak il-perijodu għandu jiġi estiż b'xahrejn bl-inizjattiva tal-Parlament Ewropew jew mill-Kunsill.

Artikolu 84

Proċedura tal-Kumitat

1. Il-Kummissjoni għandha tiġi meghjuna minn kumitat imsejjah "Kumitat għall-Iżvilupp Rurali". Dak il-Kumitat għandu jkun kumitat skont it-tifsira tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.

2. Fejn issir referenza għal dan il-paragrafu, għandu japplika l-Artikolu 5 tar-Regolament (UE) Nru 182/2011.

KAPITOLU II

Dispożizzjonijiet Komuni

Artikolu 85

Skambju ta' informazzjoni u dokumenti

1. Il-Kummissjoni, flimkien mal-Istati Membri, għandha tistabbilixxi sistema ta' informazzjoni li tippermetti l-iskambju sikur ta' data ta' interess komuni bejn il-Kummissjoni u kull Stat Membru. Il-Kummissjoni għandha tadotta atti ta' implimentazzjoni li jistipulaw regoli dwar it-thaddim ta' dik is-sistema. Dawk l-atti ta' implimentazzjoni għandhom jiġu adottati skont il-proċedura ta' eżami msemmija fl-Artikolu 84.

2. Il-Kummissjoni għandha tiżgura li jkun hemm sistema elettronika sikura xierqa li tirreġistra, iżżomm u timmanigġa informazzjoni ewlenija u tirrapporta dwar il-monitoraġġ u l-evalwazzjoni.

Artikolu 86

Proċessar u protezzjoni tad-data personali

1. L-Istati Membri u l-Kummissjoni għandhom jiġbru d-data personali bil-ghan li jwettqu l-obbligi rispettivi tagħhom ta' gestjoni, kontroll, monitoraġġ u evalwazzjoni skont dan ir-Regolament, u b'mod partikolari, dawk stabbiliti fit-Titoli VI u VII, u ma għandhomx jipproċessaw din id-data b'mod li hija inkompatibbli ma' dan il-fini.

2. Fejn id-data personali hija pproċessata għall-finijiet ta' monitoraġġ u evalwazzjoni skont it-Titolu VII, bl-użu tas-sistema elektronika sigura msemmija fl-Artikolu 85, din għandha tkun anonima, u pproċessata f'forma aggregata biss.

3. Data personali għandha tiġi pproċessata skont ir-regoli tad-Direttiva 95/46/KE u r-Regolament (KE) Nru 45/2001. B'mod partikolari, tali data ma għandiex tiġi mahżuna f'forma li tippermetti l-identifikazzjoni tas-suġġetti tad-data għal aktar żmien milli huwa mehtieg għall-finijiet li għalihom tkun ingabret jew li għalihom tiġi pproċessata ulterjorment, b'kont mehud tal-perijodi ta' żamma minimi stabbiliti fil-ligi applikabbli nazzjonali u tal-Unjoni.

4. L-Istati Membri għandhom jinfurmaw lis-suġġetti tad-data li d-data personali tagħhom tista' tiġi pproċessata mill-korpi nazzjonali u tal-Unjoni skont il-paragrafu 1 u li f'dan ir-rigward huma jgawdu mid-drittijiet stabbiliti fir-regoli tal-protezzjoni tad-data ta', rispettivament, id-Direttiva 95/46/KE u r-Regolament (KE) Nru 45/2001.

5. L-Artikoli 111 sa 114 fir-Regolament (UE) 1306/2013 għandhom japplikaw għal dan l-Artikolu.

*Artikolu 87***Dispożizzjonijiet generali tal-PAK**

Ir-Regolament (UE) Nru 1306/2013 u d-dispożizzjonijiet adottati skontu għandhom japplikaw b'rabta mal-miżuri stabbiliti f'dan ir-Regolament.

*KAPITOLU III***Dispożizzjonijiet tranżitorji u finali***Artikolu 88***Regolament (KE) Nru 1698/2005**

Ir-Regolament (KE) Nru 1698/2005 għandu jithassar.

Ir-Regolament (KE) Nru 1698/2005 għandu jibqa' japplika għal operazzjonijiet implimentati skont il-programmi approvati mill-Kummissjoni taht dak ir-Regolament qabel l-1 ta' Jannar 2014.

Dan ir-Regolament għandu jorbot fl-intier tiegħu u japplika direttament fl-Istati Membri kollha.

Magħmul fi Brussell, is-17 ta' Dicembru 2013.

Għall-Parlament Ewropew

Il-President

M. SCHULZ

*Artikolu 89***Dispożizzjonijiet tranżizzjonali**

Sabiex tiffacilita t-transizzjoni mis-sistema stabbilita mir-Regolament (KE) Nru 1698/2005 għas-sistema stabbilita minn dan ir-Regolament, il-Kummissjoni għandha tingħata s-setgħa li tadotta atti delegati taht l-Artikolu 83 li jistipula l-kondizzjonijiet li tahtom l-appoġġ approvat mill-Kummissjoni taht ir-Regolament (KE) Nru 1698/2005 jista' jiġi integrat f'appoġġ previst taht dan ir-Regolament, inkluż għal assistenza teknika u għall-evalwazzjonijiet ex-post. Dawk l-atti delegati jistgħu wkoll jipprovdur kondizzjonijiet għat-tranżizzjoni mill-appoġġ għall-iżvilupp rurali għall-Kroazja skont ir-Regolament (KE) Nru 1085/2006 għall-appoġġ stipulat skont dan ir-Regolament.

*Artikolu 90***Dhul fis-seħh u applikazzjoni**

Dan ir-Regolament għandu jidhol fis-seħh fil-jum tal-pubblikazzjoni tiegħu f'Il-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea.

Huwa għandu japplika mill-1 ta' Jannar 2014.

Għall-Kunsill

Il-President

V. JUKNA

ANNEX I

TQASSIM TAL-APPOĠĠ TAL-UNJONI GHALL-IŻVILUPP RURALI (2014 SA 2020)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	(prezz kurrenti f'EUR) TOTAL 2014-2020
Belġju	78 342 401	78 499 837	78 660 375	78 824 076	78 991 202	79 158 713	79 314 155	551 790 759
Bulgarija	335 499 038	335 057 822	334 607 538	334 147 994	333 680 052	333 187 306	332 604 216	2 338 783 966
Repubblika Ċeka	314 349 445	312 969 048	311 560 782	310 124 078	308 659 490	307 149 050	305 522 103	2 170 333 996
Danimarka	90 287 658	90 168 920	90 047 742	89 924 072	89 798 142	89 665 537	89 508 619	629 400 690
Ġermanja	1 178 778 847	1 177 251 936	1 175 693 642	1 174 103 302	1 172 483 899	1 170 778 658	1 168 760 766	8 217 851 050
Estonja	103 626 144	103 651 030	103 676 345	103 702 093	103 728 583	103 751 180	103 751 183	725 886 558
Irlanda	313 148 955	313 059 463	312 967 965	312 874 411	312 779 690	312 669 355	312 485 314	2 189 985 153
Greċja	601 051 830	600 533 693	600 004 906	599 465 245	598 915 722	598 337 071	597 652 326	4 195 960 793
Spanja	1 187 488 617	1 186 425 595	1 185 344 141	1 184 244 005	1 183 112 678	1 182 137 718	1 182 076 067	8 290 828 821
Franza	1 404 875 907	1 408 287 165	1 411 769 545	1 415 324 592	1 418 941 328	1 422 813 729	1 427 718 983	9 909 731 249
Kroazja	332 167 500	332 167 500	332 167 500	332 167 500	332 167 500	332 167 500	332 167 500	2 325 172 500
Italja	1 480 213 402	1 483 373 476	1 486 595 990	1 489 882 162	1 493 236 530	1 496 609 799	1 499 799 408	10 429 710 767
Ċipru	18 895 839	18 893 552	18 891 207	18 888 801	18 886 389	18 883 108	18 875 481	132 214 377
Latvja	138 327 376	138 361 424	138 396 059	138 431 289	138 467 528	138 498 589	138 499 517	968 981 782
Litwanja	230 392 975	230 412 316	230 431 887	230 451 686	230 472 391	230 483 599	230 443 386	1 613 088 240
Lussemburgu	14 226 474	14 272 231	14 318 896	14 366 484	14 415 051	14 464 074	14 511 390	100 574 600
Ungerija	495 668 727	495 016 871	494 351 618	493 672 684	492 981 342	492 253 356	491 391 895	3 455 336 493
Malta	13 880 143	13 965 035	14 051 619	14 139 927	14 230 023	14 321 504	14 412 647	99 000 898
Pajjiżi l-Baxxi	87 118 078	87 003 509	86 886 585	86 767 256	86 645 747	86 517 797	86 366 388	607 305 360
Awstrija	557 806 503	559 329 914	560 883 465	562 467 745	564 084 777	565 713 368	567 266 225	3 937 551 997
Polonja	1 569 517 638	1 567 453 560	1 565 347 059	1 563 197 238	1 561 008 130	1 558 702 987	1 555 975 202	10 941 201 814

	(prezz kurrenti f'EUR)							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	TOTAL 2014-2020
Portugall	577 031 070	577 895 019	578 775 888	579 674 001	580 591 241	581 504 133	582 317 022	4 057 788 374
Rumanija	1 149 848 554	1 148 336 385	1 146 793 135	1 145 218 149	1 143 614 381	1 141 925 604	1 139 927 194	8 015 663 402
Slovenja	118 678 072	119 006 876	119 342 187	119 684 133	120 033 142	120 384 760	120 720 633	837 849 803
Slovakkja	271 154 575	270 797 979	270 434 053	270 062 644	269 684 447	269 286 203	268 814 943	1 890 234 844
Finlandja	335 440 884	336 933 734	338 456 263	340 009 057	341 593 485	343 198 337	344 776 578	2 380 408 338
Svezja	248 858 535	249 014 757	249 173 940	249 336 135	249 502 108	249 660 989	249 768 786	1 745 315 250
Renju Unit	371 473 873	370 520 030	369 548 156	368 557 938	367 544 511	366 577 113	365 935 870	2 580 157 491
Total UE-28	13 618 149 060	13 618 658 677	13 619 178 488	13 619 708 697	13 620 249 509	13 620 801 137	13 621 363 797	95 338 109 365
Assistenza teknika (0,25 %)	34 130 699	34 131 977	34 133 279	34 134 608	34 135 964	34 137 346	34 138 756	238 942 629
Total	13 652 279 759	13 652 790 654	13 653 311 767	13 653 843 305	13 654 385 473	13 654 938 483	13 655 502 553	95 577 051 994

ANNEX II

AMMONTI U RATI TA' APPOĠĠ

Artikolu	Suġġett	Ammont Massimu f'EUR jew rata	
15(8)	Servizzi konsultattivi, servizzi ta' ġestjoni u ta' sostituzzjoni b'rabta mal-azjendi agrikoli	1 500	Għal kull parir
		200 000	Għal kull tliet snin għat-tahriġ tal-konsulenti
16(2)	Attivitajiet ta' informazzjoni u promozzjoni	70 %	Tal-ispejjeż eliġibbli tal-azzjoni
16(4)	Skemi ta' kwalità jew prodotti agrikoli u oġġetti tal-ikel	3 000	Għal kull azjenda għal kull sena
17(3)	Investiment f'assi fiżiċi		Settur agrikolu
		50 %	Tal-ammont tal-investment eliġibbli f'reġjuni inqas żviluppati u fir-reġjuni kollha li l-PDG per capita tagħhom għall-perjodu 2007 - 2013 kien anqas minn 75 % tal-medja tal-UE-25 għall-perjodu ta' referenza iżda li l-PDG per capita tagħhom huwa oghla minn 75 % tal-medja tal-PDG tal-UE-27.
		75 %	Tal-ammont ta' investment eliġibbli fir-reġjuni ultraperiferiċi
		75 %	Tal-ammont ta' investment eliġibbli fil-Kroazja għall-implimentazzjoni tad-Direttiva tal-Kunsill 91/676/KEE ⁽¹⁾ (*) f'perjodu massimu ta' erba' snin mid-data tal-adeżjoni skont l-Artikolu 3(2) u l-Artikolu 5(1) ta' dik id-Direttiva
		75 %	Tal-ammont ta' investment eliġibbli fil-gżejjer żgħar tal-Eġew
		40 %	Tal-ammont ta' investment eliġibbli f'reġjuni ohra Dawn ir-rati ta' hawn fuq jistgħu jiżdiedu b'20 punt percentwali addizzjonali, sakemm l-appoġġ massimu kkombinat ma jaqbiżx 90 %, għal: — Bdiewa zghazagh kif definiti f'dan ir-Regolament, jew li diġà ġew stabbiliti matul il-hames snin qabel l-applikazzjoni għall-appoġġ; — Investimenti kollettivi u proġetti integrati, inklużi dawk marbutin ma' amalgamazzjoni ta' organizzazzjonijiet tal-produtturi; — Żoni li jiffaċċjaw restrizzjonijiet naturali u restrizzjonijiet oħrajn speċifiċi kif imsemmi fl-Artikolu 32; — Operazzjonijiet appoġġati fil-qafas tas-SEI; — Investimenti marbutin mal-operazzjonijiet skont l-Artikoli 28 u 29

Artikolu	Suġġett	Ammont Massimu f'EUR jew rata	
			Proċessar u kummerċjalizzazzjoni ta' prodotti elenkati fl-Anness I tat-TFUE
		50 %	Tal-ammont tal-investment eliġibbli f'reġjuni inqas żviluppati u fir-reġjuni kollha li l-PDG per capita tagħhom għall-perijodu 2007 - 2013 kien anqas minn 75 % tal-medja tal-UE-25 għall-perijodu ta' referenza iżda li l-PDG per capita tagħhom huwa oghla minn 75 % tal-medja tal-PDG tal-UE-27.
		75 %	Tal-ammont ta' investment eliġibbli fir-reġjuni ultraperiferiċi
		75 %	Tal-ammont ta' investment eliġibbli fil-gżejjer żgħar tal-Eġew
		40 %	Tal-ammont ta' investment eliġibbli f'reġjuni oħra Ir-rati ta' hawn fuq jistgħu jiżdiedu b'20 punt percentwali addizzjonali, sakemm dak it-total tal-appoġġ massimu pprovdut ma jaqbiżx 90 %, għal operazzjonijiet appoġġjati fil-qafas tas-SEL jew dawk marbutin ma' amalgazzjoni ta' organizzazzjonijiet tal-produtturi
17(4)	Investiment f'assi fiżiċi	100 %	Investimenti mhux produttivi u infrastruttura agrikola u forestali
18(5)	Ir-restawr tal-potenzjal tal-produzzjoni agrikola li saritlu hsara b'diżastri naturali u l-introduzzjoni ta' azzjonijiet ta' prevenzjoni xierqa	80 %	Tal-ammont ta' spejjeż tal-investment eliġibbli għal operazzjonijiet ta' prevenzjoni mwettqa mill-bdiewa individwali.
		100 %	Tal-ammont ta' spejjeż tal-investment eliġibbli għal operazzjonijiet ta' prevenzjoni mwettqa kollettivament minn aktar minn benefiċjarju wiehed.
		100 %	Tal-ammont ta' spejjeż ta' investment eliġibbli għal operazzjonijiet għar-restawr ta' art agrikola u potenzjal tal-produzzjoni li saritilhom hsara minhabba diżastri naturali u avvenimenti katastrofiċi.
19(6)	Żvilupp tal-azjenda agrikola u tan-negozju	70 000	Għal kull bidwi żgħażuġh skont l-Artikolu 19(1)(a)(i)
		70 000	Għal kull intrapriża skont l-Artikolu 19(1)(a)(ii)
		15 000	Għal kull azjenda agrikola żgħira skont l-Artikolu 19(1)(a)(iii)
23(3)	Stabbiliment ta' sistemi agroforestali	80 %	Tal-ammont ta' invesiment eliġibbli għall-istabbiliment ta' sistemi agroforestali

Artikolu	Suġġett	Ammont Massimu f'EUR jew rata	
26(4)	Investimenti f' teknoloġiji tal-forestrija u fl-ipproċessar, fil-mobilizzazzjoni u fil-kummerċjalizzazzjoni ta' prodotti tal-forestrija	65 %	Tal-ammont ta' investiment eliġibbli f'reġjuni inqas żviluppati
		75 %	Tal-ammont ta' investiment eliġibbli fir-reġjuni ultraperiferiċi
		75 %	Tal-ammont ta' investiment eliġibbli fil-gżejjer żgħar tal-Eġew
		40 %	Tal-ammont ta' investiment eliġibbli f'reġjuni ohra
27(4)	Stabbiliment ta' gruppi u organizzazzjonijiet ta' produttori	10 %	Bhala percentwal tal-produzzjoni kummerċjalizzata fl-ewwel hames snin wara r-rikonossiment. L-appoġġ għandu jkun digressiv.
		100 000	L-ammont massimu fis-sena fil-kazijiet kollha.
28(8)	Agroambjent - klima	600 (*)	Għal kull ettaru fis-sena għall-uċuħ tar-raba' annwali
		900 (*)	Għal kull ettaru fis-sena għall-uċuħ tar-raba' perenni speċjalizzati
		450 (*)	Għal kull ettaru fis-sena għal użi ohra tal-art
		200 (*)	Għal kull unità ta' bhejjem ("LU" – Livestock Unit) fis-sena għal speċijiet lokali fil-periklu li jintilfu għall-iskopijiet tal-bdiewa
29(5)	Biedja organika	600 (*)	Għal kull ettaru fis-sena għall-uċuħ tar-raba' annwali
		900 (*)	Għal kull ettaru fis-sena għall-uċuħ tar-raba' perenni speċjalizzati
		450 (*)	Għal kull ettaru fis-sena għal użi ohra tal-art
30(7)	Pagamenti skont Natura 2000 u d-Direttiva Qafas dwar l-ilma	500 (*)	Massimu għal kull ettaru fis-sena fil-perijodu inizjali li ma jaqbiżx hames snin
		200 (*)	Massimu għal kull ettaru fis-sena
		50 (**)	Minimu għal kull ettaru fis-sena għal pagamenti skont id-Direttiva Qafas dwar l-ilma
31(3)	Pagamenti lil zoni li jiffaċċjaw restrizzjonijiet naturali jew restrizzjonijiet speċifiċi ohra	25	Minimu għal kull ettaru fis-sena fuq il-medja taż-żona tal-benefiċjarju li qed jirċievi l-appoġġ
		250 (*)	Massimu għal kull ettaru fis-sena
		450 (*)	Massimu għal kull ettaru fis-sena fiż-żoni bil-muntanji kif definit fl-Artikolu 32(2)
33(3)	Trattament xieraq tal-annimali	500	Għal kull LU

Artikolu	Suġġett	Ammont Massimu f'EUR jew rata	
34(3)	Servizzi ambjentali u klimatiċi tal-foresti u konservazzjoni tal-foresti	200 (*)	Għal kull ettaru fis-sena
37(5)	Assigurazzjoni fuq l-uċuħ tar-raba', l-annimali u l-pjanti	65 %	Tal-primjum tal-assigurazzjoni dovut
38(5)	Fond mutwu għal avvenimenti klimatiċi negattivi, mard tal-annimali u tal-pjanti, infestazzjonijiet ta' organiżmi ta' ħsara u incidenti ambjentali	65 %	Tal-ispejjeż eliġibbli.
39(5)	Għodda għall-istabilizzazzjoni tad-dhul	65 %	Tal-ispejjeż eliġibbli

(¹) Direttiva tal-Kunsill tat-12 ta' Diċembru 1991 dwar il-protezzjoni tal-ilma kontra t-tniġġis ikkawżat min-nitrati minn sorsi agrikoli (ĠU L 375, 31.12.1991, p. 1).

(*) Dawn l-ammonti jistgħu jiġu miżjuda f'każijiet sostanzjati kif xieraq filwaqt li jitqiesu ċirkostanzi speċifiċi li għandhom jiġu ġġustifikati fil-programmi ta' żvilupp rurali.

(**) Dan l-ammont jista' jitnaqqas f'każijiet sostanzjati kif xieraq filwaqt li jitqiesu ċirkostanzi speċifiċi li għandhom jiġu ġġustifikati fil-programmi ta' żvilupp rurali.

NB: L-intensità tal-ghajnuna hija mingħajr preġudizzju għar-regoli tal-Unjoni dwar Ghajnuna mill-Istat

ANNEX III

KRITERJI BIJOFIZICI GHAD-DELIMITAZZJONI TAZ-ZONI LI JIFFACCJAW RESTRIZZJONIJIET NATURALI

KRITERJU	DEFINIZZJONI	LIMITU MINIMU
KLIMA		
Temperatura Baxxa (*)	Tul tal-perijodu ta' tkabbir (numru ta' jiem) definit bin-numru ta' jiem bit-temperatura medja ta' kuljum $> 5^{\circ}\text{C}$ (LGP_{15}) jew	≤ 180 jum
	Total ta' żmien termali (grad-jiem) għal Perjodu ta' Tkabbir definit bit-temperatura medja akkumulata ta' kuljum $> 5^{\circ}\text{C}$	$\leq 1\,500$ grad-jiem
Nixfa	Proporzjon tal-precipitazzjoni annwali (P) mal-evapotranspirazzjoni potenzjali annwali (PET)	$P/PET \leq 0.5$
KLIMA U HAMRIJA		
Eċċess ta' Umdità fil-Hamrija	Numru ta' jiem fil-kapaċità tal-ghalqa jew iktar	≥ 230 jum
HAMRIJA		
Skular Limitat ta' Ilma mill-Hamrija (*)	Żoni li huma mifqugha bl-ilma għal tul ta' żmien sinifikanti tas-sena	Imxarba sa fond ta' 80 cm mill-wiċċ tal-hamrija għal iktar minn 6 xhur, jew sa fond ta' 40 cm għal iktar minn 11-il xahar jew Hamrija li fiha ma jiskulax jew ma tantx jiskula ilma jew Xeġra ta' kulur "gleyic" f'fond ta' 40 cm mill-wiċċ
Konsistenza Mhux Favorevoli u Natura Ġeblija (*)	Abbundanza relattiva ta' tafal, ħama, ramel, materjal organiku (piż %) u frazzjonijiet ta' materjal grezz (volumetrik %)	$\geq 15\%$ tal-volum tal-hamrija ta' fuq hu materjal grezz inkluż blat, ġebel kbir jew
		klassi ta' konsistenza ta' nofs jew aktar (b'mod kumulattiv) ta' 100 cm tal-wiċċ tal-hamrija hija ramel, ramel sedimentali definit bħala: $\text{ħama \%} + (2 \times \text{tafal \%}) \leq 30\%$ jew
		Klassi ta' konsistenza tal-hamrija ta' fuq hija tafal tqil $(\geq 60\% \text{ tafal})$ jew
		Hamrija organika (materja organika $\geq 30\%$) ta' mill-inqas 40 cm jew
		Il-hamrija ta' fuq fiha 30 % jew aktar tafal, u hemm proprjetajiet vertiċi sa fond ta' 100 cm mill-wiċċ tal-hamrija
Gheruq Mhux fil-Fond	Fond (cm) mill-wiċċ tal-hamrija għall-ġebel iebs koerenti jew il-qiegh iebs	≤ 30 cm

KRITERJU	DEFINIZZJONI	LIMITU MINIMU
Proprietajiet Kimiċi Dgħajfa (*)	Preżenza ta' mluha, sodju li jista' jiġi skambjat, aċidità eċċessiva	Salinità: ≥ 4 deci-Siemens għal kull metru (dS/m) fil-ħamrija ta' fuq jew
		Sodiċità: ≥ 6 Perċentwal tas-sodju li jista' jiġi skambjat (ESP) f'nofs jew aktar (b'mod kumulattiv) tas-saff tal-wiċċ sa 100 cm fond tal-ħamrija jew
		Aċidità tal-ħamrija: $\text{pH} \leq 5$ (fl-ilma) fil-ħamrija tal-wiċċ
TERREN		
Xaqliba Wieqfa	Bidla fl-elevazzjoni fir-rigward tad-distanza planimetrika (%)	≥ 15 %

(*) L-Istati Membri jehtieġu jivverifikaw l-ilhuq ta' dan il-kriterju fil-konfront biss tal-limiti li huma rilevanti għas-sitwazzjoni speċifika ta' zona

ANNEX IV

**LISTA INDIKATTIVA TA' MIŻURI U OPERAZZJONIJET TA' RILEVANZA PARTIKOLARI
GHAS-SOTTOPROGRAMMI TEMATIĊI MSEMMIJA FL-ARTIKOLU 7**

Bdiewa żgħażaġh:

Għajjnuna għall-bidu ta' negozju għal bdiewa żgħażaġh li jwaqqfu għall-ewwel darba azjenda agrikola

Investimenti f'assi fiżiċi

Trasferiment tal-għarfien u azzjonijiet ta' informazzjoni

Servizzi konsultattivi, servizzi ta' ġestjoni u ta' sostituzzjoni b'rabta mal-azjendi agrikoli

Kooperazzjoni

Investimenti f'attivitajiet mhux agrikoli

Azjendi agrikoli żgħar:

Għajjnuna għall-bidu ta' negozju għall-iżvilup ta' azjendi agrikoli żgħar

Investimenti f'assi fiżiċi

Skemi ta' kwalità għal prodotti agrikoli u oġġetti tal-ikel

Trasferiment tal-għarfien u azzjonijiet ta' informazzjoni

Servizzi konsultattivi, servizzi ta' ġestjoni u ta' sostituzzjoni b'rabta mal-azjendi agrikoli

Kooperazzjoni

Investimenti f'attivitajiet mhux agrikoli

Stabbiliment ta' gruppi ta' produttori

LEADER

Żoni bil-muntanji:

Pagamenti lil żoni li jiffaċċjaw restrizzjonijiet naturali jew restrizzjonijiet speċifiċi oħra

Operazzjonijiet agroambjentali klimatiċi

Kooperazzjoni

Investimenti f'assi fiżiċi

Żvilupp tal-azjenda agrikola u tan-negozju fiż-żoni rurali

Skemi ta' kwalità għal prodotti agrikoli u oġġetti tal-ikel

Stabbiliment ta' sistemi agroforestali

Servizzi bażiċi u tiġdid ta' villaġġi f'żoni rurali

Trasferiment tal-għarfien u azzjonijiet ta' informazzjoni

Servizzi konsultattivi, servizzi ta' ġestjoni u ta' sostituzzjoni b'rabta mal-azjendi agrikoli

Stabbiliment ta' gruppi ta' produttori

LEADER

Ktajjen tal-provvista qosra:

Kooperazzjoni

Stabbiliment ta' gruppi ta' produttori

LEADER

Skemi ta' kwalità għal prodotti agrikoli u oġġetti tal-ikel

Servizzi bażiċi u tiġdid ta' villaġġi f'żoni rurali

Investimenti f'assi fiżiċi

Trasferiment tal-għarfien u azzjonijiet ta' informazzjoni

Servizzi konsultattivi, servizzi ta' ġestjoni u ta' sostituzzjoni b'rabta mal-azjendi agrikoli

Nisa fiż-żoni rurali:

Trasferiment tal-għarfien u azzjonijiet ta' informazzjoni

Servizzi konsultattivi, servizzi ta' ġestjoni u ta' sostituzzjoni b'rabta mal-azjendi agrikoli

Investimenti f'assi fiżiċi

Żvilupp tal-azjenda agrikola u tan-negozju

Servizzi bażiċi u tiġdid ta' villaġġi f'żoni rurali

Kooperazzjoni

LEADER

Mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima u l-adattament għalih u bijodiversità:

Trasferiment tal-għarfien u azzjonijiet ta' informazzjoni

Servizzi konsultattivi, servizzi ta' ġestjoni u ta' sostituzzjoni b'rabta mal-azjendi agrikoli

Investimenti f'assi fiżiċi

Ir-restawr tal-potenzjal tal-produzzjoni agrikola li saritlu hsara b'diżastri naturali u avvenimenti katastrofici u l-introduzzjoni ta' azzjonijiet ta' prevenzjoni adatta

Servizzi bażiċi u tiġdid ta' villaġġi f'żoni rurali

Investimenti fl-iżvilupp taż-żoni forestali u titjib tal-vijabbiltà tal-foresti

Agroambjent - klima

Biedja organika

Pagamenti skont Natura 2000 u d-Direttiva Qafas dwar l-ilma

Pagamenti lil żoni li jiffaċċjaw restrizzjonijiet naturali u restrizzjonijiet speċifiċi oħra (bijodiversità)

Servizzi ambjentali u klimatiċi b'rabta mal-foresti u l-konservazzjoni tal-foresti

Kooperazzjoni

Ġestjoni tar-riskji

ANNEX V

KONDIZZJONALITAJIET EX ANTE GHALL-IŻVILUPP RURALI

1. KONDIZZJONALITAJIET MARBUTA MA' PRIJORITAJIET

Prijorità tal-UE għall-Objettiv Tematiku (OT) tal-Iżvilupp Rurali / RDK	Kondizzjonalità ex-ante	Kriterji għat-twettiq
Prijorità 3 tal-Iżvilupp Rurali: promozzjoni tal-organizzazzjoni tal-katina tal-ikel, inklużi l-ipproċessar u l-kummerċjalizzazzjoni tal-prodotti agrikoli, it-trattament xieraq tal-annimali u l-ġestjoni tar-riskju fl-agrikoltura OT 5: promozzjoni tal-adattament għat-tibdil fil-klima, il-prevenzjoni u l-ġestjoni tar-riskji	3.1. Prevenzjoni tar-riskji u ġestjoni tar-riskji: l-eżistenza ta' evalwazzjonijiet nazzjonali jew reġjonali tar-riskju għall-ġestjoni tad-diżastri, li jqisu l-adattament għat-tibdil fil-klima	— Għandha tiġi stabbilita evalwazzjoni nazzjonali jew reġjonali tar-riskju bl-elementi li ġejjin: — Deskrizzjoni tal-proċess, metodoloġija, metodi u data mhux sensitiva użati għall-evalwazzjoni tar-riskju [...] kif ukoll tal-kriterji bbażati fuq ir-riskju għall-prijorizzazzjoni tal-investiment; — Deskrizzjoni tax-xenarji b'riskju wiehed u b'diversi riskji; — Fejn xieraq, il-kunsiderazzjoni tal-istrategġiji nazzjonali ta' adattament għat-tibdil fil-klima.
Prijorità 4 tal-Iżvilupp Rurali: restawr, preservazzjoni u tis-hih tal-ekosistemi [...] marbutin mal-agrikoltura u l-forestrija	4.1 Kondizzjonijiet Agrikoli u Ambjentali Tajbin (KAAT): standards għal kondizzjoni agrikola u ambjentali tajba tal-art imsemmija fil-Kapitolu I tat-Titolu VI tar-Regolament (UE) 1306/2013 huma stabbiliti fil-livell nazzjonali	— L-istandards tal-GAEC huma definiti fil-liġi nazzjonali u speċifikati fil-programmi;
OT 5: promozzjoni tal-adattament għat-tibdil fil-klima, il-prevenzjoni u l-ġestjoni tar-riskji	4.2 Rekwiżiti minimi għall-fertilizzanti u l-prodotti għall-harsien tal-pjanti: rekwiżiti minimi għal fertilizzanti u prodotti għall-protezzjoni tal-pjanti msemmija fl-Artikolu 28 tal-Kapitolu I tat-Titolu III ta' dan ir-Regolament huma definiti fil-livell nazzjonali	— ir-rekwiżiti minimi għall-fertilizzanti u l-prodotti għall-harsien tal-pjanti msemmija fil-Kapitolu I tat-Titolu III ta' dan ir-Regolament huma speċifikati fil-programmi;
OT 6: preservazzjoni u protezzjoni tal-ambjent u l-promozzjoni tal-effiċjenza fl-użu tar-riżorsi	4.3 standards nazzjonali oħra rilevanti: ġew definiti standards nazzjonali obbligatorji rilevanti għall-finijiet tal-Artikolu 28 tal-Kapitolu I tat-Titolu III ta' dan ir-Regolament	— L-istandards nazzjonali obbligatorji rilevanti huma speċifikati fil-programmi;
Prijorità 5 tal-Iżvilupp Rurali: promozzjoni tal-effiċjenza tar-riżorsi u l-appoġġ għat-trasferiment lejn ekonomija b'livell baxx ta' emissjonijiet tal-karbonju u reżiljenti għat-tibdil fil-klima fis-settur agrikolu u dak tal-ikel kif ukoll fil-qasam tal-forestrija OT 4: appoġġ għat-trasferiment lejn ekonomija b'livell baxx ta' emissjonijiet tal-karbonju fis-setturi kollha OT 6: Preservazzjoni u protezzjoni tal-ambjent u l-promozzjoni tal-użu effiċjenti tar-riżorsi	5.1 Effiċjenza fl-enerġija: Twettqu azzjonijiet biex jiġi promoss titjib kosteffettiv fl-effiċjenza tal-użu finali tal-enerġija u investiment kosteffettiv fl-Effiċjenza fl-enerġija meta jinbena jew jiġi rinovat bini.	— L-azzjonijiet huma: — Miżuri li jiżguraw li jkun hemm fis-sehh rekwiżiti minimi relatati mal-prestazzjoni tal-enerġija tal-binjiet konsistenti mal-Artikoli 4 u 5 tad-Direttiva 2010/31/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (¹). — Miżuri meħtieġa sabiex tiġi stabbilita sistema ta' certifikazzjoni tal-pres-tazzjoni tal-enerġija tal-binjiet konsistenti mal-Artikolu 11 tad-Direttiva 2010/31/UE — Miżuri sabiex jiġi żgurat l-ippjanar strategiku dwar l-effiċjenza fl-enerġija, konsistenti mal-Artikolu 3 tad-Direttiva 2012/27/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill (²).

Prijorità tal-UE għall-Objettiv Tematiku (OT) tal-Iżvilupp Rurali / RDK	Kondizzjonalità ex-ante	Kriterji għat-twettiq
		— Miżuri konsistenti mal-Artikolu 13 tad-Direttiva 2006/32/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽³⁾ dwar l-effiċjenza fl-użu finali tal-enerġija u dwar servizzi ta' enerġija sabiex jiġi żgurat li l-klijenti ahharin jiġu provduti individwalment b'arloggi tal-kejl dment li dan ikun teknikament possibbli, finanzjarjament raġonevoli u proporzjonat b'rabta mal-iffirankar potenzjali tal-enerġija.
	5.2 Setturi tal-ilma: L-eżistenza ta' a) politika tal-ipprezzar tal-ilma li tipprovdi inċentivi adegwati għall-utenti biex jużaw ir-riżorsi tal-ilma b'mod effiċjenti u b) kontribuzzjoni adegwata tal-użi differenti tal-ilma għall-irkupru tal-ispejjeż tas-servizzi tal-ilma, b'rata stabbilita fil-pjan ta' ġestjoni approvat tal-baċir tax-xmara għal investiment appoġġat mill-programmi.	— F'setturi appoġġati mill-FAEŻR, [...] Stat Membru jkun [...] żgura kontribuzzjoni tal-użi differenti tal-ilma għall-irkupru tal-ispejjeż tas-servizzi tal-ilma mis-settur konsistenti mal-Artikolu 9 l-ewwel inċiż tal-paragrafu tad-Direttiva Qafas dwar l-Ilma b'kont mehud fejn adatt tal-effetti soċjali, ambjentali u ekonomiċi tal-irkupru kif ukoll il-kondizzjonijiet ġeografiċi u klimatiċi tar-reġjun jew ir-reġjuni affettwati.
	5.3 Enerġija rinnovabbli: Twettqu azzjonijiet biex tiġi promossa l-produzzjoni u d-distribuzzjoni tas-sorsi tal-enerġija rinnovabbli ⁽⁴⁾ .	— Ikun hemm skemi ta' appoġġ trasparenti, prijorità fl-aċċess għan-network jew aċċess u prijorità garantiti fil-kunsinna, kif ukoll regoli standard relatati mal-hlas u l-kondiviżjoni tal-ispejjeż ta' adattamenti tekniċi li jkunu saru pubbliċi implimentati f'konformità mal-Artikolu 14(1) u l-Artikolu 16(2), (3) tad-Direttiva 2009/28/KE — Stat Membru adotta pjan ta' azzjoni nazzjonali dwar l-enerġija rinnovabbli konsistenti mal-Artikolu 4 tad-Direttiva 2009/28/KE
Prijorità 6 tal-Iżvilupp Rurali: promozzjoni tal-inklużjoni soċjali, it-tnaqqis tal-faqar u l-iżvilupp ekonomiku fiż-żoni rurali OT 2: It-titjib tal-aċċess għal, l-użu l-kwalità ta', teknoloġiji tal-informazzjoni u tal-komunikazzjoni (il-mira tal-Broadband)	6. L-Infrastruttura għan-Netzwerk tal-Generazzjoni li jmiss (NGN): L-eżistenza ta' Pjanijiet nazzjonali jew reġjonali ta' NGA (aċċess tal-generazzjoni li jmiss) li jqisu l-azzjonijiet reġjonali sabiex jilhqnu l-miri tal-Unjoni għal aċċess għall-Internet veloċi hafna, li jiffukaw fuq iż-żoni fejn is-suq jonqos milli jipprovdi infrastruttura miftuħa bi prezz li jintlaħaq mill-but ta' kulhadd u ta' kwalità f'konformità mar-regoli tal-Unjoni dwar il-kompetizzjoni u l-ghajnuna mill-Istat, u biex jipprovdu servizzi aċċessibbli għal gruppi vulnerabbli.	— Hemm stabbilit Pjan NGN nazzjonali jew reġjonali li jkun fih: — pjan ta' investimenti tal-infrastruttura rraġunat fuq analiżi ekonomika b'kont mehud tal-infrastrutturi privati u pubbliċi eżistenti u investimenti ppjanati; — mudelli ta' investiment sostenibbli li jtejbju l-kompetizzjoni u jipprovdu aċċess għal infrastruttura u servizzi li jkunu miftuħa, bi prezz li jintlaħaq, ta' kwalità u li jghoddu għall-gejjenji; — miżuri li jstimulaw l-investiment privat.

⁽¹⁾ Direttiva 2010/31/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad- 19 ta' Mejju 2010 dwar ir-rendiment tal-bini fl-użu tal-enerġija (ĠU L 153, 18.6.2010, p. 13).

⁽²⁾ Direttiva 2012/27/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Ottubru 2012 dwar l-effiċjenza fl-enerġija, li temenda d-Direttivi 2009/125/KE u 2010/30/UE u li tassar id-Direttivi 2004/8/KE u 2006/32/KE (ĠU L 315, 14.11.2012).

⁽³⁾ Direttiva 2006/32/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-5 ta' April 2006 dwar effiċjenza fl-użu finali tal-enerġija u dwar servizzi ta' enerġija u li tassar id-Direttiva tal-Kunsill 93/76/KEE (ĠU L 114, 27.4.2006, p. 64).

⁽⁴⁾ Direttiva 2009/28/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-23 ta' April 2009 dwar il-promozzjoni tal-użu tal-enerġija minn sorsi rinnovabbli u li temenda u sussegwentement tassar id-Direttivi 2001/77/KE u 2003/30/KE (ĠU L 140, 5.6.2009, p. 16).

ANNEX VI

LISTA INDIKATTIVA TA' MIŻURI B'RILEVANZA GĦAL PRIJORITÀ WAHDA JEW IKTAR TAL-UNJONI GĦALL-IŻVILUP RURALI

Miżuri ta' rilevanza partikolari għal diversi priyoritajiet tal-Unjoni

Artikolu 15 Servizzi konsultattivi, ġestjoni tal-azjendi agrikoli u servizzi ta' skambju tal-azjendi agrikoli

Artikolu 17 Investimenti f'assi fiżiċi

Artikolu 19 Żvilupp tal-azjenda agrikola u tan-negozju

Artikolu 35 Kooperazzjoni

Artikoli 42-44 LEADER

Miżuri ta' rilevanza partikolari għat-trawwim tat-trasferiment tal-għarfien u l-innovazzjoni fl-agrikoltura, il-forestrija u ż-żoni r-rurali

Artikolu 14 Trasferiment tal-għarfien u azzjonijiet ta' informazzjoni

Artikolu 26 Investimenti f'teknoloġiji tal-forestrija u fl-ipproċessar, fil-mobilizzazzjoni u fil-kummerċjalizzazzjoni ta' prodotti tal-forestrija

Miżuri ta' rilevanza partikolari għat-tishih tal-kompetittività tat-tipi kollha ta' agrikoltura u t-tishih tal-vijabbiltà tal-azjendi agrikoli

Artikolu 16 Skemi ta' kwalità għal prodotti agrikoli u l-oġġetti tal-ikel

Miżuri ta' rilevanza partikolari għall-promozzjoni tal-organizzazzjoni tal-katina tal-ikel u l-ġestjoni tar-riskju fl-agrikoltura

Artikolu 18 Restawr tal-potenzjal tal-produzzjoni agrikola li saritlu ħsara b'diżastri naturali u naturali u avvenimenti katastrofiċi u l-introduzzjoni ta' azzjonijiet ta' prevenzjoni xierqa

Artikolu 24 Prevenzjoni u r-restawr tal-ħsara lill-foresti minn nirien tal-foresti u diżastri naturali, u l-avvenimenti katastrofiċi

Artikolu 27 Stabbiliment ta' gruppi ta' produttori

Artikolu 33 Trattament xieraq tal-annimali

Artikolu 36 Ġestjoni tar-riskju

Artikolu 37 Assigurazzjoni fuq il-prodotti tar-raba', l-annimali u l-pjanti

Artikolu 38 Fondi mutwi għal mard tal-annimali u tal-pjanti u incidenti ambjentali

Artikolu 39 Ghodda għall-istabilizzazzjoni tad-dhul

Miżura ta' rilevanza partikolari għall-irkupru, il-preservazzjoni u t-titjib tal-ekosistemi dipendenti fuq l-agrikoltura u l-forestrija

u

Promozzjoni tal-effikaċja tar-riżorsi u l-appoġġ tal-bidla lejn ekonomija b'livell baxx ta' emissjonijiet ta' karbonju u reżistenti għat-tibdil fil-klima fis-setturi tal-agrikoltura, tal-ikel u tal-forestrija

Artikolu 21(1)(a) Afforestazzjoni u l-holqien ta' żoni msaġġra

Artikolu 21(1)(b) Stabbiliment ta' sistemi agroforestali

- Artikolu 21(1)(d) Investimenti li jtejbu r-reżistenza u l-valur ambjentali kif ukoll il-migrazzjoni ta' ekosistemi tal-foresti potenzjali
- Artikolu 28 Agroambjent - klima
- Artikolu 29 Biedja Organika
- Artikolu 30 Pagamenti skont Natura 2000 u d-Direttiva Qafas dwar l-ilma
- Artikoli 31 - 32 Pagamenti għal żoni li jiffaċċjaw restrizzjonijiet naturali jew restrizzjonijiet speċifiċi oħra
- Artikolu 34 Servizzi ambjentali u klimatiċi b'rabta mal-foresti u l-konservazzjoni tal-foresti
- Miżuri ta' rilevanza partikolari għall-promozzjoni tal-inklużjoni soċjali, it-tnaqqis tal-faqar u l-iżvilupp ekonomiku fiż-żoni rurali
- Artikolu 20 Servizzi bażiċi u tiġdid tal-irhula f'żoni rurali
- Artikoli 42 - 44 LEADER
-